

NEBESKI POZIV

UDRUŽENI ISTRAŽIVAČI BIBLIJE

Kneza Branimira 18, 44010 Sisak
098-199-4362
www.istrzivaciBiblijeuHrvatskoj.com

Sadržaj

Uvod	2
1 Vječna Božja namjera	3
2 Pogani su pozvani	6
3 Savlovo obraćenje	11
4 Mnogi su čuli i povjerovali	16
5 Pavao ima viđenje	21
6 Nebeski poziv čuje se u Ateni	26
7 Posljednje putovanje	31
8 Svjedočenje o Božjoj milosti	36
9 Održavani Božjom rukom	41
10 Patnja za Krista	46
11 Učiteljev povratak i svršetak doba	50
12 Žetva Evandeoskog doba	55

Uvod

Nedavna stoljeća ovog Evanđeoskog doba svjedočila su rastu demokratskih vlada s njihovim izabranim predstavnicima diljem svijeta.

Ali nijedni se izbori ne mogu usporediti s najvećim izborima koje će svijet vjerojatno ikada vidjeti, a to su izbori Crkve živoga Boga.

Sve je to omogućeno dolaskom na ovu

zemlju te kasnijom smrću i uskrsnućem našega Gospodina Isusa Krista.

Ova knjiga, kompilacija niza članaka iz časopisa Zora iz 2009. godine, objedinjuje sve različite aspekte divne vječne namjere Nebeskog Oca koja se odnosi na ovaj poziv Evanđeoskog doba i njegovo vječno značenje.

Poglavlje 1

Vječna Božja namjera

„Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, koji nas je blagoslovio svim duhovnim blagoslovima u nebeskim prostorima u Kristu. Budući da nas je u njemu izabrao prije utemeljenja svijeta, da budemo sveti i bez krivnje pred njim u ljubavi.“ — Efežanima 1:3,4

S ovim izdanjem i početkom još jedne nove godine, časopis Svanuće uvest će novu seriju članaka koji će obrađivati različite aspekte u vezi sa sadašnjim pozivom Crkvi u Evanđeoskom dobu. Ovaj poziv potekao je od našeg ljubljenog Nebeskog Oca koji okuplja odabrani broj iz sadašnjeg zlog svijeta koji će sudjelovati kao članovi nevjeste našega Gospodina Isusa. Riječ „pozvani“ identificira one kršćane koji su se odazvali ovom divnom pozivu. Zajedno će oni činiti tijelo Kristovo, s našim Gospodinom kao Glavom, koji će naslijediti božansku prirodu u nebeskom domu koji je posebno pripremljen za njih.

Kada ovo veliko djelo sadašnjeg doba bude dovršeno, puni broj pozvanih i vjernih bit će okupljen u prvom uskrsnuću. Oni će tada sudjelovati s našim proslavljenim Gospodinom kao članovi obećane klase sjemena koja će donijeti blagoslov života i mira svim obiteljima na zemlji u skladu s Abrahamskim obećanjem. (Post 22:16-18) To će se dogoditi pod upravom budućeg Kristovog kraljevstva i pod uvjetima Novog saveza koji će tada biti uspostavljen na temelju istine i pravednosti. Božji plan i namjera je uspostaviti djelo pomirenja za grijehom bolesnu ljudsku obitelj i ponuditi vječni život svima poslušnima iz njegova ljudskog stvorenja. Ovaj novi zakon i svjetski poredak odvijat će se pod vodstvom Kristove vladavine i uvest će ljudsku obitelj u potrebne odredbe pomoću kojih mogu postići vječni život na usavršenoj zemlji s Kristom kao njezinim pravednim posrednikom.

Prorok Izaija govorio je o prisnom odnosu s Nebeskim Ocem i našim Gospodinom Isusom koji će Novo stvorenje, koje se trenutno poziva u Kristu, uživati, te o slavi koja će na kraju govoriti o njegovu imenu. U davnoj prošlosti, prorok je pisao u vezi s onima koji će biti pozvani na ovo slavno nasljedstvo koje će se ostvariti tijekom ovog Evanđeoskog doba. „Svakoga koji se zove mojim imenom: jer sam ga stvorio za svoju slavu, oblikovao sam ga; da, ja sam ga načinio.“ (Iz 43:7) Otkrivač je ponovio ova proročanska obećanja riječima koje će izgovoriti nebeska vojska koja će proglasiti: „Dostojan si, Gospodine, primiti slavu i čast i moć: jer ti si stvorio sve, i za tvoje zadovoljstvo jesu i stvoreni su.“ — Otk 4:11 Kada je pisao braći u Rimu, apostol Pavao istaknuo je da su oni koji se pozivaju tijekom ovog sadašnjeg doba pozvani na istu slavnu prirodu i nasljedstvo kao i naš Gospodin Isus za vrijeme njegove zemaljske službe. „S njim [Isusom] smo ukopani krštenjem u smrt: da kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih slavom Očevom, tako i mi hodimo u novosti života.“ (Rim 6:4) Ovo je izvanredna perspektiva za svakoga od nas da razmotri, i to s velikom poniznošću uma.

PAVLOVO PISMO

Razmatrajući istaknuti tekst ove lekcije i uvodne stihove Pavlova pisma crkvi u Efezu, ubrzo prepoznajemo pravu propovijed milosti samu po sebi. Ona ukazuje na vrlo visoku razinu ljubavi i predanosti koju je apostol posjedovao u skladu s duhovnim rastom i dobrobiti svoje braće kao Novih stvorenja u Kristu Isusu. Njegove riječi bile su namijenjene da ih ohrabre na veću vjernost u njihovu hod u uskim putem žrtve, a također služe da probude veći osjećaj vjere u našem vlastitom posvećenom hodu tijekom ovih završnih godina Evanđeoskog doba.

U Pavlovim uvodnim napomenama, govorio je o pripremi Nebeskog Oca u vezi s ovim divnim pozivom koji je započeo prije mnogo vjekova, čak i prije postanka svijeta. U vezi s Božjom konačnom namjerom, apostol je rekao: „jer nas je sebi predodredio za posinjenu po Isusu Kristu, po dobronamjernosti svoje volje, na hvalu slave njegove milosti, kojom nas je prihvatio u ljubljenu.“ — Ef 1:5,6 Apostolova upotreba riječi „predodredio“ u njegovu pismu daje posebnu pozornost i priznanje predznanju Nebeskog Oca u određivanju, davno unaprijed, klase kršćana koji će se odazvati njegovu pozivu Novog stvaranja. Poziv bi bio upućen članovima pale rase koji su bili pod smrtnom presudom zbog grijeha. Tako bi postojao unaprijed određen broj onih koji bi se odazvali pozivu. Njegovim posebnim pripremama milosti ti bi kršćani postali prihvatljivi njemu kroz svoju vjeru u Isusuovu krv koja je bila prolivena za njih kao njihova Spasitelj. Ivanov izvještaj svjedoči: „Isus mu [Tomi] reče: Ja sam put i istina i život: nitko ne dolazi k Ocu, osim po meni.“ (Iv 14:6) „Dakle, opravdani vjerom, imamo mir s Bogom po Gospodinu našem Isusu Kristu: po kojem također imamo pristup vjerom u ovu milost u kojoj stojimo i radujemo se u nadi slave Božje.“ — Rim 5:1

Apostol Pavao je ovu točku jasno iznio u svom pismu Efežanima kada je objasnio: „u kome imamo otkupljenje njegovom krvlju, oproštenje grijeha, prema bogatstvu njegove milosti, koju nam je obilno udijelio u svoj mudrosti i razboritosti.“ — Ef 1:7,8

DUHOVNI POZIV

Postoje različite točke naglaska u vezi s pozivom crkve u Kristu Isusu, što je uistinu najdivnije i blagoslovljeno nasljedstvo. U apostolovu pismu Timoteju, govorio je o tome kao o „svetom pozivu“ i dodao, „ne po našim djelima, nego po svojoj namjeri i milosti, koja nam je dana u Kristu Isusu prije početka svijeta.“ (II Tim 1:9) Kada je pisao crkvi u Filipima, Pavao usmjerava našu pozornost na daljnju dimenziju ovog poziva i naglašava da je koristio svu svoju snagu i napor da dosegne cilj za nagradu za koju je rekao da je „uzvišeni poziv“ u Kristu Isusu. (Fil 3:14) U svojoj poruci hebrej-

skoj braći, obratio im se kao „svetoj braći“ i sudionicima posebnog nasljedstva obećanog svecima. Rekao im je da je to duhovni ili „nebeski poziv“ u Kristu Isusu. — Heb 3:1

SVECI BOŽJI

U kontekstu našeg istaknutog pisma, primjećujemo da Pavao pozdravlja crkvu u Efezu kao „svece“ i kao „vjernu“ djecu Božju koja su pozvana „u Kristu Isusu“. Njima je proglasio: „Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i od Gospodina Isusa Krista.“ (Ef 1:1,2) Riječ sveci znači biti svet ili posvećen, a ova braća u Efezu bila su među posebnom klasom Kristovih sljedbenika koje je Nebeski Otac pozivao iz svijeta i koji su posvećivali svoje živote njemu i službi Istine. Bili su iz pobjedničke klase vjernika u Krista. Apostol je ozbiljno shvatio svoju priliku i odgovornost da se brine za ovu posebnu klasu Isusovih vjernih sljedbenika i cijenio je svoju povlasticu da im osigura duhovne potrebe i napredak na uskom putu.

TAJNA BOŽJE VOLJE

Jednom prigodom tijekom zemaljske službe našega Gospodina, Isusovi učenici su ga pitali zašto govori i poučava u prisposodobama. „On odgovori i reče im: Jer vama je dano da znate tajne kraljevstva nebeskoga, a njima nije dano.“ (Mt 13:11) Učitelj je govorio o crkvi — svom vjernom narodu kojem će biti rečeno o tajnama kraljevstva. Petar je rekao: „Jer je za vas ovo obećanje, i za vašu djecu i za sve one izdaleka, sve koje pozove Gospodin naš Bog.“ — Dj 2:39

U našem istaknutom tekstu, Pavao je također govorio o tajni nebeskog poziva, i da je on upućen crkvi Kristovoj samo tijekom ovog sadašnjeg Evanđeoskog doba. Napisao je: „pošto nam je obznanio otajstvo svoje volje, po svojoj dobronamjernosti koju je već u sebi namumio, za izvršenje u punini vremena: sve sakupiti pod jednu glavu u Kristu, i što je u nebu i što je na zemlji, i u njemu, u kojemu smo i mi stekli baštinu, mi koji smo predodređeni u skladu s nakanom onoga koji sve radi po odluci svoje volje, da mi, koji smo se već prije pouzdali u Krista, budemo na hvalu njegove slave.“ — Ef 1:9-12

Opet, pišući braći u Kološanima, Pavao je govorio o Božjoj tajni i rekao: „to jest otajstvo koje je bilo skriveno kroz vjekove i kroz naraštaje, a koje je sada objavljeno njegovim sveti-

ma. Njima je Bog želio objaviti kako je bogata slava ovoga otajstva među Poganima, koje je Krist u vama [među vama Rubni Prijevod], nada slave." (Kol 1:26,27) Tajna je u tome što će Krist podijeliti svoju slavu s drugima, klasom od 144.000 vjernih sljedbenika koji čuju Očev poziv i žele postati članovi tijela Kristova s Isusom kao svojom glavom.

DUH OBEĆANJA

Čudesan poziv na koji odgovaramo blagoslovljeno je obećanje Nebeskog Oca nama. „U kojega ste se i vi pouzdali, nakon što ste čuli riječ istine, evanđelje svoga spasenja: u kojega ste također, nakon što ste povjerovali, bili zapečaćeni onim Svetim Duhom obećanja." (Ef 1:13) Sveci Svevišnjeg Boga tako su primili pečat ili znak Duha Svetoga Božjega koji nam pruža novi položaj kao sinovima Božjim i pečat posinjenja. To nam daje Očevo blagoslovljeno jamstvo da ćemo naslijediti obećanja kraljevstva kada vjerno izdržimo i izvršimo kušnje ljubavi i predanosti njemu.

Apostol zatim ukazuje na blagoslovljena obećanja od Boga: „Koji je zalog našeg nasljedstva do otkupljenja kupljene baštine, na hvalu njegove slave." (stih 14) Riječ „zalog" znači da je to Božje jamstvo do vremena kada ćemo primiti stvarno nasljedstvo koje nam je obećao. „prosvijetli oči vašega razuma da uvidite kolika je nada u njegovom pozivu, i koliko je bogatstvo slave njegove baštine u svetima, i koliko je prekomjerna veličina njegove snage prema nama koji vjerujemo po djelovanju njegove silne snage." — stihovi 18,19

Pavao nas potiče na viši stupanj vjernog nastojanja, govoreći: „Zaklinjem vas, dakle, ja sužanj u Gospodinu: hodite dostojno poziva kojim ste pozvani, sa svom skromnošću i krotkošću, s postojanošću podnosite jedan drugoga u ljubavi; nastojeći sačuvati jedinstvo Duha, svezom mira. Postoji jedno tijelo i jedan Duh, kao što ste i pozvani k jednoj nadi svoga poziva." — Ef 4:1-4

SUNASLJEDNICI S KRISTOM

Pavao je objasnio ovo divno jamstvo i odnos koji imamo s Nebeskim Ocem u svom pismu crkvi u Rimu, kada je rekao: „Jer svi koji su Duhom Božjim vođeni, oni su sinovi Božji. Ta ne primiste duha robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinjenja u kojem viče-

mo: »Abba! Oče!« Sam Duh svjedoči s duhom našim da smo djeca Božja; a ako djeca, onda i baštinici — baštinici Božji, a subaštinici Kristovi; ako doista s njim trpimo, da se s njim i proslavimo. Smatram naime da patnje sadašnjega vremena nisu vrijedne usporedbe sa slavom koja se ima objaviti u nama." — Rim 8:14-18

Vjerna klasa koja se poziva tijekom ovog sadašnjeg vremena su djeca Nebeskog Oca, začeta od njegova Duha Svetoga. Oni će sudjelovati kao sunasljednici s našim Gospodinom Isusom u njegovu kraljevstvu. „Ako ste Kristovi, onda ste Abrahamovo sjeme i baštinici po obećanju." (Gal 3:29) „Budući da ste sinovi, Bog je poslao Duha svoga Sina u vaša srca, koji vapi: Aba, Oče. Zato više nisi sluga, nego sin; a ako si sin, onda si i baštinik Božji po Kristu." — Gal 4:6,7

Apostol opet piše: „I znamo da onima koji ljube Boga sve surađuje na dobro; onima koji su pozvani po njegovom naumu. Jer koje je previdio, one je i predodredio da budu suobličeni liku njegova Sina, da on bude prvorođenac među mnogom braćom. A koje je predodredio, one je i pozvao; koje je pozvao, one je i opravdao; a koje je opravdao, one je i proslavio. Što ćemo onda reći na ovo? Ako je Bog za nas, tko može protiv nas?" — Rim 8:28-31

BUDITE SVETI

U svojoj prvoj poslanici, apostol Petar također je govorio o slavnim i dragocjenim obećanjima našeg duhovnog poziva i potrebi da hodimo u novosti života. Rekao je: „Zato opasite bokove pameti svoje, budite trijezni i savršeno se pouzdajte u milost koja će vam se donositi o objavljenju Isusa Krista. Kao poslušna djeca ne suobličujte se s prijašnjim požudama, iz vremena vašega neznanja. Naprotiv, kao što je svet Onaj koji vas pozva, i vi sami budite sveti u svemu življenju. Jer pisano je: Sveti budite, jer sam ja svet." (I. Pet 1:13-16) Petar ukazuje na slavnu nadu našeg Uzvišenog poziva i na teške kušnje koje su potrebne da nas osposobe za uzvišeni položaj u našem nebeskom nasljedstvu. To će zahtijevati odbacivanje tereta svjetskih briga, nada i ambicija kako bismo mogli postići nagradu našeg Uzvišenog poziva u Kristu Isusu. Svetost je mjerilo pravednosti i mora se marljivo tražiti.

Poglavlje 2

Pogani su pozvani

„Šimun je izložio kako se Bog u početku pobrinuo da između pogana uzme narod za svoje ime.“ – Djela 15:14

Stoljećima je narod Izraela primao isključivu Božju naklonost, kao što je zabilježio Mojsije kad je napisao: „Jer ti si narod svet GOSPODU, Bogu svome; GOSPOD, Bog tvoj, tebe je izabrao da mu budeš narod poseban iznad svih naroda koji su na licu zemlje.“ (Ponovljeni zakon 7:6). To potkrepljuje i prorok Amos, koji je također rekao: „Čujte, sinovi Izraelovi, ovu riječ koju je GOSPOD izrekao protiv vas, protiv cijele obitelji koju sam izveo iz zemlje egipatske govoreći: „Samo vas sam poznao od svih obitelji zemaljskih, stoga ću vas kazniti za sve nepravde vaše.“ (Amos 3:1,2)

U poslanici crkvi u Rimu, apostol Pavao pisao je o posebnom položaju božanske naklonosti prema Izraelu. „Koja je, onda, prednost Židova? Ili, koja je korist od obrezanja? Mnogostruka na svaki način! Poglavitito, jer su im povjerena proročanstva Božja.“ (Rimljanima 3:1,2). „Proročanstva“ su božanske izreke Nebeskog Oca i ukazuju na vrlo visoku razinu naklonosti. Kad je Stjepan stajao i govorio pred svojim tužiteljima, upotrijebio je istu riječ proročanstva u svojoj obrani. Pozvao se na Mojsija i jasno rekao da je on primio proročanstva od Božjeg anđela. „To je onaj Mojsije koji je rekao sinovima Izraelovim: ‘Proroka poput mene podići će vam Gospodin, Bog vaš od braće vaše; njega slušajte.’ To je onaj koji je u pustinji bio u crkvi s anđelom koji mu je govorio na Sinajskoj gori i s očevima našim; onaj koji je primio žive objave da ih preda nama; kome naši očevi nisu htjeli biti poslušni, nego su ga odgurali i u svojim srcima ponovo se okrenuli u Egipat, govoreći Aronu: ‘Napravi nam bogove koji će nas predvoditi, jer ne znamo što se dogodilo tome Mojsiju koji nas je izveo iz zemlje egipatske.’“ (Djela 7:37-40)

KRAJ ISKLJUČIVE NAKLONOSTI

Ovo posebno razdoblje naklonosti trajalo je do obraćenja Kornelija, prvog poganskog obraćenika, i primanja Duha Svetoga od strane pogana, kao što je zabilježeno u Djelima, 10. poglavlje.

Iz izvještaja čitamo djelomično: „Dok je Petar još govorio te riječi, Duh Sveti siđe na sve koji su slušali riječ. I oni od obrezanja koji su vjerovali bijahu zapanjeni, svi koji su došli s Petrom, jer se i na pogane izlio dar Duha Svetoga.“ (Djela 10:44,45)

Narod Izraela tada je odbačen od naklonosti, kao što je Isus proglasio. „Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one koji su ti poslani, koliko puta htjedoh skupiti djecu tvoju, kao što kvočka skuplja piliće svoje pod krila, a vi ne htjedoste! Evo, kuća vaša ostavlja vam se pusta. Jer kažem vam, nećete me od sada vidjeti dok ne kažete: ‘Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodnje.’“ (Matej 23:37-39)

Kad se osvrnemo na te dane Rane Crkve, primjećujemo da je nebeski poziv bio upućen isključivo narodu Izraela. Kao poseban narod Nebeskog Oca, također promatramo njegovu vjernost u održavanju svoje Riječi izabranima Izraelovim. Međutim, ta isključiva naklonost donijela je kazne za nevjernost i neposlušnost. Stoga je Isus proglasio: „Zato vam kažem, Kraljevstvo Božje uzet će se od vas i dat će se narodu koji donosi plodove njegove.“ (Matej 21:43)

KLJUČNI REDAK

Riječi našeg istaknutog retka (Djela 15:14) izgovorio je Jakov kao odgovor na problem koji se pojavio u Ranoj Crkvi, u kojem su određeni ljudi učili da se bez obrezanja po Mojsijevu običaju ne mogu spasiti (r. 1). U zajednici je nastao spor i, zbog ozbiljnosti pitanja, Pa-

vao i Barnaba otputovali su u Jeruzalem, putem objavljujući obraćenje Kornelija i pogana. Stigli su tamo kako bi raspravili svoje brige s apostolima i starješinama Rane Crkve. (r. 2-6)

SPOR

Nakon što su srdačno dočekani u Jeruzalemu, sastali su se kako bi razmotrili pitanje obraćenja pogana. „A kad je nastala velika rasprava, Petar se digao i rekao im: „Ljudi! Braćo! Znete da je Bog još od prijašnjih vremena među nama odabrao da Pogani po mojim ustima čuju riječ evanđelja i povjeruju. I Bog, koji poznaje srca, posvjedočio im je dajući Duha Svetoga njima kao i nama. I nije pravio nikakve razlike između nas i njih; vjerom je očistio njihova srca. Stoga zašto sada iskušavate Boga stavljajući učenicima na vrat jaram koji ni očevi naši ni mi nismo mogli nositi? Naprotiv, mi vjerujemo da ćemo po milosti Gospodina Isusa Krista biti spašeni, jednako kao i oni.“ (r. 7-11)

Dva istaknuta gosta ustadoše i, „Tada cijelo mnoštvo ušuti i poslušati Barnabu i Pavla, koji su izjavljivali kakva je čudesa i znamenja Bog učinio među poganima po njima. I nakon što su oni zašutjeli, Jakov odgovori, govoreći: 'Ljudi i braćo, poslušajte me.'“ (r. 12,13). Zatim je izgovorio riječi zabilježene u našem istaknutom retku i dodao: „S ovim se slažu riječi proroka; kao što je napisano [Amos 9:11], 'Poslije ovoga vratit ću se i ponovno sagraditi Davidov šator, koji je pao; i ponovno ću sagraditi njegove ruševine, i podići ću ga: da ostatak ljudi potraži Gospodina, i svi pogani, na koje je moje ime prizvano, govori Gospodin, koji čini sve ove stvari.'“ (r. 15-17)

POUKE IZ PROŠLOSTI

Narod Izraela ima vrlo dugu i živopisnu povijest. Podnosili su Božju kaznu mnogo prije nego što je njihova kuća ostala pusta kao rezultat toga što nisu prihvatili našeg Gospodina Isusa kao svog obećanog Mesiju. Niti se još čuo nebeski poziv. Jedna od težih kazni koje su Izraelci pretrpjeli bilo je njihovo sedamdesetogodišnje sužanjstvo u Babilonu, stoljećima prije Isusova rođenja. Daniel je bio jedan od onih koji su tada odvedeni u sužanjstvo,

a u njegovim i drugim proročanstvima nalaze se važni čimbenici koji vode do Isusova Prvog dolaska.

DANIELOVA USLIŠANA MOLITVA

Kad je Daniel shvatio da se određeno vrijeme izraelskog sužanjstva približava kraju, obratio se Nebeskom Ocu u molitvi tražeći njegovu volju u vezi s povratkom i naklonošću prema narodu Izraela.

Bog je uslišao njegovu molitvu preko anđela Gabriela, kao što je Daniel zabilježio. Napisao je: „Da, dok sam još govorio u molitvi, onaj čovjek Gabriel, kojega sam vidio u viđenju na početku, brzo doletjevši, dotakne me otprilike u vrijeme večernje žrtve. I obavijesti me, i razgovara sa mnom, i reče: 'O Daniele, sada sam došao da ti dam vještinu i razumijevanje.'“ (Daniel 9:21,22). Anđeo je tada proglasio: „Sedamdeset tjedana određeno je tvom narodu i tvom svetom gradu.“ (r. 24)

Danielov suvremenik, prorok Ezekiel, također je od Boga dobio informacije koje su otkrile važne aspekte njegove volje za izraelski narod i koje su pružile ključ za razumijevanje vremenskih značajki. Pod vodstvom Božje ruke, prorok je napisao: „Odredio sam ti svaki dan za jednu godinu.“ (Ezekiel 4:6). Tako je Daniel shvatio da sedamdeset tjedana koji su bili određeni Izraelu nisu trebali biti četiri stotine devedeset dana, već četiri stotine devedeset godina. To je bila vrlo važna točka u vezi s krajnjim planovima i namjerama Nebeskog Oca.

OTKRIVENO RAZUMIJEVANJE

Daniel je tada shvatio da će njegov narod uskoro biti oslobođen iz dugog razdoblja sužanjstva pod babilonskom vlašću i da će narod Izraela ponovno biti vraćen u isključivu božansku naklonost. U skladu s Gabrielovom proročkom najavom da će izaći zapovijed da se obnovi i ponovno sagradi Jeruzalem (Daniel 9:25), Babilon je ubrzo bio osvojen snagom Medo-perzijskog carstva. Kir, kralj Perzije, tada je izdao dekret o obnovi Hrama u Jeruzalemu, čime je okončano njihovo sužanjstvo u Babilonu.

Pojedinosti u vezi s ovim uzbudljivim događajima koji se tiču djece Izraelove zabilježio je Ezra, koji je napisao: „Prve godine perzijskoga kralja Kira, da bi se ispunila riječ Gospodinova objavljena na Jeremijina usta [Jeremija 25:12-14; 29:1-10], potaknu Gospodin duh perzijskoga kralja Kira te on oglasi po svemu svojem kraljevstvu, usmeno i pismeno: 'Ovako veli Kir, kralj perzijski: Sva zemaljska kraljevstva dade mi Gospodin, Bog nebeski. On mi naloži da mu sagradim Dom u Jeruzalemu, koji je u Judeji.'" (Ezra 1:1,2)

OBEĆANI MESIJA

Kad je Božji anđeo Gabriel posjetio Daniela, dao mu je i detaljne informacije koje su vodile do dolaska Mesije Kneza, svrhe njegova postajanja savršenim čovjekom i dolaska na zemlju kao otkupne žrtve za grijeh bolesne ljudske obitelji (Daniel 9:24,25). Jedna od prvih stvari koje je Isus učinio bila je zamoliti Ivana Krstitelja da ga krsti na rijeci Jordan, što je službeno započelo njegovu zemaljsku službu. Anđelove riječi također su otkrile da će Mesija biti „pogubljen, ali ne za sebe“, i da će se to dogoditi „usred tjedna“. Točno tri i pol godine nakon što je Isus započeo svoju službu, bio je pogubljen u prorečenoj sredini sedmogodišnjeg tjedna, čime je ispunjena anđelova objava od Boga. (r. 26,27)

POVRATAK NAKLONOSTI

Vraćena naklonost Izraelu ponovno je bila isključiva, ali tijekom Isusove službe bilo je i određenih pogana koji su također tražili blagoslove od našeg Gospodina. Zabilježeno je da je jednom prilikom sreću ženu koja je tražila njegovu naklonost. Čitamo: „I gle, došla je žena, Kanaanka, iz onih krajeva i zavapila je k njemu govoreći: "Smiluj mi se, Gospodine, Sine Davidov! Moja je kći teško izmučena đavolom!" Ali joj on nije odgovorio ni riječi. Nato su njegovi učenici prišli i preklinjali ga govoreći: "Otpusti je jer više za nama!" (Matej 15:22,23). Iako ju je naš Gospodin ignorirao, žena je bila vrlo uporna.

Izveštaj se nastavlja: „A on im je odgovorivši rekao: "Nisam poslan drugima, već samo

k izgubljenim ovcama doma Izraelova!" Tada je ona prišla te mu iskazala štovanje govoreći: "Gospodine, pomози mi!" Ali on je odgovorio rekavši: "Nije dolično uzeti kruh djeci i baciti ga psićima." A ona je rekla: "Istina, Gospodine! Ali i psići jedu mrvice što padaju sa stola njihovih gospodara." Nato joj je Isus odgovorivši rekao: "O ženo, velika je tvoja vjera! Neka ti bude kako želiš." I njezina je kći ozdravila od toga časa." (r. 24-28)

Kanaanka je bila jedna od nekoliko pogana koji su s vremena na vrijeme primali blagoslove od Isusa, ali njihov je broj bio malen u usporedbi s velikom većinom prirodnog Izraela koji je redovito primao dobrobiti učenja i ozdravljenja našeg Gospodina.

JA SAM VAS IZABRAO

Ova isključiva naklonost prema Izraelu pokazivala se na različite načine. Na primjer, dvanaest apostola izabrano je iz Izraela i postali su temeljni članovi Rane Crkve. Juda je, međutim, podbacio u svom pozivu i morao je biti zamijenjen. Apostoli su odlučili sami izabrati, ali su previdjeli činjenicu da nije njihov zadatak birati apostole. To imenovanje mogli su izvršiti samo Nebeski Otac i njegov Sin Isus. „Niste vi izabrali mene, nego sam ja izabrao vas i postavio vas.“ (Ivan 15:16). Kasnije je Savao iz Tarza, koji je također bio Židov, pozvan od Nebeskog Oca da zamijeni Judu.

U početku su sve aktivnosti svjedočenja bile usmjerene na Jeruzalem. Jedanaest apostola, kao i drugi učenici, nastavili su boraviti ondje kako im je Isus naložio. „I dok je jednom bio okupljen zajedno s njima, zapovjedio im je da ne odlaze iz Jeruzalema, nego da čeka ju obećanje Očeva "koje ste" rekao je "čuli od mene. Jer Ivan je doista krstio vodom, a vi ćete nedugo nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim.“ (Djela 1:4,5)

ŠIRENJE NEBESKOG POZIVA

Nakon što je Duh Sveti Božji sišao na ovu malu skupinu posebno pozvanih vjernika, mnogi novi obraćenici počeli su se pridruživati apostolima u Jeruzalemu. Poziv da postanu članovi tijela Kristova zahtijevao je određenu koli-

činu organiziranog napora. Stoga su ključni ljudi bili potaknuti Duhom Svetim da putuju na druge geografske lokacije kako bi se rad mogao proširiti na ta područja. Nema sumnje da je na taj način Nebeski Otac dotaknuo srce jednog Levita koji je živio na otoku Cipru. U biblijskom izvještaju čitamo: „A Josip, kojega su apostoli prozvali Barnaba (što znači Sin utjehe), Levit, rodом s Cipra, imajući zemlju, prodade je, i donese novac, i položi ga do nogu apostolskih.“ (Djela 4:36,37). Nema sumnje da je to bio Božji način da dovede Josipa u Jeruzalem gdje je i on mogao sudjelovati u širenju poruke Istine o nebeskom pozivu.

U Svetom gradu još je bilo mnogo Izraelaca koji su došli u Judeju iz drugih mjesta kako bi proslavili Pashu. Neki od njih su ostali ondje i postali učenici našeg Gospodina. Među njima su bili i neki helenisti, odnosno Židovi koji su govorili grčki. Kasnije su se neke udovice iz ove skupine počele žaliti da su zanemarene u raspodjeli zaliha zajednice. Kad je vijest o ovoj situaciji stigla do apostola, nastojali su ispraviti problem imenovanjem đakona koji bi nadgledali tu posebnu službu.

STJEPAN POZVAN

Jedan od tih đakona bio je Stjepan, za kojeg se vjeruje da je bio helenist. Zbog njegove puzne službe, Bog mu je pružio nove prilike za službu Istini gdje je mogao iskoristiti svoje talente na javniji način. Njegovo propovijedanje Isusa kao obećanog Mesije, međutim, izazvalo je veliki sukob s nekim drugim Židovima koji su govorili grčki, a koji nisu bili vjernici. Biblijski izvještaj o njegovoj službi, suđenju i osudi na smrt kamenovanjem zabilježen je u Djelima, poglavlja 6 i 7.

Iz tog izvještaja djelomično čitamo: „Stjepan, pun vjere i sile, činio je velika čudesa i znamenja među narodom. Tada ustadoše neki iz sinagoge, koja se zove sinagoga Libertinaca, i Cirenaca, i Aleksandrinaca, i onih iz Cilicije i Azije, raspravljajući sa Stjepanom. I nisu se mogli oduprijeti mudrosti i duhu kojim je govorio.“ (Djela 6:8-10)

Kako su istinite bile riječi Učitelja koji je prorekao: „Ja ću vam dati usta i mudrost, kojoj se svi vaši protivnici neće moći suprotstaviti ni oduprijeti. A izdat će vas i roditelji, i braća, i ro-

đaci, i prijatelji; i neke od vas će dati pogubiti. I svi će vas mrziti zbog imena mojega. Ali ni vlas s glave vaše neće propasti.“ (Luka 21:15-18)

Što se tiče sudbine mladog brata Stjepana, dalje čitamo: „Tada su nagovorili neke muškarce koji su rekli: “Čuli smo ga kako govori bogohulne riječi protiv Mojsija i protiv Boga.” I pobunili su narod, i starješine i pismoznance, zatim su mu pristupili te ga uhvatili i izveli pred Vijeće. I namjestili su lažne svjedoke koji su rekli: “Ovaj čovjek ne prestaje govoriti bogohulne riječi protiv ovog svetog mjesta i Zakona. Jer smo ga čuli kako govori da će taj Isus, Nazarećanin, srušiti ovo mjesto i promijeniti običaje koje nam je predao Mojsije.” Nato su svi koji su sjedili u Vijeću uprli pogled u njega i opazili da mu je lice bilo kao lice anđela.“ (Djela 6:11-15)

Svjetovno nastrojani ljudi pribavili su svjedoke i podmitili ih da iznesu lažne optužbe protiv Stjepana. Službeni predstavnici Sanhedrina – starješine i pismoznanci – krivo su protumačili njegove riječi i stavili ga na suđenje da se suoči s optužbom za bogohuljenje. Ali njegovo je lice sjalo anđeoskom ljepotom pred vijećem.

BRANITELJ VJERE

Nakon što je rječito govorio pred svojim tužiteljima, Stjepan im je rekao: „Vi tvrdokorni i neobrezanih srdaca i ušiju! Vi se uvijek odupirete Duhu Svetom! Kako su činili očevi vaši tako i vi činite. Koga od proroka nisu progonili očevi vaši? Poubijali su one koji su unaprijed najavljivali dolazak Pravednika, koga ste vi sada već izdali i ubili, vi koji ste primili Zakon prema naredbama anđela, ali ga niste držali.“ (Djela 7:51-53)

Tako su „tvrdovrati i neobrezana srca i ušiju“ kojima je Stjepan govorio postali puni gnjeva i odmah su zatražili njegov život. Ubili su ga kamenujući ga do smrti, a mladi obraćenik koji je spremno prihvatio poziv Nebeskog Oca umro je za svoju vjeru. Stjepanova smrt imala je težak utjecaj na Učiteljeve učenike u Jeruzalemu. Ovaj duboki dokaz sve većeg progona natjerao je mnoge da se odsele i nasele u udaljenim mjestima. Neki su otišli u bivše

domovine, a drugi koji su bili rodом iz Judeje odlučili su poći s njima.

RASPRŠENI DA PROPOVIJEDAJU POZIV

Nebeski poziv za Novo Stvorenje u Kristu Isusu napravio je još jedan tragičan korak naprijed mučeništvom Stjepana. Divni poziv trebao je nastaviti odjekivati tijekom cijelog sadašnjeg Evanđeoskog doba, sve do naših dana, i na mnogim udaljenim mjestima.

„A Savao je odobravao njegovo ubojstvo. I

u to vrijeme nastao je velik progon protiv crkve u Jeruzalemu, te su svi bili raspršeni po krajevima Judeje i Samarije, osim apostola. A pobožni su ljudi sahranili Stjepana i priredili za njim veliko žalovanje. No Savao je pustošio crkvu; ulazeći u svaku kuću odvlačio je iz njih muškarce i žene te ih predavao u tamnicu. Stoga su oni što su bili raspršeni prolazili posvuda propovijedajući Riječ.“ (Djela 8:1-4)

Poglavlje 3

Savlovo obraćenje

„Kad se putujući približi Damasku, iznenada ga obasja svjetlost s neba. Pade na zemlju i začu glas što mu govoraše: ‘Savle, Savle, zašto me progoniš?’“ – Djela 9:3,4

U drugom dijelu ove serije pod naslovom „Nebeski poziv“, razmatrali smo poziv našeg Nebeskog Oca upućen vjernicima iz poganstva koji su živjeli u razdoblju Rane crkve. U trećem dijelu bavit ćemo se posebnim pozivom upućenim velikom apostolu Pavlu koji je bio Židov, „obrezan osmoga dana, od roda Izraelova, od plemena Benjaminova, Hebrej od Hebreja; po Zakonu farizej“ (Fil 3:5).

ZAMJENA ZA JUDU

Svojim čudesnim obraćenjem, postavši vjerni sljedbenik našega Gospodina Isusa, Pavao se pokazao jednim od najmoćnijih i najvažnijih glasova u vezi s nebeskim pozivom koji je ikada bio proglašen tijekom sadašnjeg Evanđeoskog doba. Njega je osobno i izravno izabrao naš uskrsli i uzašli Gospodin Isus da preuzme glavnu ulogu u vezi s tim pozivom (Djela 9:15). Postao je i dvanaesti apostol, zauzevši mjesto Jude Iškariotskog koji je izdao Isusa tijekom završnih prizora njegove zemaljske službe.

Apostol nam prepričava neke od okolnosti koje su okruživale ovaj najznamenitiji događaj. Rekao je: „Dogodi se da mi se, dok sam putovao i približavao se Damasku, oko podneva, iznenada s neba ukaza velika svjetlost oko mene. Padoh na zemlju i začuh glas koji mi govoraše: ‘Savle, Savle, zašto me progoniš?’ A ja odgovorih: ‘Tko si ti, Gospodine?’ A on mi reče: ‘Ja sam Isus Nazarećanin, kojega ti progoniš’“ (Djela 22:6-8).

APOSTOL POGANIMA

Apostol Pavao bio je pozvan od Gospodina da se obrati određenoj skupini njegovih sljedbenika. To je objasnio u svom pismu crkvi u Rimu, gdje je napisao: „Vama pak, poganima, velim: budući da sam ja apostol poganima, slavim svoju službu“ (Rim 11:13). Ova je objava bila izvanredan dokaz konačne volje Nebeskog Oca u vezi s Pavlovim pozivom. Također pokazuje da je Božja volja bila da se poziv proširi na one koji nisu bili Židovi, a Pavao je tako svojom službom bio osposobljen da taj poziv prenese vjernicima iz poganstva.

Nadalje, saznajemo i da su mu tijekom njegove službe dana nadnaravna viđenja, kao što čitamo: „kako je bio ponesen u raj i čuo neizrecive riječi, kojih čovjeku nije dopušteno izgovoriti“ (2. Kor 12:4). Kako bi mu pomogao prenijeti nebeski poziv poganima, primio je Duha Svetoga od Boga koji mu je dao sposobnost govorenja stranim jezicima (1. Kor 14:18).

Pavlovi opsežni i plodni spisi čine veći dio grčkog Novog zavjeta. Njegove česte referenice na hebrejske starozavjetne spise i tipove također nam pružaju najduhovniji i najznačajniji komentar tih spisa koji je ikada napisan. U Djelima 13:9, Luka je zabilježio da je apostol imao dva imena, „Savao, (koji se također zove Pavao)“, a pretpostavlja se da je kao apostol poganima odlučio biti poznat po svom grčkom imenu Pavao, a ne po svom hebrejskom imenu Savao.

DOGAĐAJI KOJE JE ZABILJEŽIO LUKA

Božanska providnost pružila nam je važan i točan prikaz Isusove zemaljske službe kroz detaljne spise Luke, koji je također bio liječnik (Kol 4:14). Bio je Pavlov suputnik na putovanjima (Djela 20:4-6; Filem 24), a kroz njegovo

autorstvo saznajemo većinu onoga što je sada dostupno o životu i službi velikog apostola.

Evandjelje po Luki (Luka 1:3-4) i Djela apostolska (Djela 1:1) napisao je Luka. Oba su bila upućena Teofilu, koji je očito bio kršćanski vjernik visokog položaja. Nadalje, Luka nastavlja svoj prikaz Isusova uzašašća (r. 2), gdje je stao u svom Evandjelju (Luka 24:50-53), pružajući dodatne i važne detalje.

ČOVJEK PAVAO

Prvi put saznajemo za Savla u vrijeme kada je Stjepan kamenovan do smrti. Događaj je zabilježio Luka, koji je napisao: „Svjedoci odložiše svoje haljine do nogu mladića koji se zvao Savao“ (Djela 7:58). Ovaj previše revni farizej dragovoljno je sudjelovao u smrti mladog Stjepana čuvajući odjeću onih koji su bacali kamenje koje mu je oduzelo život.

Luka dalje piše: „Savao je pristao na njegovu smrt. I u to vrijeme nastaje veliki progon protiv crkve koja je bila u Jeruzalemu; i svi se raspršiše po krajevima Judeje i Samarije, osim apostola. A pobožni ljudi odnesoše Stjepana na pokop i gorko ga oplakaše. A Savao je pustošio crkvu, ulazeći u svaku kuću, i vukući muškarce i žene predavao ih u tamnicu“ (Djela 8:1-3).

Savao je imao poseban razlog za putovanje u Damask. Nije bio zadovoljan ograničavanjem svoje aktivnosti protiv članova Rane crkve u Jeruzalemu, te je nastojao progoniti neke od onih koji su možda pobjegli. „Savao, još uvijek dišući prijetnjama i pokoljem protiv učenika Gospodnjih, ode k velikom svećeniku i zatraži od njega pisma za sinagoge u Damasku, da, ako nađe koga od ovoga Puta, bilo muškarce ili žene, može ih svezane dovesti u Jeruzalem“ (Djela 9:1-2).

ZASLJEPLJUJUĆA SVJETLOST

Dok je bio na putu za Damask sa svojim suputnicima, zaustavljen je i iznenada zaslijepljen sjajnom svjetlošću s neba. Kad je shvatio da je onaj koji mu se suprotstavlja Gospodin Isus kojemu se on protivi, bio je silno uplašen i zbunjen. „Ljudi koji su putovali s njim stajali su bez riječi, čujući glas, ali ne videći nikoga.

A Savao ustade sa zemlje; i kad su mu se oči otvorile, nije vidio nikoga; nego ga povedoše za ruku i dovedoše u Damask. I bio je tri dana bez vida, i nije ni jeo ni pio“ (Djela 9:7-9).

SAVAO SUSREĆE ANANIJU

Kao rezultat ovog vrlo snažnog i dirljivog iskustva, Savao je doživio potpunu promjenu srca. Izgubio je svoju pogrešno usmjerenu revnost, samopouzdanje i sigurnost u sebe. U vrijeme kad se ovaj događaj zbio, bio je jedan učenik kojemu se Gospodin već ukazao u viđenju i uputio ga da ode k Savlu. „Bijaše u Damasku neki učenik, imenom Ananija; i njemu reče Gospodin u viđenju: ‘Ananija!’ A on reče: ‘Evo me, Gospodine.’ A Gospodin mu reče: ‘Ustani i pođi u ulicu koja se zove Ravna, i raspitaj se u Judinoj kući za nekoga zvanog Savao, iz Tarza; jer, gle, on moli, i vidio je u viđenju čovjeka po imenu Ananija kako ulazi i polaže ruku na njega, da bi progledao’“ (r. 10-12).

Savlove molitve nisu ostale neuslišane. Saznajemo: „Tada Ananija odgovori: ‘Gospodine, čuo sam od mnogih o ovom čovjeku, koliko je zla učinio tvojim svetima u Jeruzalemu. I ovdje ima ovlast od glavnih svećenika da sveže sve koji zazivaju tvoje ime.’ Ali Gospodin mu reče: ‘Idi svojim putem, jer on je izabrana posuda meni, da nosi moje ime pred poganim, i kraljevima, i djecom Izraelovom. Jer ja ću mu pokazati koliko velikih stvari mora pretrpjeti za moje ime’“ (r. 13-16).

KRAJ NAKLONOSTI PREMA IZRAELU

Ova epizoda u Pavlovu životu dogodila se otprilike godinu dana prije nego što je trebala završiti isključiva naklonost prema Izraelu. U ovim riječima Ananiji, naš Gospodin je dao jedan od prvih izravnih nagovještaja da će pogani biti pozvani da sudjeluju u duhovnom tijelu Kristovu. Ananija je učinio kako mu je bilo naloženo: „Ananija ode svojim putem i uđe u kuću; i položivši ruke na njega reče: ‘Brate Savle, Gospodin, Isus, koji ti se ukazao na putu kojim si došao, poslao me je da progledaš

i da se ispuniš Duhom Svetim“ (r. 17).

Posebno je značajno da je Ananija pozdravio slijepog Savla riječima: „Brate Savle.“ Vid mu je odmah vraćen i bio je uronjen u Krista (r. 18). Budući da je bio bez hrane tri dana i tri noći, jeo je i ojačao, te je ostao s učenicima u Damasku još nekoliko dana (r. 19). Luka nas zatim obavještava: „Odmah je propovijedao Krista u sinagogama, da je on Sin Božji“ (r. 20).

POUČEN OD BOGA

U vrijeme kad je povjesničar pisao ovaj izvještaj, nije dao detalje o tome kako je Savao stekao svoje vrlo duboko razumijevanje Pisama. Međutim, neke od tih informacija saznajemo iz apostolovih vlastitih spisa. U svom pismu Galaćanima, on potvrđuje svoje imenovanje za apostola od strane Isusa i Nebeskog Oca. Napisao je: „Pavao, apostol, (ne od ljudi, niti po čovjeku, nego po Isusu Kristu i Bogu Ocu, koji ga je uskrisio od mrtvih)“ (Gal 1:1).

Apostol je zatim nastavio pisati o svom potpunom obraćenju od poslušnosti i ugađanja ljudima i svoje gorljive revnosti za judaizam, do poslušnosti i ugađanja Bogu. Proglasio je: „Kao što smo prije rekli, tako sada opet kažem: ako vam tko propovijeda neko drugo evanđelje osim onoga koje ste primili, neka bude proklet. Jer da li ja sada uvjeravam ljude, ili Boga? Ili tražim da ugodim ljudima? Jer da sam još ugađao ljudima, ne bih bio sluga Kristov. Ali svjedočim vam, braćo, da evanđelje koje sam propovijedao nije po čovjeku. Jer ga nisam ni primio od čovjeka, niti sam ga naučio, nego po objavi Isusa Krista. Jer čuli ste za moje ponašanje u prošlosti u židovskoj religiji, kako sam preko svake mjere progonio crkvu Božju i pustošio je; i napredovao u židovskoj religiji iznad mnogih svojih vršnjaka u svom narodu, budući da sam bio izuzetno revan za predaje svojih otaca“ (Gal 1:9-14).

Zatim se prisjetio: „Kad se svidjelo Bogu, koji me je odvojio od majčine utrobe i pozvao me svojom milošću, da objavi svoga Sina u meni, da ga propovijedam među poganima; odmah se nisam savjetovao s tijelom i krvlju; niti sam otišao u Jeruzalem k onima koji su bili apostoli prije mene; nego sam otišao u Arabiju i opet se vratio u Damask“ (r. 15-17).

Apostol govori o tome da ga je Bog poslao u Arabiju da primi vrlo posebno znanje kroz izravne objave. To je bila velika čast i povlastica, ali ga nije učinila ni ponosnim ni umišljenim, kao što je kasnije otkrio u svom pismu braći u Korintu. „Ja sam najmanji od apostola, koji nisam dostojan zvati se apostolom, jer sam progonio crkvu Božju“ (1. Kor 15:9). Vjerojatno je jedan od razloga zašto mu Bog nije naložio da ide u Jeruzalem nakon napuštanja Arabije bio zbog vrlo snažnih osjećaja koji su se stvorili protiv njega i koji su tamo i dalje prevladavali. Neki mu još uvijek nisu vjerovali i mogli bi pomisliti da ih potajno pokušava uhvatiti u zamku na neki način.

PONIZNI SLUGA

Poseban poziv Pavla i izravne objave koje su mu dali naš Gospodin Isus i Nebeski Otac potvrđeni su ponovno u njegovu pismu Korinćanima. Priznao je da bi svatko tko je prošao kroz iskustva poput njegovih mogao imati sklonost hvaliti se njima. Odgovorio je na to moguće pitanje rekavši: „Trebalo li se hvaliti? Nije, doduše, korisno, ali doći ću čak i do viđenja i objava Gospodnjih. Znam čovjeka u Kristu, koji je prije više od četrnaest godina – (bilo s tijelom, ne znam; ili bez tijela, ne znam; Bog zna;) – takav je bio iznenada odnesen u Treće Nebo. I znam tog istog čovjeka, (bilo s tijelom, ili bez tijela, ne znam; Bog zna;) da je bio iznenada odnesen u raj i čuo neizrecive stvari izgovorene, koje čovjeku nije moguće ispričati. O takvoj osobi ću se hvaliti; ali o sebi se neću hvaliti, osim u svojim slabostima. Jer ako bih se htio hvaliti, neću biti nerazuman; jer ću govoriti istinu; ali se suzdržavam, da mi tko ne bi pripisao više od onoga što vidi da jesam, ili što čuje od mene. I da se ne bih previše uzvisio zbog izvanrednosti objava, dan mi je trn u tijelu – anđeo protivnik – da me muči; da se ne bih previše uzvisio“ (2. Kor 12:1-7, Wilsonov enfatički dijaglot).

POSEBNE OBJAVE

Biblijski izvještaj ne govori nam koliko je dugo Pavao bio u Arabiji primajući ove posebne objave, ali je to vjerojatno trajalo nekoliko mjeseci. Nakon ovog izvanrednog iskustva, saznajemo da se vratio u Damask i „odmah je propovijedao Krista u sinagogama, da

je on Sin Božji.“ Reakcija nevjerujućih Židova u Damasku bila je zapanjujuća, znajući da je Savao došao tamo prije kako bi vjernike u Krista uzeo kao svoje zarobljenike. Nitko, međutim, nije mogao opovrgnuti njegovu moćnu logiku kada je propovijedao o uskrsnom Gospodinu Isusu.

Nisu svi koji su ga čuli propovijedati cijenili njegovu poruku, te je skovana urota da ga se ušutka. „Nakon što su prošli mnogi dani, Židovi se posavjetovaše da ga ubiju“ (Djela 9:23). Kad su braća saznala za njihovu urotu, pomogla su apostolu da pobjegne i vrati se u Jeruzalem. Međutim, apostoli i učenici u Jeruzalemu još su se uvijek bojali Pavla, misleći da je ušao među njih da bi ih uodio.

PAVAO ODLAZI U JERUZALEM

Većina braće u Jeruzalemu teško je prihvaćala Pavla kao pravog brata u našem Gospodinu Isusu. Međutim, bio je jedan poseban učenik po imenu Barnaba koji je shvatio da je Pavao istinski obraćen Kristu i vidio je velikog apostola onakvim kakav je uistinu bio. Bio je uvjeren da su njegova izvanredna iskustva došla ni od koga drugog doli od samog Gospodina. Barnaba je znao da se stvar s ostalom braćom u Jeruzalemu mora riješiti, te je iskoristio priliku da razgovara s njim. Zatim je odveo Pavla apostolima i inzistirao da iz prve ruke saznaju istinu o toj stvari i o potpunoj promjeni koja se dogodila u njegovu životu.

U biblijskom izvještaju čitamo o ovom najzanimljivijem iskustvu u životu apostola Pavla. „Barnaba ga uze i dovede k apostolima, i objavi im kako je vidio Gospodina na putu, i da mu je on govorio, i kako je hrabro propovijedao u Damasku u ime Isusovo“ (r. 27). Nakon toga, apostoli i učenici su prihvatili Pavla i pozdravili ga da postane jedan od njih ulaskom u njihove aktivnosti i govorenjem u ime Gospodina Isusa.

HELENISTI SU TRAŽILI NJEGOV ŽIVOT

Kako je Pavao započeo svoju službu, njegovo propovijedanje dovelo ga je u kontakt s he-

lenistima koji su također počeli kovati urote protiv njega. „Hrabro je govorio u ime Gospodina Isusa i raspravljao protiv Grka, ali oni su ga htjeli ubiti. Kad su to braća saznala, odveli su ga u Cezareju i poslali u Tarz. Tada su crkve imale mir po cijeloj Judeji, Galileji i Samariji, i bile su izgrađivane; i hodajući u strahu Gospodnjem i u utjesi Duha Svetoga, umnožavale su se“ (r. 29-31).

Riječ „Grci“ u ovom stihu znači helenisti i odnosi se na one Židove koji su govorili grčki. Pavlovo logično i uvjerljivo propovijedanje Pisama izazvalo je nemir među nekima od njih. To nije bilo neobično, jer su se problemi među njima događali i prije. Luka bilježi: „U one dane, kad se broj učenika umnožio, nastade mrmljanje Grka protiv Hebreja, jer su njihove udovice bile zanemarene u svakodnevnoj službi“ (Djela 6:1). Kao što je bio slučaj u Damasku, i oni su kovali urote protiv Pavla i tražili načine da mu oduzmu život.

PAVAO SE VRAĆA KUĆI

Učenici u Jeruzalemu saznali su za urotu helenista da ubiju Pavla, te su ga radi njegove vlastite sigurnosti uvjerali da se vrati u svoj dom u Tarzu, koji je bio grad u Maloj Aziji u pokrajini Ciliciji. Osigurali su mu sigurnu pratnju preko Cezareje, lučkog grada iz kojeg je mogao otploviti u Tarz. Tamo je ostao neko vrijeme, možda dvije godine. Luka je napisao: „Tada su crkve imale mir po cijeloj Judeji, Galileji i Samariji, i bile su izgrađivane; i hodajući u strahu Gospodnjem i u utjesi Duha Svetoga, umnožavale su se“ (Djela 9:31).

RIJEČ JE RADO PRIMLJENA

Nakon toga, Gospodin je prouzročio predah od teškog progona koji je bio usmjeren protiv njegova posebnog naroda, a koji je postojao osobito od vremena Isusova raspeća. To je bez sumnje bilo vrlo korisno za članove Rane crkve i pomoglo im je na mnogo načina. Tada su postali prihvatljiviji u izraelskom društvu, a zaposlenje im je bilo lakše dostupno. Kao rezultat toga, komunalni aranžman koji se neko vrijeme isprobavao postao je manje važan i ubrzo je završio. Značajno je da u Pismima

nema daljnjeg spomena o ovoj vrsti zajedničkog bliskog društvenog uređenja, bilo da se nastavio ili oživio među braćom koja su živjela u to vrijeme.

Glavni interes Luke, povjesničara, u pisanju izvještaja o Djelima apostolskim bio je u vezi s duhovnim rastom i razvojem sljedbenika našega Gospodina. Zabilježio nam je informacije da je u to vrijeme crkvi dodan velik broj vjernika. „Tada su oni koji su radosno primili njegovu riječ bili kršteni; i istoga dana dodano im je oko tri tisuće duša“ (Djela 2:41). Povećanje broja braće u crkvi dolazilo je iz svih redova Izraela i pokazivalo je kako je Božji blagoslovljeni Uzvišeni poziv još uvijek bio isključivo na tom narodu, čak i dok se posljednji proročki tjedan njihove naklonosti brzo bližio kraju.

KRAJ NAKLONOSTI PREMA IZRAELU

Posebno vrijeme naklonosti prema narodu Izraela završilo je baš kao što su to stoljećima ranije prorekli njihovi proroci. Među Božjim prorocima bio je Amos koji je napisao: „Čujte ovu riječ koju je GOSPODIN izgovorio protiv vas, o djeco Izraelova, protiv cijele obitelji koju sam izveo iz zemlje egipatske, govoreći: Samo vas sam poznao od svih obitelji na zemlji; stoga ću vas kazniti za sve vaše bezakonje“ (Amos 3:1-2).

Kad se Isusova služba bližila kraju, poučio je važnu lekciju o smokvi koja je ubrzo uvenula. Matej bilježi: „Kad je vidio smokvu na pu-

tu, prišao joj je i nije našao ništa na njoj, osim lišća, i rekao joj je: 'Neka na tebi više nikada ne bude ploda.' I smokva je odmah uvenula. A kad su to učenici vidjeli, čudili su se govoreći: 'Kako je smokva odmah uvenula!'" (Mt 21:19-20).

IZRAELOV DOM OSTAVLJEN PUST

Naš Gospodin Isus proglasio je da će Izraelov dom biti ostavljen pust ubrzo nakon njegova raspeća i završetka zemaljske službe. Rekao je: „O Jeruzaleme, Jeruzaleme, ti koji ubijaš proroke i kamenuješ one koji su ti poslani, koliko sam puta htio skupiti tvoju djecu, kao što kvočka skuplja svoje piliće pod krila, a vi niste htjeli! Gle, vaš dom vam se ostavlja pust. Jer kažem vam, nećete me više vidjeti od sada, dok ne kažete: 'Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodnje'" (Mt 23:37-39).

PAVLOV TRUD NIJE BIO UZALUDAN

Veliki apostol postao je vrlo istaknut među Isusovim sljedbenicima, a osobito među onima koji su čuli nebeski poziv i odazvali se krštenjem u Krista. Kao zamjena za Judu, očito je da se uzdigao iznad nekih čak i od izvornih dvanaest apostola, od kojih se neki rijetko spominju izvan apostolskih popisa. Napisao je: „Milošću Božjom jesam što jesam; i njegova milost koja mi je udijeljena nije bila uzaludna; nego sam se trudio obilnije od svih njih; ipak ne ja, nego milost Božja koja je bila sa mnom“ (1. Kor 15:10).

Poglavlje 4

Mnogi su čuli i povjerovali

„Ruka Gospodnja bijaše s njima, te velik broj povjerova i obrati se Gospodinu.“ — Djela 11:21

Tijekom sadašnjeg Doba evanđelja, divan poziv za sudjelovanje s našim Gospodinom Isusom u velikom djelu obnove njegova budućeg kraljevstva upućen je onima koji imaju uši da čuju diljem svijeta. Pod Kristovom pravednom vladavinom, grijehom opterećena i umiruća ljudska obitelj bit će uzdignuta i dobit će priliku steći pravo na život koje je oduzeto zbog neposlušnosti oca Adama božanskom zakonu.

RANA CRKVA

U danima Rane crkve, oni koji su odlazili u druga područja propovijedati ovu poruku nebeskog poziva, išli su samo Židovima. "Oni dakle što ih rasprši nevolja nastala u povodu Stjepana, dopriješe do Fenicije, Cipra i Antiohije, nikomu ne propovijedajući Riječi došli samo Židovima." (Djela 11:19) Zapis navodi: "Neki su od njih bili Ciprani i Cirenci. Kad dođoše u Antiohiju, počеше govoriti i Grcima navješćujući evanđelje: Gospodina Isusa." (Djela 11:20)

Zbog snažnog progona, mnoga židovska braća iz Jeruzalema otišla su u druga mjesta i pomogla širiti poruku Istine. Ponekad su njihovi poganski susjedi čuli poruku i, kako je njihov interes za Evanđelje rastao, neki od njih također su postali vjernici i počeli se družiti sa svojom židovskom braćom.

VJERNICI U ANTIOHIJI

Biblijski zapis ukazuje da su poganski vjernici u Antiohiji bili među onima koji su čuli poruku Istine. Apostoli u Jeruzalemu saznali su

za to, i Barnaba je bio izabran da ode tamo. Imao je prethodno iskustvo s Grcima dok je živio na Cipru i bez sumnje je razumio njihov jezik. Kad je stigao, zatekao je mješovitu zajednicu židovske i grčke braće koja su se zajedno radovala u spoznaji Božjeg plana i nebeskog poziva te su bili željni naučiti više.

Barnaba se dao na posao da im pomogne koliko god je mogao u daljnjem proučavanju i zajedništvu. "Bijaše to muž čestit, pun Duha Svetoga i vjere. I veliko se mnoštvo pridruži Gospodinu." (r. 24) Kao rezultat njegove dragocjene pomoći, crkva u Antiohiji počela je napredovati i, kroz njihove svjedočanske aktivnosti, mnogi drugi su također pridodani crkvi. Dok je Barnaba svjedočio tom rastućem interesu za Istinu od strane poganske braće, prisjetio se što je Gospodin izjavio o Pavlovom posebnom poslanju poganima. Vjerovao je da bi Pavao imao ključan interes za poziv upućen poganima, te se uputio u Tarz da ga pronađe. "Kad ga nađe, dovede ga u Antiohiju. I dogodi se te su se cijelu godinu sastajali u toj crkvi i poučavali veliko mnoštvo. I učenici se u Antiohiji prvi put nazvaše kršćanima." (r. 26)

BARNABA I PAVAO

Barnaba i Pavao izabrani su za starješine u crkvi u Antiohiji, zajedno s trojicom druge braće čija imena saznajemo iz Lukinog svetopisamskog zapisa. "U antiohijskoj crkvi bijahu proroci i učitelji: Barnaba, Šimun zvani Niger, Lucije Cirenac, Manahen, koji je odgojen s Herodom tetrarhom, i Savao." (Djela 13:1) Kao učitelji, ova braća imala su vrlo različita podrijetla i svi su dolazili iz dalekih mjesta.

Barnaba je nekoć živio na otoku Cipru; Savao je došao iz Tarza u Maloj Aziji; Lucije je bio iz Cirene, grada u sjevernoj Africi, u današnjoj Libiji. Nije sa sigurnošću poznato odakle je Šimun došao, ali budući da se uz njega veže ime Niger, što znači crn, očito je došao s afričkog

kontinenta. Manahen je bio iz židovske kraljevske obitelji, odgojen zajedno s Herodom tetrarhom, i najvjerojatnije je potjecao iz Jeruzalema.

U to vrijeme, u ovom dijelu svijeta zavlada je glad koja je teško pogodila članove crkve koji su živjeli u Jeruzalemu, a koji su već bili prilično siromašni. Kad je zajednica u Antiohiji saznala za njihovu nevolju, prikupili su milostinju i poslali je po Barnabi i Pavlu da pomognu svojim prijateljima u Jeruzalemu. Nema sumnje da je to bila velika pomoć braći. Ova misija također je pružila Barnabi priliku da iz prve ruke izvijesti o djelu svjedočenja koje se odvijalo među poganima, te je naglasio da ono vrlo dobro napreduje. Također mu je dala priliku da bolje upozna braću u Jeruzalemu s Pavlom i njegovom važnom ulogom u djelu.

POGANI ČUJU POZIV

Crkva u Antiohiji željela je proširiti svoje svjedočansko djelovanje i odlučila je poslati Barnabu i Pavla da siju sjeme Istine u udaljenim zemljama. Tako, dok se služba u Antiohiji nastavljala, Bog je, po Duhu Svetom, rekao: "Odvojite mi Barnabu i Savla za djelo na koje sam ih pozvao. Tada su, pošto su postili i molili te položili ruke na njih, otpustili ih." (Djela 13:2,3)

O Pavlovoj glavnoj službi čitamo: "Gospodin mu reče: 'Idi, jer on mi je izabrano oruđe da ponese ime moje pred pogane i kraljeve i sinove Izraelove.'" (Djela 9:15) Međutim, prije nego što je otišao poganima, obično je posjećivao sinagoge u pokušaju da uvjeri svoje sunarodnjake da je Isus Mesija. To je bio opći obrazac koji su uspostavili Barnaba i Pavao, iako je njihova misija bila i za pogane.

IZRAELOVA NEVJERA

Ovaj poseban interes za vlastiti narod otkriva se u njegovom pismu braći u Rimu. "Istinu govorim u Kristu, ne lažem; susvjedok mi je savjest moja u Duhu Svetom: velika mi je tuga i neprekidna bol u srcu. Jer želio bih da ja sâm budem proklet od Krista za braću svoju, sunarodnjake svoje po tijelu; koji su Izraelci, ko-

jima pripada posinjenje, i slava, i savezi, i zakonodavstvo, i bogoštovlje, i obećanja; čiji su oci, i od kojih je po tijelu Krist, koji je nad svima, Bog blagoslovljen u vijeke. Amen." (Rim 9:1-5)

Apostol je znao da su proročanstva navijestila nevjeru njegovoga naroda i da Bog neće naći dovoljan broj među njima da upotpuni tijelo Kristovo. Imao je snažnu želju za njihovim spasenjem, što ga je navelo da napiše: "Braćo, želja je srca moga i molitva Bogu za Izrael da se spase." (Rim 10:1) Opet piše: "Vama poganima govorim: ukoliko sam ja apostol pogana, slavim svoju službu, ne bih li kako na ljubomoru potaknuo one koji su moje tijelo i spasio neke od njih." (Rim 11:13,14)

Izraelova nevjera neće biti otklonjena sve dok njihov Mesija ne dođe u svom Drugom dolasku, a Pavao je mogao reći: „Jer ne bih htio, braćo, da vi ne budete upućeni u ovo otajstvo, kako ne biste bili mudri u svojim očima, jer se Izraelu dogodila djelomična sljepoća dok ne uđe punina Pogana. I tako će sav Izrael biti spašen, kao što je zapisano: "Sa Siona će doći Osloboditelj i otkloniti bezbožnost od Jakova." (r. 25,26)

TIT KAO SURADNIK

Jedan od onih koji su kasnije postali Pavlov suputnik bio je Tit. On se ne spominje u Djelima apostolskim, ali iz Pavlovih drugih spisa znamo da je Tit pratio apostola i Barnabu kada su posjećivali druge eklezije. Na primjer, iz biblijskog zapisa saznajemo: "S njima smo poslali našega brata, koga smo često iskušali kao revna u mnogim stvarima, a sada mnogo revnijega, zbog velikog pouzdanja koje imam [on ima, marginalni prijevod] u vas. Bilo da se tko raspituje za Tita, on je moj drug i suradnik u pogledu vas; ili se raspituje za našu braću, oni su glasnici crkava i slava Kristova." (II Kor 8:22,23)

Također čitamo: "Kad smo došli u Makedoniju, tijelo naše nije imalo mira, nego smo bili sa svih strana u nevolji; izvana borbe, iznutra strahovi. Ali Bog, koji tješi potlačene, utješi nas dolaskom Titovim." (II Kor 7:5,6) Apostol je jasno rekao: "Zato smo se utješili vašom utjehom; da, i još smo se više obradovali radosti Titovoj, jer je duh njegov bio osvježen od

svih vas." (r. 13) Kad su Pavao i Barnaba otišli u Jeruzalem, židovskoj braći dan je dobar primjer poganskih vjernika koji su čuli nebeski poziv i sada su bili članovi tijela Kristova. (Gal 2:1-3)

U svom pismu Titu, Pavao otkriva svoju posebnu ljubav i osjećaj bliskosti koji je imao prema njemu. Napisao je: "Titu, pravom sinu po zajedničkoj vjeri: Milost, milosrđe i mir od Boga Oca i Gospodina Isusa Krista, Spasitelja našega. Zbog toga sam te ostavio na Kreti, da urediš što je preostalo i postaviš starješine u svakom gradu, kako sam ti zapovjedio." (Titu 1:4,5) Tako saznajemo da ga je pred kraj svoje službe Pavao poslao na otok Kretu da pomogne braći. Iako nedostaju konkretne informacije, očito je ondje ostao duže vrijeme i služio kao starješina u zajednici.

PIZIDIJSKA ANTIOHIJA

Na svom prvom hodočasničkom putovanju, apostol Pavao i Barnaba stigli su do Pizidijske Antiohije. Ovaj grad nalazio se u unutrašnjoj i planinskoj regiji Male Azije, što ga razlikuje od Antiohije, glavnog grada rimske provincije Sirije, gdje se Istina prije propovijedala. Mnogi Židovi živjeli su u Pizidijskoj Antiohiji gdje su osnovali sinagogu.

Iz biblijskog zapisa čitamo: "A oni, otišavši iz Perge, dođoše u Antiohiju Pizidijsku te u subotnji dan uđoše u sinagogu i sjedoše. A nakon čitanja Zakona i Proroka, poslaše nadstojnici sinagoge k njima govoreći: 'Ljudi, braćo, ako imate koju riječ ohrabrenja za narod, recite.'" (Djela 13:14,15)

Neki od prisutnih koji su čuli apostolovu poruku Istine bili su vrlo zainteresirani za ono što je imao reći i željeli su čuti više. "Kad su Židovi izišli iz sinagoge, pogani su molili da im se te riječi propovijedaju sljedeće subote. A kad se skupština razišla, mnogi Židovi i pobožni prozeliti slijedili su Pavla i Barnabu, koji su im, govoreći, savjetovali da ustraju u milosti Božjoj. A sljedeće subote skupi se gotovo cijeli grad da čuje riječ Božju." (rr. 42-44)

ŽIDOVU SU BILI ZAVIDNI

Neki Židovi postali su vrlo uzrujani kad su vidjeli toliko ljudi kako dolaze čuti poruku Istine, te su se počeli protiviti i huliti na Pavla dok im je govorio. "Tada Pavao i Barnaba odvažno rekoše: 'Vama je najprije trebalo navijestiti riječ Božju, ali budući da je odbacujete i sma-

trate se nedostojnima vječnoga života, evo, obraćamo se poganima.'" (Djela 13:46) Pavao ih je zatim uputio na riječi njihova vlastitog proroka, dok je nastavio govoriti: "Tako nam je zapovjedio Gospodin, govoreći: [Iza 49:6] 'Postavio sam te za svjetlost poganima, da budeš na spasenje do krajeva zemlje.'" (r. 47)

Apostol je uspostavljao važnu vezu, pa se ponovno okrećemo Izaijinim proročkim riječima gdje čitamo: "Ovako veli Gospodin: 'U vrijeme milosno uslišah te, i u dan spasenja pomogoh ti; i sačuvati ću te i dati ću te za savez narodu, da uspostaviš zemlju, da naslijediš opustošene baštine.'" (Iza 49:8)

VRIJEME MILOSNO

Sadašnje Doba evanđelja je "vrijeme milosno" da se ovo divno djelo nebeskog poziva nastavi i da se pomogne pronaći narod za Božje ime. Jakov je rekao: "Šimun je izložio kako je Bog isprva pohodio pogane da iz njih uzme narod za svoje ime." (Djela 15:14) Kada ovaj vrlo poseban dan spasenja bude završen i puni broj Krista bude okupljen, Nebeski Otac će tada cijeli svijet dovesti u zavjetni odnos sa sobom pod uvjetima Novog saveza. Ovi članovi se sada pripremaju za buduće djelo njegove slavne uprave.

RADOSNI POGANI

Pogani koji su toga dana slušali Pavla kako govori u Pizidijskoj Antiohiji, ukazali su na činjenicu da poruka o Istini više nije bila ograničena na Židove ili njihovu sinagogu. "Kad su to čuli pogani, obradovaše se i proslaviše riječ Gospodnju; i svi koji bijahu određeni za život vječni, povjerovaše. I riječ se Gospodnja širila po svoj onoj pokrajini." (Djela 13:48,49)

Pogani kojima je Gospodin upućivao nebeski poziv razumjeli su i povjerovali u divnu poruku Istine. Međutim, protivnički Židovi uvjerali su vlasti da protjeraju Pavla i Barnabu s tog područja, ali ne prije nego što su se novi učenici u Pizidijskoj Antiohiji utvrdili u spoznaji Istine i primili dokaze da Duh Sveti Božji djeluje među njima. Možemo samo zamisliti osjećaj radosti koji su Pavao i Barnaba osjećali kad su napustili to područje i prisjetili se mnogih blagoslova koje su primili služeći ovoj novoj braći u Kristu.

POZIV JE OTIŠAO U IKONIJI

Iz Lukinog zapisa saznajemo da su Pavao i Barnaba ponovno krenuli na put. "Dogodi se

u Ikoniju da oni obojica zajedno uđuše u sinagogu židovsku te tako govoraše da je povjerovalo veliko mnoštvo i Židova i Grka." (Djela 14:1) Nevjerni Židovi u Ikoniju protivili su se ovim dvojici slugu Božjih i poruci Istine koju su naviještali. Zatražili su podršku nevjernih pogana do te mjere da se cijeli grad podijelio protiv Pavla i Barnabe, što je stvorilo napetu situaciju. Čak su skovali zavjeru da kamenuju sluge Božje, ali s velikom hrabrošću ostali su nekoliko tjedana kako bi nastavili propovijedati Riječ prije nego što su bili prisiljeni otići. U međuvremenu, učinili su mnogo kako bi pomogli novim učenicima Kristovim u Ikoniju da se utvrde u vjeri.

U LISTRI

O ovoj dvojici Božjih ljudi čitamo: "Oni to primijetiše te pobjegoše u gradove likaonske, Listru i Derbu, i u okolicu. I ondje su propovijedali evanđelje." (Djela 14:6,7) Dok su bili u Listri, dogodilo se vrlo čudno iskustvo s čovjekom koji je bio hrom od rođenja i nikada nije hodao. Apostol Pavao ga je izliječio jer je prepoznao da ima veliku vjeru. Ljudi koji su svjedočili ovom čudesnom čudu bili su toliko obuzeti emocijama da su počeli vjerovati da je Barnaba Jupiter, a Pavao Merkur – bogovi koji su im došli kao ljudi. Kako je uzbuđenje raslo, lokalni Jupiterov svećenik organizirao je da im se prinese žrtva kao da su bogovi. Pavao i Barnaba imali su velikih poteškoća pokušavajući zaustaviti postupak i uvjeriti ljude da su oni samo obični ljudi poput njih samih. Razderali su svoje haljine i obratili se mnoštvu, objašnjavajući im o pravom Bogu koji je stvorio nebo i zemlju, i konačno su spriječili mnoštvo da prinese svoju žrtvu. (rr. 8-18)

PAVLA OSTAVILI KAO MRTVOG

U međuvremenu, Židovi iz Antiohije i Ikonija udružili su snage i slijedili Pavla i Barnabu do Listre. Uvjerili su narod da su oni varalice i počeli su kamenovati Pavla. Nisu navedeni detalji o incidentu, ali nema sumnje da se Pavao, dok ga je kamenje počelo pogađati, prisjetio okolnosti Stjepanovog kamenovanja kojem je on predsjedao. Saznajemo da je apostol očito pao u stanje polusvijesti, bio je odvučen izvan gradskih zidina i ostavljen kao mrtav. (r. 19)

ODVEDEN U DERBU

"Ali kad ga učenici okružiše, on ustade i

uđe u grad, a sutradan otputova s Barnabom u Derbu." (r. 20) Promatračima koji su gledali kako Pavao vraća svijest i vraća se s učenicima, vjerojatno u jedan od njihovih domova, to je moralo izgledati kao čudo. Ondje je djelomično povratio snagu, dok su učenici raspravljali o planu kako ga sigurno odvesti. Kad je ponovno mogao putovati, Barnaba, a možda i neki drugi, odveli su ga u susjedni grad Derbu. Tamo ga je, možda, jedna od obitelji primila i njegovala ga natrag u zdravlje u svom domu. Nema sumnje da je to bio dom Timotejeve obitelji koja je ondje živjela, a o kojoj Pavao tako pohvalno govori u kasnijim spisima, gdje čitamo: "Tako dođe u Derbu i Listru. I gle, bijaše ondje neki učenik imenom Timotej, sin neke žene Židovke koja je vjerovala, a otac mu bijaše Grk. O njemu su dobro svjedočila braća u Listri i Ikoniju." (Djela 16:1,2)

PAVLOVA LJUBAV PREMA TIMOTEJU

U jednom od apostolovih pisama Timoteju saznajemo koliko je volio ovog mladog brata. Započinje prekrasnim pozdravom Timoteju koji izražava njegovu zahvalnost prema njemu i njegovom primjeru vjernosti Gospodinu. „Pavao, apostol Isusa Krista po volji Božjoj, prema obećanju života koji je u Kristu Isusu, Timoteju, ljubljenom sinu: Milost, milosrđe i mir od Boga Oca i Krista Isusa, Gospodina našega. Zahvaljujem Bogu kome od predaka služim čiste savjesti dok te se neprestano noć i dan sjećam u svojim molitvama. Čeznem te vidjeti, sjećajući se tvojih suza, da bih se ispunio radošću kad dozivam u sjećanje nepatvorenu vjeru koja je u tebi, onu koja je najprije prebivala u tvojoj baki Loidi i tvojoj majci Euniki, a uvjeren sam da je i u tebi. Zbog toga te podsjećam da raspiruješ Božji dar koji je u tebi po polaganju mojih ruku." (II Tim 1:1-6)

Kroz ovo pismo saznajemo o velikom poštovanju koje je Pavao imao prema Timotejevoj majci i baki, koje su obje bile posvećene u Kristu i koje je obje poznavao. Njegovo pismo također otkriva neke od vrlo bolnih iskustava koja je pretrpio kad je prvi put doveden u njihov dom. "Ti si potpuno upoznao moju nauku, način života, svrhu, vjeru, strpljivost, ljubav, ustrajnost, progonstva, nevolje, koje su mi se dogodile u Antiohiji, u Ikoniju, u Listri; kakva sam progonstva podnio, ali iz svih me je Gospodin izbavio. Da, i svi koji hoće pobožno

živjeti u Kristu Isusu, bit će progonjeni." (II Tim 3:10-12) U vrijeme apostolovog prvog posjeta domu Timotejeve obitelji, on je vjerojatno bio tek vrlo mlad dječak. Tako bi bio svjestan nekih Pavlovih posebnih kušnji i progonstava, a posebno brige koja mu je pružena kad je stigao tamo iz Listre.

TRPLJENJE NEVOLJA

Očito je da je Protivnik, Sotona, ponovno pokušao suzbiti Božju namjeru u vezi s nebeskim pozivom i širenjem poruke Istine onima koji su imali uho da čuju. Sjećamo se Pavlova poslanja kao posebnog sluge Božjega. "Gospodin mu reče: 'Idi, jer on mi je izabrano oruđe da ponese ime moje pred pogane i kraljeve i sinove Izraelove. Jer ja ću mu pokazati koliko mora pretrpjeti za ime moje.'" (Djela 9:15,16) Opet čitamo: "Da nam kroz mnoge nevolje valja ući u kraljevstvo Božje." (Djela 14:22)

Apostol je učio da oni koji vjerno slijede Krista Isusa moraju trpjeti progonstvo. Znao je da će i sva braća doživjeti progonstva, te da bi i oni mogli naučiti istu lekciju. Oni koji su pokušali ubiti Pavla morali su nastaviti progoniti i braću koja su živjela u tim istim gradovima.

Da je Pavao bio ubijen kamenovanjem u Listri, Božji divni plan za nebeski poziv pretr-

pio bi veliki udarac u propovjedničkim naporima u Maloj Aziji. Barnaba je bio pošteđen ovog iskustva kamenovanja možda zato što je bio stariji od njih dvojice, pa bi mu bilo mnogo teže. Pavlova mladost i snaga pomogli su mu da se brže oporavi.

Neki bi mogli vjerovati da bi takvo iskustvo, koje je apostola gotovo stajalo života, uvjerilo Pavla da izbjegava one gradove gdje je postojalo tako snažno protivljenje Gospodinu djelu. Ali on nije mogao dopustiti da se ova novopronađena braća bore sama kad im je trebala njegova pomoć. U svakom od ovih posjeta, on i Barnaba bili su prisiljeni prera-
no otići zbog progona. Pavlova ljubav prema ovoj braći rasla je dok je svjedočio njihovoj posvećenosti i odanosti Bogu. Incident s kamenovanjem fizički ga je oslabio, ali uspjeh u pronalaženju tolikog broja zainteresirane braće zahtijevao je da se više pažnje posveti njihovim potrebama. Nakon što su neko vrijeme ostali i pronašli mnogo učenika u Derbi, on i Barnaba su se vratili, vraćajući se istim putem u Listru, Ikonij i Antiohiju, potvrđujući učenicima Istinu i potičući ih da ustraju u vjери, te ih hrabreći da izdrže progona koja će ih zadesiti. (Djela 14:21,22)

Poglavlje 5

Pavao ima viđenje

„Noću je Pavao imao viđenje: neki je Makedonac stajao i molio ga: 'Prijeđi u Makedoniju i pomози nam!'“ — Djela 16:9, Novi američki standardni prijevod

Božanski red i konačna namjera poziva za nebeski poziv očituju se u načinu na koji je službu apostola Pavla usmjeravao naš Gospodin Isus. To se očitovalo vjernim sljedbenicima našega Gospodina Isusa čija su srca bila otvorena za poseban poziv tijekom sadašnjeg Evanđeoskog doba da sudjeluju kao udovi duhovnog tijela Kristova u budućem kraljevstvu našega Gospodina. Razmotrit ćemo neke od izvanrednih događaja koji su se u to vrijeme odvijali i koji su neposredno prethodili viđenju koje je dano Pavlu.

ZABRANJENO OD DUHA SVETOGA

Luka, povjesničar, bio je apostolov pratilac. Pažljivo je zabilježio neobične okolnosti koje su na kraju dovele do onoga što je Pavao vidio i čuo kao rezultat izravne Gospodinove intervencije u njegovu službu. On piše: „Prođoše Frigiju i galacijski kraj jer ih je Duh Sveti spriječio navješćivati riječ u Aziji. Kad su došli do Mizije, htjedoše u Bitiniju, ali im ne dopusti Duh Isusov. Onda prođoše Miziju i siđoše u Troadu.“ — Djela 16:6-8, NASB

Iz biblijskog izvještaja očito je da je Pavlova namjera bila propovijedati Kristovu poruku što većem broju potencijalne braće u Maloj Aziji, Frigiji, Galaciji, Bitiniji i gdje god je to bilo moguće. Međutim, saznajemo da mu na neki način, koji nam nije objašnjen, Duh Isusov nije dopustio da nastavi sa svojim službenim planovima. Iako mu u to vrijeme nisu dani nikakvi detalji, uskoro je trebao primiti viđenje o tome kakve su upute našega Gospodina. Saz-

nao bi da u Makedoniji ima nekih od Gospodinovih ljudi koji su nestrpljivo čekali čuti o nebeskom pozivu kako ga je apostol naviještao klasi vjernika u Krista Isusa.

USMJERAVAN OD GOSPODINA

Važno je iz ovog kratkog zapisa shvatiti da se evanđeoska poruka nije trebala propovijedati svugdje neselektivno u nastojanju da se pronađu uši koje čuju za Istinu. To dramatično ukazuje na to da je djelo Istine pažljivo usmjeravao Nebeski Otac i naš Gospodin Isus. Pavao nije mogao znati da postoji ozbiljna potreba da ode u Makedoniju i da im služi. To preusmjeravanje njegove službe Istini otkriveno mu je tek kad su on i njegovi suputnici stigli na zapadnu stranu Male Azije i stigli u lučki grad Troadu. Ondje je doživio viđenje i vidio čovjeka iz Makedonije koji ga je molio da dođe tamo i pomogne im.

Kasnije je apostolu ponovno bilo dopušteno ići u druga područja Galacije, Frigije i Bitinije, ali u to je određeno vrijeme bilo nužno da pomogne onima koje je Bog tada pripremao da prime poziv nebeskog poziva i postanu udovi tijela Kristova.

DOĐI I POMOZI NAM

Lukin izvještaj potvrđuje: „Noću je Pavao imao viđenje; stajao je neki čovjek iz Makedonije i molio ga govoreći: 'Prijeđi u Makedoniju i pomози nam.'“ (r. 9) Apostol nije gubio vrijeme pripremajući se za putovanje kako je zatraženo. „Nakon što je vidio viđenje, odmah smo nastojali otići u Makedoniju, sigurno zaključujući da nas je Gospodin pozvao da im propovijedamo evanđelje. Stoga, isplovivši iz Troade, krenuli smo ravno prema Samotraki, a sljedeći dan u Neapol; a odande u Filipe, koji je glavni grad onog dijela Makedonije i kolonija; i bili

smo u tom gradu boraveći nekoliko dana." — rr. 10-12

BOŽJA VOLJA OČITOVANA

U Pismu postoje različiti primjeri gdje su određeni Božji sluge primili viđenja, od kojih su neka dana kao jamstvo božanske naklonosti. U jednoj prigodi čitamo: "Poslije ovih događaja dođe Abram u riječ Gospodnja u viđenju, govoreći: 'Ne boj se, Abrame, ja sam ti štiti i nagrada tvoja vrlo velika.'" (Postanak 15:1) Drugi put je zabilježeno: "Izrael je krenuo na put sa svime što je imao i došao u Beeršebu te prinio žrtve Bogu svoga oca Izaka. I Bog je govorio Izraelu u noćnim viđenjima i rekao: 'Jakove, Jakove.' A on je rekao: 'Evo me.' A on je rekao: 'Ja sam Bog, Bog tvoga oca; ne boj se sići u Egipat; jer ondje ću od tebe učiniti velik narod: Ja ću sići s tobom u Egipat; i ja ću te također sigurno opet izvesti; i Josip će staviti svoju ruku na tvoje oči.'" — Postanak 46:1-4

Drugi put su viđenja bila specifičnija i davala su smjernice u vršenju Božje volje. To se ranije dogodilo u vezi s iskustvima apostola Pavla. Nakon što se proslavljeni Isus ukazao Savlu iz Tarza, Savao je imao viđenje u kojem je vidio čovjeka po imenu Ananija kako polaže ruke na njega da bi mu se vratio vid. (Djela 9:10-12) U kontekstu istog poglavlja čitamo o Ananiji koji je bio upućen u samu kuću u kojoj je Savao boravio u Damasku. (rr. 11-19) Kad je apostol kasnije otišao u Korint, propovijedao je i Židovima i poganima; ali, kad je među njima nastalo protivljenje, odlučio je propovijedati samo poganima. (Djela 18:1-6) Bog mu se obratio da ga umiri. "Tada je Gospodin noću u viđenju rekao Pavlu: 'Ne boj se, nego govori i ne šuti: jer ja sam s tobom i nitko te neće napasti da ti naudi, jer imam mnogo ljudi u ovom gradu.'" — rr. 9,10

PUT U MAKEDONIJU

Primivši posebne upute od Gospodina, Pavao i njegovi suputnici pripremili su se za odlazak u Makedoniju. (Djela 16:10-12) Iz zapisa saznajemo da je Luka pratio apostola na njegovom putovanju. Kao dokaz tome, u gore navedenom biblijskom tekstu primjećujemo gdje

povjesničar navodi: "nastojali smo otići" (r. 10), "krenuli smo ravno" (r. 11) i "bili smo u tom gradu boraveći nekoliko dana." (r. 12) Od tog trenutka postaje očito da je Luka postao aktivniji član apostolovih misionarskih aktivnosti, a Nebeski Otac je želio da on zabilježi Pavlovu službu.

Kad su stigli u Filipe — glavni grad Makedonije — otkrili su da ondje nema sinagoge, već umjesto toga otvoreni park uz rijeku gdje su se Izraelci mogli okupljati na molitvu. Nije bilo neobično da Židovi koriste takva mjesta za bogoslužje. Slično mjesto za molitvu koristio je i Isus dok je bio u Galileji. "Tih dana iziđe na goru da se moli i proveo svu noć u molitvi Bogu." — Luka 6:12

SRCA SU BILA OTVORENA

Pavao i ostali uputili su se na to okupljalište uz rijeku na dan subotnji i ondje zatekli neke žene Izraelke okupljene na bogoslužju. Čitamo: "Neka žena po imenu Lidija, prodavačica grimiza iz grada Tijatire, koja je štivala Boga, čula nas je; čije je srce Gospodin otvorio, da je pazila na ono što je Pavao govorio." — Djela 16:14

Odmah nas se dojmila činjenica da je Lidijino srce već bilo otvoreno od Boga. On je taj koji otvara srce da razumije i cijeni njegovu riječ Istine, a Lidija je bila jedna od onih koji su ga posebno tražili. Ona i ostali članovi njezine obitelji činili su jezgru male eklezije u njezinom gradu. "Kad se krstila, ona i njezina kuća, zamolila nas je govoreći: 'Ako ste me smatrali vjernom Gospodinu, dođite u moju kuću i ostanite ondje.' I prisilila nas je." — Djela 16:15

Budući da je bila vrlo gostoljubiva i bez sumnje željna saznati više o Istini, Lidija je pozvala Pavla i njegove suputnike da ostanu u njezinoj kući tijekom njihova posjeta Filipima. Pavao je oklijevao prihvatiti njezin ljubazan poziv, ne želeći joj biti na teret, ali ona ih je ohrabrila i otvorila im svoj dom. U međuvremenu, apostol je nastavio ići na mjesto uz rijeku kako bi propovijedao drugima koji su tražili znanje o nebeskom pozivu i željeli saznati više o tome kako imati mjesto u tijelu Kristovu. Nije nam rečeno koliko je zainteresiranih ljudi odgovorilo na apostolovu poruku, niti njihova imena.

ŽENA S DUHOM

Dok je Pavao jednog dana hodao prema mjestu molitve, susrela ga je žena koja je imala moć proricanja. Mogla je predviđati događaje jer je bila opsjednuta duhom poznavstva, a njezini su gospodari mnogo profitirali od njezinih posebnih moći. (r. 16) "Ista je slijedila Pavla i nas i vikala govoreći: 'Ovi su ljudi sluge Boga Svevišnjega, koji nam pokazuju put spasenja.' I to je činila mnogo dana. Ali Pavao, ožalošćen, okrenuo se i rekao duhu: 'Zapovijedam ti u ime Isusa Krista da iziđeš iz nje.' I izišao je istog časa." — rr. 17,18

Duh je brzo poslušao apostola, čime je ova sluškinja postala malo korisna svojim vlasnicima jer je izgubila svoje neobične moći. Gospodari ropkinje bili su toliko ljuti da su uhvatili Pavla i Silu. Odveli su ih pred gradske magistratre i optužili ih za stvaranje nereda i propovijedanje običaja koje je Rimljanima bilo protuzakonito poštovati.

"Mnoštvo se zajedno podiglo protiv njih; i magistrati su im strgnuli odjeću i zapovjedili da ih tuku. I kad su im zadali mnogo udaraca, bacili su ih u zatvor, naloživši tamničaru da ih sigurno čuva: Koji je, primivši takvu zapovijed, gurnuo ih u unutarnji zatvor i stavio im noge u klade." (rr. 22-24) Ova dva vjerna Božja sluge te noći nisu mogli spavati zbog boli od rana. Bačeni su u "unutarnji zatvor" ili tamnicu koja je obično bila rezervirana za najgore zločince. Ondje su bili sputani kladama, što je dodatno pojačalo njihovu nelagodu.

ČUDO U PONOĆ

Luka bilježi: "U ponoć su Pavao i Sila molili i pjevali hvale Bogu, a zatvorenici su ih slušali. I odjednom je nastao veliki potres, tako da su se temelji zatvora potresli; i odmah su se sva vrata otvorila i svima su se lanci olabavili. A tamničar, probudivši se iz sna i vidjevši da su zatvorska vrata otvorena, izvukao je svoj mač i htio se ubiti, pretpostavljajući da su zatvorenici pobjegli. Ali Pavao je povikao glasno, govoreći: 'Ne čini si zla, jer svi smo ovdje.'" — rr. 25-28

Tamničara je probudila sva ta buka, vidio je otvorena zatvorska vrata i pretpostavio da su svi zatvorenici pobjegli. U strahu od posljedica, izvukao je mač i bio spreman ubiti se. Ali Pavao ga je ohrabrio da si ne naudi. Svi su zatvorenici još uvijek bili ondje, bez sumnje za-

hvaljujući Pavlu i Sili koji su ih sve uvjerali da ostanu. Tamničar je zatražio svjetiljke; a zatim je u zahvalnosti pao pred Pavla i Silu, nakon čega ih je izveo iz zatvora i u svoj dom, koji je vjerojatno bio u blizini zatvora.

TAMNIČAR I NJEGOVA OBITELJ

Tamničar je tada upitao što mora učiniti da bi se spasio. Pavao i Sila su mu odgovorili govoreći: "Vjeruj u Gospodina Isusa Krista i bit ćeš spašen ti i tvoja kuća." (Djela 16:31) Tamničar je vjerojatno čuo raniji razgovor između ova dva Božja sluge i nekih drugih zatvorenika o pitanju spasenja. Inače, malo je vjerojatno da bi postavio ovo konkretno pitanje.

Apostol i Sila uvjerali su tamničara i cijelu njegovu obitelj da prihvate odredbe nebeskog poziva. "Navijestiše mu riječ Gospodnju i svima u njegovoj kući. I uze ih onaj isti čas noći i oprao im rane; i odmah se krsti on i svi njegovi. I kad ih je uveo u svoju kuću, postavi im jelo i radovaše se, vjerujući u Boga sa svom svojom kućom." — rr. 32-34

BLAGOSLOVI U MAKEDONIJI

Pavao i njegovi suputnici sigurno su se radovali čudesnom načinu na koji su bili upućeni na svoje hodočašće u Makedoniju. Bili su bogato blagoslovljeni putovanjem u Filipe gdje su primili toplu dobrodošlicu Lidije i njezine obitelji. Ponovno su bili neočekivano blagoslovljeni u svom iskustvu s tamničarem i njegovom obitelji koji su željeli upoznati Istinu i Božji divan plan spasenja za ljudsku obitelj.

Sljedećeg jutra magistrati Filipa poslali su poruku tamničaru da oslobodi Pavla i Silu, ali Pavao je odbio otići. Tvrdio je da je rimski građanin koji je bio pretučen i nezakonito zatvoren, te da je bio osuđen bez sudskog postupka. Među magistratima je zavladao veliki strah kad su to čuli, te su otišli moliti Pavla i Silu da u miru napuste njihov grad.

Biblijski izvještaj opisuje što se dogodilo. "Narednici su te riječi prenijeli magistratima; i oni su se uplašili kad su čuli da su Rimljani. I došli su i molili ih, i izveli ih, i željeli da odu iz grada. I izišli su iz zatvora i ušli u Lidijinu kuću; i kad su vidjeli braću, utješili su ih i otišli." (rr. 38-40) Dva vjerna Božja sluge na kraju su poslušali, ali ne prije nego što su završili svoju propovjedničku aktivnost u tom gradu. Tamničar i njegova obitelj sada su bili novi članovi

zajednice, zajedno s drugom braćom koju Luka spominje, ali ne imenuje.

CRKVA U FILIPIMA

Nešto više o nekoj od te braće i njihovim imenima saznajemo iz pisma koje je apostol napisao crkvi u Filipima. Napisano je dok je bio zatvorenik u Rimu, što i spominje. "Tako da su moje okove u Kristu očitovane u cijeloj palači [Cezarovom dvoru, marginalni prijevod], i na svim drugim mjestima; i mnoga braća u Gospodinu, ohrabrena mojim okovima, mnogo su hrabrija govoriti riječ bez straha." — Fil 1:13,14

Njegovo pismo uključivalo je pozdrave svim biskupima i đakonima koji su bili u Filipima. (r. 1) Pavao im je rekao: "Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista. Zahvaljujem Bogu svome na svakom sjećanju na vas." (rr. 2,3) Pavao se osvrnuo na neku od braće, pa tako saznajemo tko su neki od njih bili. Rekao je: "Stoga, braćo moja ljubljena i željena, radosti moja i kruno, tako stojte čvrsto u Gospodinu, ljubljeni moji. Molim Evodiju i molim Sintihu da budu istomišljenici u Gospodinu. I molim tebe također, pravi sudruže, pomozite onim ženama koje su se sa mnom trudile u evanđelju, s Klementom također, i s drugim mojim suradnicima, čija su imena u knjizi života." — Fil 4:1-3

SESTRE U FILIPIMA

Zanimljivo je primijetiti da je Pavao uključio imena nekih od istaknutijih sestara koje su bile članice eklezije u Filipima. Očito ih je izdvojio zbog svoje duboke zahvalnosti za njihov duh ljubavi prema Gospodinu, kao i za njihovu posebnu i neumornu službu ostaloj braći u ekleziji. U Pavlovo doba, opći položaj i poštovanje žena u Makedoniji bili su prilično drugačiji od onih u drugim mjestima koja je posjetio. U to su vrijeme javna tijela u Makedoniji podizala spomenike ženama. Također, ženama je bilo dopušteno posjedovati imovinu.

Kad su Pavao i njegovi suputnici stigli u Filipe, iz Lukina zapisa saznajemo da su prvo sjeli u park kako bi razgovarali sa skupinom žena koje su se ondje okupile na molitvu na Šabat. (Djela 16:13) Lidija je bila ta koja se ubrzo odvojila od ostalih žena i predstavila se. Bila je jedna od sestara čije je srce Gospodin Isus posebno pripremio za apostolov dolazak.

(r. 14) Kasnije je zabilježeno da su apostol i njegovi suputnici otišli u Lidijinu kuću nakon što su pušteni iz zatvora. Također su odande napustili Filipe i krenuli put Soluna. r. 40

Stoga se sugerira da je apostol, pišući svoje pismo crkvi u Filipima, uključio poseban pozdrav u kojem je rekao: "Molim tebe također, pravi sudruže, pomozite onim ženama koje su se sa mnom trudile u evanđelju." Ovo je možda bilo upućeno Lidiji, i želio je da ga se posebno sjeti u svom pismu napisanom tamošnjoj zajednici. Primjećujemo da je Pavao također poslao kršćanske pozdrave nekolicini sestara i uključio njihova imena kad je poslao svoje pismo crkvi u Rimu. (Rim 16:1-15) Saznajemo da je apostol diktirao svoje misli Terciju koji je zauzvrat napisao pismo i koji je također poslao svoje pozdrave braći u Rimu. r. 22

EPAFRODIT

U ovom pismu crkvi u Filipima, Pavao se također sjetio Epafrodita. Bio je vrlo drag brat i prevaleo je dug put do Rima s darom za apostola od filipske braće. On otkriva veliku ljubav i zahvalnost koju je imao za ovog brata u Kristu i rekao je: "Ipak ste dobro učinili što ste sudjevali u mojoj nevolji. A i vi, Filipljani, znate da u početku evanđelja, kad sam otišao iz Makedonije, nijedna mi crkva nije pomogla što se tiče davanja i primanja, osim vas jedinih. Jer i u Solunu ste mi jednom i dvaput poslali za moje potrebe. Ne zato što želim dar, nego želim plod koji će se umnožiti na vaš račun. Ali imam sve i izobilujem; pun sam, primivši od Epafrodita stvari koje su poslano od vas, miris slatkog mirisa, žrtvu prihvatljivu, ugodnu Bogu." — Fil 4:14-18

SJEĆANJA NA MAKEDONIJU

Pavao, Sila, Timotej i Luka proveli su mnogo tjedana propovijedajući Istinu i pomažući u uspostavljanju eklezije u Filipima. Ondje je osnovana zajednica, a braća su mnogo naučila o nebeskom pozivu i drugim važnim temama u vezi s divnom Riječju Božjom.

To nam se otkriva kad je pisao crkvi u Solunu. Pavao je govorio o tome kako su i oni pomagali novoj braći u Kristu koja su bila u Makedoniji. "Postali ste naši sljedbenici i Gospodinovi, primivši riječ u velikoj nevolji, s radošću Duha Svetoga: tako da ste bili primjeri svima koji vjeruju u Makedoniji i Ahaji. Jer od vas je odjeknula riječ Gospodnja ne samo

u Makedoniji i Ahaji, nego i na svakom mjestu vaša se vjera u Boga proširila; tako da ne trebamo ništa govoriti." (I. Sol 1:6-8) Apostol ponovno kaže: "Sami, braćo, znate naš ulazak k vama, da nije bio uzaludan: Nego i nakon što smo prije trpjeli i bili sramotno tretirani, kao što znate, u Filipima, bili smo hrabri u našem Bogu da vam govorimo evanđelje Božje s mnogo borbe." — I. Sol 2:1,2

Dok su Pavao i njegovi suputnici bili u Solunu, pronašli su sinagogu koju su pohađali subotom. Ondje je nekoliko tjedana rasprav-

ljao sa Židovima iz Pisma. (Djela 17:1,2) Njegovo je propovijedanje bilo plodonosno u ohrabivanju nekolicine njih, i muškaraca i žena, o nebeskom pozivu i divnim riječima Istine. Uskoro su se počeli sastajati kao eklezija u Jasonovoj kući. (r. 5) Poruka o divnom pozivu nebeskog poziva slala se kako je to zamislio naš ljubljani Nebeski Otac za svoj konačni blagoslov cjelokupnog ljudskog stvorenja i obećanje da će svi voljni i poslušni biti uzdignuti u radosti Kristova kraljevstva.

Poglavlje 6

Nebeski poziv čuje se u Ateni

„A oni koji su pratili Pavla, dovedoše ga do Atene; i primivši zapovijed za Silu i Timoteja da što prije dođu k njemu, otidoše.” Djela 17:15, Novi američki standardni prijevod

Iz biblijskog zapisa saznajemo da je apostol Pavao sa svojim suputnicima morao iznenađeno napustiti svoju novopronađenu braću u Solunu i Bereji kako bi izbjegao nasilje svjetine i prijetnje smrću. Prijatelji su ga otpratili na sigurno u lučki grad, gdje se ukrcao na brod za Atenu. Pri odlasku je ostavio poruku Timoteju i Sili da mu se pridruže u Ateni nakon što završe svoje službene aktivnosti u Solunu i Bereji.

PAVLOVA PROMJENA PLANOVA

U Lukinom biblijskom zapisu saznajemo o nekim važnim i zanimljivim detaljima koji su doveli do apostolove iznenadne promjene planova i bijega u Atenu. Ubrzo nakon dolaska u Solun na svom hodočašću, Židovi su počeli prijetiti apostolovoj službi u tom području. "Braća odmah poslaše Pavla i Silu noću u Bereju; koji, došavši onamo, uđoše u sinagogu židovsku." (Djela 17:10) Crkva u Bereji sastojala se od ozbiljnih istraživača Istine. "Ovi bijahu plemenitiji od onih u Solunu, jer primiše riječ sa svom spremnošću uma i svakodnevno istraživahu Pisma, je li to tako." (stih 11)

Pavao je bio presretan zbog nove braće u Kristu u Bereji zbog njihova velikog zanimanja i ljubavi prema Istini. To se moglo vidjeti u njihovu duhovnom rastu, kako je otkriveno u povjesničarevu izvještaju. Čitajući dalje, primjećujemo: "Mnogi od njih povjerovali; također i časne žene koje bijahu Grkinje, i nemalo muškaraca. Ali kad Židovi iz Soluna saznaše da je Pavao propovijedao riječ Božju u Bereji, dođoše i onamo i podigoše narod." (stihovi 12, 13)

SILA I TIMOTEJ

Iako je Pavao otišao iz Bereje, Sila i Timotej su ostali ondje. "Tada braća odmah poslaše Pavla da ide kao k moru, a Sila i Timotej ostadoše ondje. A oni koji su vodili Pavla, dovedoše ga do Atene; i primivši zapovijed za Silu i Timoteja da što prije dođu k njemu, otidoše." (stihovi 14, 15)

Iz drugih apostolovih spisa saznajemo da je Timotej neko vrijeme boravio u Solunu. To je zabilježeno u njegovom prvom pismu Solunjanima, gdje je rekao: "Kad više nismo mogli izdržati, smatrasmo dobrim da ostanemo sami u Ateni; i poslamo Timoteja, našega brata i službenika Božjega, i našega suradnika u evanđelju Kristovu, da vas utvrdi i utješi u vašoj vjeri." (1. Solunjanima 3:1, 2)

KRISTOVE NEVOLJE

Propovijedanje divne riječi Istine i nebeskog poziva tijekom sadašnjeg Evanđeoskog doba bilo je uzrok mnogih nevolja onima koji su prenosili tu poruku u vrijeme Rane Crkve. Apostol se osvrnuo na to u svom pismu, kako dalje čitamo: "Da se nitko ne pokoleba u ovim nevoljama; jer i sami znate da smo za to određeni. Jer zaista, kad bijasmo s vama, rekli smo vam unaprijed da ćemo trpjeti nevolje; kao što se i dogodilo, i vi znate. Zbog toga, kad više nisam mogao izdržati, poslao sam da saznam vašu vjeru, da vas nije kako napasnik iskušao i da naš trud ne bude uzaludan." (stihovi 3-5)

TIMOTEJEV DOBAR IZVJEŠTAJ

Prisutnost mladog brata Timoteja u crkvi u Solunu bila je blagoslovljena, a on je Pavlu donio vrlo dobar izvještaj o svojim iskustvima. "Sada, kad je Timotej došao od vas k nama i

donio nam dobre vijesti o vašoj vjeri i ljubavi, i da nas se uvijek sjećate s dobrotom, želeći nas silno vidjeti, kao i mi vas: Stoga, braćo, utješismo se nad vama u svojoj nevolji i tjeskobi vašom vjerom: Jer sada živimo, ako vi čvrsto stojite u Gospodinu. Jer kakvu zahvalu možemo opet Bogu uzvratiti za vas, za svu radost kojom se radujemo zbog vas pred našim Bogom." (stihovi 6-9)

ATENA KAO KULTURNO SREDIŠTE

Dok je u Ateni čekao dolazak svojih suputnika, Pavao nije bio besposlen. "Dok ih je Pavao čekao u Ateni, duh mu se uznemiri u njemu, kad vidje grad posve predan idolopoklonstvu. Zato je raspravljao u sinagogi sa Židovima i s pobožnim osobama, i na trgu svakodnevno s onima koji su se ondje zatekli." (Djela 17:16, 17) Atena je bila najslavniji grad drevne Grčke, a posebno je bila poznata kao središte učenja i kulture. To je uključivalo studije umjetnosti, znanosti, glazbe i filozofije. Nekoliko stoljeća prije, kada je Aleksandar Veliki osvojio svijet, i tijekom vrhunca Grčkog Carstva, bila je poznata kao prijestolnica svijeta. Iako je tu titulu morala prepustiti Rimu, i dalje je zadržala svoj ugled kao kulturno središte tada poznatog svijeta. Mnogi istaknuti ljudi potjecali su iz Atene, uključujući Aristotela, Platona, Sokrata, Sofokla i Demostena.

U POTRAZI ZA BOŽJIM NARODOM

Atena, međutim, nije se odmah činila dijelom planova apostola Pavla da traži narod za Božje ime. Našao se ondje uglavnom zato što su ga progonstvo i providnost milostivog Nebeskog Oca ondje doveli. Vjerojatno nije očekivao da će ondje ostati duže nego što je potrebno, i čim mu se pridruže Sila i Timotej, planirao je da odu.

Ovdje, među najučenijim ljudima drevnog svijeta, bilo je tri tisuće idola. Rečeno je da, bez obzira gdje bi tko stajao u Ateni, pogled bi mu sezao preko bezbrojnih hramova, oltara i raznih kipova bogova. Od svih gradova na

svijetu, Atena se hvalila najučenijim i najkulturnijim aktivnostima, a ipak je bila najidolopokloničkija. Religija je bila iskorištena u kamenu, srebru i zlatu.

Kad je Pavao otišao u sinagogu, zabilježeno je da je raspravljao sa Židovima, ali malo je detalja zapisano o njegovu posjetu. Nije naznačeno je li naišao na prihvaćanje ili na žestoko protivljenje. Možda su Židovi bili pod znatnim utjecajem svjetovne mudrosti, pa je naišao na slab odaziv na Istinu. Ne samo da je pokušao raspravljati sa Židovima, nego je tražio i religiozne ljude, uspješno ih nalazeći na tržnici. Budući da je apostol tečno govorio grčki, mogao je učinkovito raspravljati s mnogim ljudima, obavještavajući ih o Isusu i nebeskom pozivu upućenom vjernicima u Krista tijekom ovog Evanđeoskog doba. Luka bilježi dio onoga što se događalo na tim sastancima. "Raspravljao je u sinagogi sa Židovima i s pobožnim osobama, i na trgu svakodnevno s onima koji su se ondje zatekli." (Djela 17:17)

ATENSKI FILOZOFI

Čitamo, međutim: "Tada se neki filozofi epikurejci i stoici sukobiše s njim. I neki rekoše: 'Što bi ovaj brbljavac htio reći?' Drugi pak: 'Čini se da je navjestitelj tuđih bogova', jer im je propovijedao Isusa i uskrsnuće." (stih 18)

Ljudi u svim dijelovima Atene ubrzo su čuli za izlaganja apostola Pavla o novim idejama i mislima s kojima nisu bili upoznati. U njegovim naporima da širi ove radosne vijesti pomogli su mu i sami običaji Atenjana, koji su svoje slobodno vrijeme provodili u raspravama i razmatranjima o najnovijim filozofskim mislima. Obaviješteni smo da je to bio njihov glavni oblik zabave. "Uzeše ga i dovedoše na Areopag, govoreći: 'Možemo li znati kakva je to nova nauka o kojoj ti govoriš? Jer donosiš neke čudne stvari u naše uši; htjeli bismo stoga znati što to znači.' (Jer svi Atenjani i stranci koji su ondje boravili nisu provodili vrijeme ni u čemu drugom, nego da pričaju ili slušaju nešto novo.)" (stihovi 19-21)

BOGOVI I BOŽICE

Kroz drevne civilizacije postojala su brojna božanstva. Obrazac među svima bio je sličan, ali svaki bog ili božica imali su različitu funkciju koja se uglavnom sastojala od kontrole nad prirodnim elementima zemlje. Nepoznato Pavlu, u Ateni je donesen zakon koji je zabranjivao uvođenje novih bogova. Čini se da je tri tisuće koje su već imali bilo više nego dovoljno.

Možda je jedan od razloga za usvajanje novog atenskog zakona koji je pokušao ograničiti uvođenje novih bogova bio taj što je njihov broj već bio vrlo velik. Kad je Pavlovo propovijedanje o uskrsnuću Isusovu stiglo do ušiju epikurejaca i stoika – dviju glavnih skupina filozofa – odlučili su ga optužiti za kršenje ovog zakona i doveli su ga pred Areopag, koji je bio vrhovni sud Atene.

Smatralo se da grčka božanstva žive na vrhu planine Olimp, ili ponekad u zraku iznad nje. Međutim, bili su slobodni lutati svijetom po volji. Iako je Zeus bio glavni vladar, bilo je mnogo drugih bogova i božica. Neki od poznatih bili su Hera, Apolon, Artemida, Ares, Hermes, Afrodita, Atena, Posejdon, Demetra i Perzefona.

MITOLOGIJA

Neki smatraju da je velik dio ove mitologije možda nastao u vrijeme kada su se anđeoska stvorenja materijalizirala i došla na zemlju u danima prije Potopa. U to rano doba povijesti zemlje, neka od ovih moćnih bića poprimila su ljudski oblik i ženila se kćerima ljudskim. Biblijski zapis objašnjava: "Dogodilo se, kad su se ljudi počeli množiti na licu zemlje i kćeri im se rađale, da su sinovi Božji vidjeli kćeri ljudske da su lijepe; i uzimali su ih za žene od svih koje su izabrali." (Postanak 6:1, 2)

MOĆNI LJUDI STARINE

Ova neovlaštena zajednica proizvela je hibridnu rasu, a također je pridonijela velikom zlu na zemlji u Noino vrijeme. "U ono vrijeme bijahu divovi na zemlji; a i poslije toga, kad su

sinovi Božji ulazili k kćerima ljudskim, i one im rađale djecu, isti postadoše moćni ljudi koji bijahu od starine, ljudi na glasu. I vidje Bog da je opačina čovjekova velika na zemlji, i da je svaka pomisao srca njegova samo zlo neprestano." (stihovi 4, 5)

Grčka mitologija čak se odnosi na to, govoreći o bogovima koji dolaze i odlaze sa zemlje, žene se lijepim djevojkama i o njihovom potomstvu koje čini moćna djela. Broj božanstava povećavao se s mitologijom, kako su se ti događaji iz Noinih dana počeli prepričavati i prenositi s generacije na generaciju. To je mogući pokazatelj da je mitološko štovanje započelo s palim anđelima iz Noinih dana.

PAVLOVA SKEPTIČNA PUBLIKA

Apostol Pavao bio je navjestitelj tuđih bogova, i htjeli su znati kakva je njegova nova nauka. (Djela 17:18, 19) Međutim, njihove izjave o Pavlu nisu bile pohvalne i nazivali su ga "brbljavcem". Čini se vjerojatnijim da su ga htjeli spriječiti da govori u javnosti i našli su priliku u onome što su smatrali kršenjem zakona.

Pavlova učenja bila su suprotna njihovim, i on je uveo potpuno novu ideju o uskrsnuću od mrtvih. Njegova publika je bez sumnje shvatila da bi se njihov zakon koji zabranjuje nove bogove tada mogao iskoristiti da ga se spriječi u daljnjem propovijedanju ovih čudnih novih istina. Nije nam rečeno kakva bi bila kazna da je Areopag odlučio da je apostol kriv, ali bez obzira na izgled, nije se nalazio u vrlo prijateljskom okruženju.

HRAMOVI, OLTARI I KIPOVI

Dok je razgledavao Atenu, Pavao je pregledao mnoge natpise na raznim oltarima, hramovima i kipovima, i primijetio je da je jedan od njih bio posvećen "Nepoznatom Bogu". Možda su Atenjani, u svojoj brizi da ne previde nijedno božanstvo, podigli ovaj poseban oltar u njihovu čast. Upravo je oko postojanja ovog posebnog oltara nepoznatom bogu Pavao mudro iskoristio priliku da razvije svoju poruku kao odgovor narodu Atene.

NEPOZNATI BOG

Iz Lukina izvještaja o onome što se zapravo dogodilo kad je apostol Pavao ustao da propovijeda divnu poruku iz Božje Riječi, čitamo: "Tada Pavao stade usred Areopaga i reče: 'Ljudi Atenjani, vidim da ste u svemu vrlo pobožni. Jer prolazeći i promatrajući vaše svetinje, našao sam žrtvenik s ovim natpisom: NEPOZNATOM BOGU. Koga dakle ne znajući štujete, toga vam ja navješćujem.'" (Djela 17:22, 23)

U Pavlovim uvodnim riječima, zanimljivo je primijetiti da je Atenjane nazvao "vrlo pobožnima". Riječ "pobožan" (u originalu "too superstitious") izvedena je iz grčke riječi koja znači "demon ili poganski bog". [Vine's Dictionary of New Testament Words] Apostol je tako uspostavio važnu vezu s divovima ili moćnim ljudima iz Noinih dana koji nisu sačuvali svoje prvotno stanje i oženili su se kćerima ljudskim. To je proizvelo hibridnu rasu ljudi koja je uništena tijekom potopa.

PRAVI BOG

Apostol se zatim brzo okrenuo objašnjavanju značenja istinitog Boga, vrhovnog vladara svemira. Naglasio je da nikada ne mogu načiniti njegovu sliku od zlata, srebra ili dragog kamenja i smjestiti ga u hram načinjen ljudskim rukama. Objasnio im je: "Bog koji je stvorio svijet i sve što je u njemu, budući da je Gospodar neba i zemlje, ne prebiva u hramovima načinjenim rukama." (stih 24)

Pavao je navijestio narodu Atene da je moćni Stvoritelj kojeg je on štovao stvorio sav život na zemlji i da sav život ovisi o njemu za svoje postojanje. Nastavio je: "Niti ga služe ljudske ruke, kao da mu je što potrebno, jer on svima daje život, i dah, i sve; i od jedne je krvi načinio sve narode ljudske da prebivaju po svem licu zemaljskom, i odredio je unaprijed određena vremena i granice njihova prebivanja." (stihovi 25, 26)

Apostol je govorio o milostivom i vječnom Nebeskom Ocu, i da "bi trebali tražiti Gospodina, ne bi li ga kako napipali i našli, iako nije daleko od svakoga od nas: Jer u njemu živimo, i krećemo se, i jesmo; kao što su i neki od vaših pjesnika rekli: 'Jer mi smo i njegovo potom-

stvo.' Budući dakle da smo potomstvo Božje, ne smijemo misliti da je Božanstvo slično zlatu, ili srebru, ili kamenu, izrezbarenu umjetnošću i ljudskom domišljatošću." (stihovi 27-29)

APOSTOLOVA LOGIKA

Zanimljivo je primijetiti veliku taktičnost i logiku koju je apostol Pavao koristio u predstavljanju svoje poruke, i kako je dobro uspio koristiti oblik poučavanja koji je bio prihvaćen kao istina od njih. Na tom temelju istine izgradio je daljnju strukturu Božjeg divnog plana i nauma za njegovo ljudsko stvorenje. To je učinio citirajući iz spisa njihovih vlastitih grčkih pjesnika.

Dok je Pavao stajao ondje, suđen od strane vrhovnog suda Atene, podsjetio je svoje slušatelje da će i oni doći pod sud. Zatim je rekao: "Vremena ove neznanja Bog je previdio; ali sada zapovijeda svim ljudima svugdje da se pokaju: Jer je odredio dan u koji će pravedno suditi svijetu po onom čovjeku kojega je odredio; o čemu je dao jamstvo svim ljudima, uskrisivši ga od mrtvih." (Djela 17:30, 31)

PODSMJEH PROMATRAČA

Veliki Vrhovni Stvoritelj svemira, o kojem je govorio, odredio je dan u koji će suditi svim stanovnicima svijeta, i imenovao je svog vlastitog suca za taj zadatak. Pavao je navijestio da dokaz za to leži u činjenici da je taj sudac uskrsnuo od mrtvih. "Kad su čuli za uskrsnuće mrtvih, neki su se podsmjehivali, a drugi su rekli: 'Opet ćemo te o tome slušati.' Tako je Pavao otišao od njih. Ipak, neki su mu se ljudi pridružili i povjerovali: među kojima je bio Dionizije Areopagit, i žena po imenu Damara, i drugi s njima." (stihovi 32-34)

Pavao je jasno dao do znanja svojim slušateljima da ne uvodi novog boga, već da govori o Bogu kojeg su već štovali kao nepoznatog Boga. Sudu nije bilo potrebno čuti više o njegovoj obrani, pa je bio slobodan otići. Kad je mnoštvo preuzelo s povicima i neredom, on je otišao.

GOSPODINOVI POZVANI

Atena nije bila mjesto koje je apostol Pavao posebno planirao posjetiti, ali čini se razumnim zaključiti da je Gospodin upravljao njegovim okolnostima da ga odvede onamo. Njegove posebne kušnje pomogle su mu da stupi u kontakt s nekoliko Gospodinovih ljudi koji su bili pozvani. Samo su dvoje od njih imenovani, a njihova se imena pojavljuju samo ovdje u Pismu. Jedan od njih bio je Dionizije, sudac Areopaga, a druga je bila žena po imenu Damara. Ova novopozvana braća pridružila su se Pavlu i on im je postao učitelj, te je ondje osnovao skupštinu.

Iako nam Pisma ne pružaju mnogo informacija o njima, moguće je da je Pavao proveo

nekoliko tjedana u Ateni čekajući dolazak Sile i Timoteja. Oni su bili vrlo zaposleni pomažući braći u Bereji i Solunu, i nisu došli tako brzo kako je Pavao očekivao.

Potrebno je potražiti izvore izvan Pisma kako bismo dobili informacije o našoj kršćanskoj braći koja su živjela u Ateni. Rečeno je da je Dionizije, najistaknutiji od njih, bio uronjen i kasnije postao starješina u skupštini. Prema tradicionalnim povijesnim spisima, poznat je kao prvi biskup Atene, a kasnije je pretrpio mučeništvo. Naš Nebeski Otac često je oblikovao okolnosti u životima onih koje poziva da budu njegov narod kako bi mogli čuti njegovu Riječ i biti dovedeni u tijelo Kristovo. Unaprijed je znao za Pavlov zaobilazni put u Atenu, gdje je nekolicina čekala da sazna o Božjem planu i divnim značajkama nebeskog poziva.

Poglavlje 7

Posljednje putovanje

"Vratit ću se opet k vama, ako Bog da." - Djela 18:21

Apostol Pavao izgovorio je ove drage riječi Židovima okupljenima u sinagogi u Efezu. Zaustavio se ondje u kratkom posjetu po završetku svog drugog hodočasničkog putovanja, ali nije se mogao dugo zadržati jer je bio na putu da proslavi blagdan s braćom u Jeruzalemu. Odatle je krenuo kući u Antiohiju k braći. (Djela 18:19) Vjeruje se da je apostol ostao u Antiohiji oko godinu dana prije nego što je ponovno krenuo na svoje treće i posljednje hodočašće. U to se vrijeme ponovno pridružio svojim suradnicima – Timoteju, Sili i Luki – u svjedočenju riječi Istine i nebeskog poziva raspršenom Božjem narodu.

POVIJESNIČAREV ZAPIS

U Lukinom povijesnom zapisu o početku ovog trećeg putovanja, on pruža jedinu pouzdanu, iako kratku, informaciju koju imamo. „Pošto je proveo neko vrijeme ondje, otišao je i redom prolazio cijelom zemljom Galacije i Frigije, jačajući sve učenike.“ (r. 23) Pavao je naviještao čudesnu riječ Istine nekoj novoj braći u Kristu u istom području dok je prolazio na svojim prethodnim putovanjima. U to mu ranije vrijeme Nebeski Otac nije dopustio da uđe u određena područja Azije, a osobito u grad Bitiniju. (Djela 16:7,8)

U ovom trenutku Pavlovih iskustava, apostol Petar daje dodatnu referencu o nekoj od te braće. U svojoj prvoj poslanici napisao je: „Petar, apostol Isusa Krista, strancima raspršenima po Pontu, Galaciji, Kapadociji, Aziji i Bitiniji, izabranima po predznanju Boga Oca, posvećenjem Duha, za poslušnost i škropljenje krvlju Isusa Krista: Milost vam i mir se umnožili.“ (I. Petrova 1:1,2)

Na ovom trećem misionarskom putovanju saznajemo da je Pavao prolazio tim krajevi-

ma, ponovno posjećujući crkve koje je ondje pomogao osnovati na svojim prethodnim putovanjima i služeći im. Iako se provincija Galacija nije izričito spominjala kao posjećena od strane Pavla i Barnabe na njihovu ranijem putovanju, sjećamo se kako su progonstvo i prijetnja kamenovanjem natjerali ovu dvojicu braće da pobjegnu iz Ikonija u Likaoniji u okolnu zemlju. Likaonija je graničila s Galacijom, a Derba se nalazila na galacijskoj granici. Stoga se čini razumnim da je okolna zemlja koju je Luka spomenuo bez sumnje uključivala dijelove Galacije. Čitamo: „Oni to primijetiše i pobjegoše u Listru i Derbu, gradove likaonske, i u okolnicu. I ondje su propovijedali evanđelje.“ (Djela 14:6,7)

MALA AZIJA U DREVNA VREMENA

Dijelovi središnje regije Male Azije nazivali su se Galacija, uključujući ne samo provinciju pod tim imenom, već i određene dijelove drugih provincija. Galacija je dobila ime po Galima koji su napali i osvojili to područje u trećem stoljeću prije Krista. Kasnije su je osvojili Rimljani i Galacija je tada postala rimska provincija. Kada je teritorij podvrgnut Rimu, bio je mnogo veći od stare Galacije. Tako su se crkve u Antiohiji Pizidijskoj, Ikoniju, Listri i Derbi Likaonskoj nazivale crkvama Galacije. Sve ih je osnovao apostol Pavao i Barnaba na svom prvom misionarskom putovanju.

JUDAIZATORI

Ove su crkve također posjećivali judaizirajući učitelji iz Jeruzalema koji su dovodili u pitanje Pavlovu službu i autoritet te su nastojali uvjeriti neku novu braću u Kristu da prihvate i drže Mojsijev zakon umjesto Krista. Pavao

se osvrnuo na taj problem u svom pismu crkvi u Galaciji. Njegova poruka Istine temeljila se na vjeri u našega Gospodina Isusa, „znajući da se čovjek ne opravdava djelima zakona, nego vjerom u Isusa Krista, i mi smo povjerovali u Isusa Krista da bismo se opravdali vjerom Kristovom, a ne djelima zakona: jer se djelima zakona neće opravdati nijedno tijelo.“ (Galaćanima 2:16)

Pavao je ponovno navijestio: „Ja sam po zakonu umro zakonu, da živim Bogu. S Kristom sam razapet: ipak živim; ali ne više ja, nego Krist živi u meni: a život koji sada živim u tijelu, živim vjerom Sina Božjega, koji me je ljubio i samoga sebe predao za mene. Ne dokidam milosti Božje: jer ako pravednost dolazi po zakonu, onda je Krist uzalud umro.“ (rr. 19-21)

BRAĆA RANE CRKVE

Na ovom trećem putovanju apostol je ponovno želio ići u Efez, kao što je i obećao. Pri kraju svoga prethodnog hodočašća, zaustavio se ondje, ali je mogao ostati samo kratko, i sada je bio na putu da održi to obećanje.

Do tada se Riječ Božja i poruka o nebeskom pozivu crkvi proširila i na druge krajeve, a zajednice su sada postojale u provincijama Frigiji i Lidiji. Apostol je morao proći kroz to područje da bi stigao u Efez, pa se zaustavio kako bi posjetio braću u tim mjestima. Antiohija, Kolose, Laodiceja i Hijerapol bili su gradovi u toj regiji gdje su prethodno bile organizirane zajednice.

O nekim od tih eklezija saznajemo u njegovoj poslanici Kološanima. Svoju je poslanicu naslovio: „Svetima i vjernoj braći u Kristu koja su u Kolosi: Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista.“ (Kološanima 1:2) U ovoj poslanici također čitamo: „Epafras, koji je jedan od vas, sluga Kristov, pozdravlja vas, uvijek se gorljivo moleći za vas u molitvama, da stojite savršeni i potpuni u svoj volji Božjoj. Jer svjedočim mu da ima veliku revnost za vas, i za one u Laodiceji, i za one u Hijerapolu.“ (Kološanima 4:12,13)

Opet primjećujemo Pavlov pozdrav, kada je napisao: „Pozdravite braću koja su u Laodiceji, i Nimfu, i crkvu koja je u njegovoj kući. I

kad se ova poslanica pročita među vama, učinite da se pročita i u crkvi Laodicejaca; i da vi također pročitate poslanicu iz Laodiceje.“ (Kološanima 4:15,16)

Pavao je spomenuo i nekoliko braće iz tih zajednica. Jedan od njih bio je Epafras, koji je bio povezan s kološanskom crkvom. Čitamo: „I vi ste naučili od Epafre, našega dragog suradnika, koji je za vas vjeran službenik Kristov.“ (Kološanima 1:7) Tihik je došao iz istog područja i njega je apostol spomenuo. „Sve moje stanje objavit će vam Tihik, ljubljani brat, vjerni službenik i suradnik u Gospodinu.“ (Kološanima 4:7)

PAVAO STIŽE U EFEZ

Iz Lukina zapisa čitamo: „Dogodilo se, dok je Apolon bio u Korintu, da je Pavao, prošavši gornjim obalama, došao u Efez i našao neke učenike.“ (Djela 19:1) Gornje obale koje je povjesničar spomenuo uključivale su provinciju Lidiju gdje su se nalazile zajednice Smirne, Filadelfije, Sarda i Tijatire. Te crkve Pavao nije izričito spomenuo, ali ih je apostol Ivan u Otkrivenju koristio kao primjere različitih razdoblja povijesti crkve tijekom sadašnjeg Evanđeoskog doba.

Kad je Pavao stigao u Efez, upoznao se s nekim novim učenicima Gospodinovim i upitao ih jesu li primili Duha Svetoga. Njihov je odgovor bio da nikada nisu ni čuli za Duha Svetoga. To ga je navelo da ih upita o prirodi njihova krštenja. „Dogodilo se da je, dok je Apolon bio u Korintu, Pavao, prošavši gornjom zemljom, došao u Efez i našao neke učenike, i rekao im: Jeste li primili Duha Svetoga kad ste povjerovali? A oni mu rekoše: Ne, nismo ni čuli ima li Duha Svetoga. A on reče: U što ste se onda krstili? A oni rekoše: U Ivanovo krštenje.“ (rr. 1-3, Novi američki standardni prijevod)

Apostol je zatim nastavio govoriti o krštenju u našega Gospodina Isusa. „Pavao je rekao: Ivan je krstio krštenjem pokajanja, govoreći narodu da vjeruje u Onoga koji je dolazio za njim, to jest u Isusa. I kad su to čuli, krstili su se u ime Gospodina Isusa. I kad je Pavao položio ruke na njih, Duh Sveti siđe na njih, i počеше govoriti jezicima i prorokovati. A

bilo ih je ukupno oko dvanaest ljudi.“ (rr. 4-7, NASB)

AKVILA, PRISCILA I APOLON

Tijekom Pavlove odsutnosti iz Efeza, iz biblijskog zapisa saznajemo neke zanimljive pojedinosti o Akvili i Priscili i njihovom proučavanju Svetog pisma s Apolonom, koji je bio Židov. Bez sumnje, njihove su rasprave uključivale potpunije razumijevanje nauka o krštenju. Luka piše: „A neki Židov imenom Apolon, rodom Aleksandrijac, rječit čovjek, dođe u Efez; i bio je moćan u Pismima. Ovaj je čovjek bio poučen u putu Gospodnjem; i budući gorljiv u duhu, govorio je i točno poučavao o Isusu, poznavajući samo Ivanovo krštenje; i počeo je hrabro govoriti u sinagogi. Ali kad su ga Priscila i Akvila čuli, uzeli su ga u stranu i točnije mu objasnili put Božji. I kad je htio prijeći u Ahaju, braća su ga ohrabrila i pisala učenicima da ga prime; i kad je stigao, uvelike je pomogao onima koji su povjerovali po milosti; jer je snažno pobijao Židove u javnosti, dokazujući iz Pisama da je Isus Krist.“ (Djela 18:24-28, NASB)

CRKVA U EFEZU

Tijekom Pavlova prethodnog posjeta Efezu, očito još nije bila osnovana eklezija u tom gradu. Biblijski zapis ne daje informacije o tome jesu li se neki od novih članova crkve u Efezu zainteresirali za Istinu kroz Apolonovu službu. Možda su stigli onamo iz Judeje, ali su dali dokaz da su pravi učenici Isusovi. Bili su uroñjeni po drugi put s ispravnim znanjem i značenjem krštenja, a također su očitovali pravi duh našega Gospodina.

Kad se apostol vratio u Efez, njegovi su nautci ubrzo počeli izazivati protivljenje, pa su drugi učenici napustili sinagogu i počeli se sastajati na mjestu poznatom kao Tiranova škola. „Uđe u sinagogu i odvažno je govorio tri mjeseca, raspravljajući i uvjeravajući o stvarima koje se tiču kraljevstva Božjega. Ali kad su se neki otvrdnuli i nisu vjerovali, nego su zlo govorili o tom putu pred mnoštvom, on se udaljio od njih i odvojio učenike, svakodnevno raspravljajući u školi nekog Tirana. I to je trajalo dvije godine; tako da su svi koji su prebivali u Aziji čuli riječ Gospodina Isusa, i Židovi i Grci.“ (Djela 19:8-10)

TIRANOVA ŠKOLA

Tiran je bio sofist i učitelj grčke filozofije. Kad se obratio na kršćanstvo, ponudio je svoju školu kao mjesto sastanka gdje su i pogani i Židovi mogli zajedno proučavati i štovati. Ta okupljanja, koja su se nastavila nekoliko godina, privukla su pozornost mnogih ljudi diljem azijske regije, kako je zabilježio povjesničar Luka. Možda se Pavao ondje sastajao s efeškom braćom dok je boravio u domu Akvile i Priscile.

ISTJERIVANJE DEMONA

Svojim propovijedanjem i činjenjem čuda, Pavao je postao poznat diljem grada i okolice. Efez je bio istaknuti grčki grad - grad Jonjana u Maloj Aziji koji se nalazio preko Egejskog mora od kopnene Grčke. Bio je to morska luka, s raskrižjima prometa i trgovine, i bio je poznat kao vrata Male Azije. Osim trgovačkog prometa, ondje su se odvijala i vjerska hodočašća. Grad se isticao svojim hramom poganske božice Dijane. Bilo je to mjesto crne magije, vješticearenja i čarobnjaštva, pa je apostol kao rezultat toga imao mnogo prilika za istjerivanje zlih duhova.

Nekoliko putujućih židovskih egzorcista bilo je u to vrijeme u Efezu. Vidjeli su apostolov uspjeh u istjerivanju zlih duhova i pokušali su učiniti isto. „Tada su neki od skitnica Židova, egzorcista, uzeli na sebe da nad onima koji su imali zle duhove zazivaju ime Gospodina Isusa, govoreći: Zaklinjemo vas Isusom koga Pavao propovijeda. A bilo je sedam sinova nekog Skeve, Židova i poglavara svećeničkog, koji su to činili.“ (Djela 19:13,14)

Odgovor zlog duha zabilježio je Luka i vrlo je zanimljiv. „Zli duh odgovori i reče: Isusa poznajem, i Pavla poznajem; ali tko ste vi? I čovjek u kojem je bio zli duh skoči na njih, i svlada ih, i nadvlada ih, tako da su goli i ranjeni pobjegli iz te kuće.“ (rr. 15,16)

Uskoro je ovaj događaj postao poznat diljem grada i imao je dubok utjecaj na ljude, osobito na one koji su se bavili magijskim vještinama. „To je bilo poznato svim Židovima i Grcima koji su također prebivali u Efezu; i strah ih sve obuze, i ime Gospodina Isusa bijaše uveličano. I mnogi koji su povjerovali dođoše, i priznaše, i pokazaše svoja djela. Mnogi od njih koji su se bavili neobičnim vještinama donijeli su svoje knjige zajedno i spalili ih pred

svim ljudima: i izbrojili su njihovu cijenu i našli je pedeset tisuća srebrnjaka. Tako je silno rasla riječ Božja i prevladavala.“ (rr. 17-20)

DEMETRIJE POTIČE NEMIRE

Na ulazu u luku u Efezu stajao je golem kip Artemide, koju su Rimljani poznavali kao Dijanu. Ona je predstavljala božicu plodnosti i bila je jedno od sedam čuda antičkog svijeta. Za velike festivale koji su se održavali u mjesecu Artemiziju, što odgovara našim mjesecima ožujku i travnju, posjetitelji bi dolazili u Efez iz svih krajeva Male Azije kako bi joj odali počast. Luka bilježi epizodu koja se dogodila od strane Demetrija, kojemu se nije sviđjelo ono što je apostol Pavao naučavao. Govorio je ljudima da ne bi trebali štovati svoju božicu Dijanu niti bilo koju drugu sliku koju je načinio čovjek, a Demetrije je htio stati na kraj tom učenju.

„Neki čovjek po imenu Demetrije, srebrnar, koji je izrađivao srebrne hramiće za Dijanu, donosio je nemalu dobit obrtnicima; koje je sazvaio zajedno s radnicima slične struke i rekao: Gospodo, znate da od ovog zanata imamo svoje bogatstvo. Štoviše, vidite i čujete da je, ne samo u Efezu, nego gotovo u cijeloj Aziji, ovaj Pavao uvjerio i odvratilo mnogo naroda, govoreći da to nisu bogovi koji su načinjeni rukama: Tako da ne samo da je naš zanat u opasnosti da bude omalovažen; nego i da hram velike božice Dijane bude prezren, i da njezina veličanstvenost bude uništena, koju cijela Azija i svijet štiju.“ (rr. 24-27)

Demetrije je našao podršku za svoju tvrdnju. „Kad su čuli te riječi, bili su puni gnjeva i povikali su govoreći: Velika je Dijana Efeška. I cijeli grad bijaše ispunjen zbrkom: i uhvativši Gaja i Aristarha, Makedonce, Pavlove suputnike, jurnuše jednodušno u kazalište.“ (rr. 28,29) Situacija je brzo postala neobuzdana, „I kad je Pavao htio ući među narod, učenici mu ne dadoše. A neki od poglavara Azije, koji su mu bili prijatelji, poslaše k njemu, želeći da se ne upušta u kazalište.“ (rr. 30,31)

Kako je metež rastao, nastala je velika zbrka. „Neki su stoga vikali jedno, a neki drugo: jer je skupština bila zbunjena; i veći dio nije znao zašto su se okupili. I izvukli su Aleksandra iz mnoštva, a Židovi su ga gurali naprijed. I Aleksandar je mahnuo rukom i htio je dati svoju obranu narodu. Ali kad su saznali da je Židov, svi su jednim glasom oko dva sata vika-

li: Velika je Dijana Efeška.“ (Djela 19:32-34)

PONOVNO USPOSTAVLJANJE REDA

Luka je zabilježio neke zanimljive detalje koji naglašavaju vrlo visok položaj časti koji je božica Artemida zauzimala u Efezu i ulogu koju je igrala u životima njezinih građana. Neumorna služba i glas Istine apostola Pavla sigurno su bili nadjačani za dobrobit pravih sljedbenika Krista Isusa u tom gradu.

Čitamo: „Kad je gradski pisar umirio narod, rekao je: Ljudi efeški, koji je to čovjek koji ne zna da je grad Efežana štovatelj velike božice Dijane i slike koja je pala s Jupitera? Budući da se protiv tih stvari ne može govoriti, trebale biti tihi i ne činiti ništa ishitreno. Jer doveli ste ovamo ove ljude, koji nisu ni pljačkaši crkava, niti hulitelji vaše božice. Stoga, ako Demetrije i obrtnici koji su s njim imaju nešto protiv bilo koga, zakon je otvoren i postoje zastupnici: neka se međusobno tuže. Ali ako tražite bilo što u vezi s drugim stvarima, to će se riješiti u zakonitoj skupštini. Jer u opasnosti smo da budemo pozvani na odgovornost za današnju bunu, jer nema razloga kojim bismo mogli dati obrazloženje za ovo okupljanje. I kad je to rekao, raspustio je skupštinu.“ (rr. 35-41)

DUHOVNI RAST U EFEZU

Apostol je održao svoje obećanje da će se vratiti posjetiti braću u Efezu, a ovo hodočašće će se pokazati posljednjim putovanjem na kojem će ih vidjeti licem u lice. Čista poruka Istine i znanje o nebeskom pozivu vjerno su naviješteni ekleziji od strane Pavla i njegovih suputnika. Lokalna crkva je tako napredovala i rasla, pa su čak mogli slati mnoge starješine da služe drugim manjim crkvama i izoliranoj braći u okolici.

Duhovni rast efeške crkve odražava se u riječima našega Gospodina, koje je zabilježio objavitelj: „Znam tvoja djela, i tvoj trud, i tvoju strpljivost, i kako ne možeš podnijeti one koji su zli: i iskušao si one koji kažu da su apostoli, a nisu, i našao si ih lažljivcima: i podnio si, i imaš strpljenja, i radi moga imena si se trudio, i nisi se umorio.“ (Otkrivenje 2:2,3)

PAVLOV OPROŠTAJ OD EFEZA

U svojoj posljednjoj oproštajnoj poruci, Pavao se osvrnuo na svoja iskustva i ostavio im ove riječi ohrabrenja. „Sada, eto, znam da vi svi, među kojima sam išao propovijedajući kraljevstvo Božje, nećete više vidjeti moga li-

ca. Stoga vas danas uzimam za svjedoke da sam čist od krvi svih ljudi. Jer se nisam ustezao navijestiti vam sav savjet Božji. Pazite dakle na sebe i na sve stado nad kojim vas je Duh Sveti postavio nadglednicima, da pasete crkvu Božju, koju je on kupio svojom krvlju.“ (Djela 20:25-28)

U svojoj poruci, upozorio je braću da budu budniji u svom hodu vjere. „Ja znam ovo, da će nakon moga odlaska ući među vas teški vukovi, ne štedeći stada. I od vas samih ustat će lju-

di koji će govoriti izopačene stvari, da odvuku učenike za sobom. Zato bdijte i sjećajte se da tri godine nisam prestao opominjati svakoga noću i danju sa suzama. A sada, braćo, preporučujem vas Bogu i riječi njegove milosti, koja vas može izgraditi i dati vam baštinu među svima koji su posvećeni.“ (rr. 29-32)

S ovim riječima ohrabrenja, opomene i upozorenja, apostol Pavao je napustio crkvu u Efezu kako bi nastavio posljednju fazu svog putovanja koje je bilo pred njim.

Poglavlje 8

Svjedočenje o Božjoj milosti

„A sada, evo, okovan duhom idem u Jeruzalem, ne znajući što će me u njemu zadesiti, osim što mi Sveti Duh u svakom gradu svjedoči i govori da me čekaju okovi i nevolje.” — Djela apostolska 20:22, 23

Ove otrežnjujuće riječi izgovorio je apostol Pavao, a zabilježio ih je Luka, povjesničar i apostolov suputnik na njegovim brojnim putovanjima. Pavao je te riječi uputio efeškoj braći koja su se okupila kako bi se oprostila s njim dok se njegovo treće misionarsko putovanje bližilo kraju.

Shvaćao je da ga zaista čekaju teška vremena kada napusti svoju voljenu braću u Efezu i krene prema Jeruzalemu. Ipak, on je dragovoljno predao svoj život i službu u ruke ljubljelog Nebeskog Oca, rekavši: „Ali nipošto mi nije stalo do života, samo da dovršim svoju trku i službu koju primih od Gospodina Isusa: svjedočiti za evanđelje milosti Božje. I sada, evo, znam da više nećete vidjeti moga lica, svi vi među kojima sam prolazio propovijedajući kraljevstvo Božje.” — Djela apostolska 20:24, 25

PRISJEĆANJA

Apostol se zatim osvrnuo na svoju službu i trud uloženi iz ljubavi, te podsjetio braću u Efezu: „Nisam propustio navijestiti vam sav nam Božji” (r. 27). Zatim im je skrenuo pozornost na činjenicu da im je povjerena odgovornost nadglednika u njihovom novom kršćanskom životu, te da bi trebali pomoći u daljnjem utvrđivanju svojih sučlanova u Kristu Isusu. Također ih je opomenuo da se čuvaju lažne braće koja će ih pokušati odvratiti od Istine kojoj su poučeni. „Sami znate da su ove ruke posluživale mojim potrebama i onima koji bijahu sa mnom. U svemu sam vam pokazao da

se tako trudeći treba zauzimati za nemoćne i sjećati se riječi Gospodina Isusa kako on reče: Blaženije je davati nego primati.” — r. 34, 35

RASTANAK

Luka je zabilježio apostolov odlazak riječima: „Kada je to izrekao, klekne te se pomoli sa svima njima. Svi briznuše u velik plač, baciše se Pavlu oko vrata i staše ga cjelivati, ražalošćeni najviše riječju koju je izrekao: da više neće vidjeti njegova lica. Zatim ga ispratiše na lađu.” — r. 36-38

Ove Pavlove oproštajne riječi zasigurno su djelovale vrlo otrežnjujuće na članove crkve u Efezu, a posebice na starješine zajednice (eklezije). Shvatili su da će od sada odgovornost za ovu zajednicu Gospodnjeg naroda biti na njihovim plećima. Više se nisu mogli nadati budućim Pavlovim posjetima koji bi im pomogli u rješavanju problema. Znali su da je jedina snaga koju od apostola više mogu crpiti njegov predivan primjer vjernosti u kušnjama i dubina njegovih učenja o Istini.

DRAGOCJENA ISKUSTVA

Propovijedanje radosne vijesti Istine pružilo je Pavlu i njegovim suputnicima dragocjena iskustva koja su im svima pomogla da postanu vjerniji u svom posvećenom hodu u „novosti života” s našim Gospodinom Isusom (Rim. 6:4). Također vidimo njegov zadivljujući kršćanski rast koji se često odražava u pismima što ih je pisao raznim crkvama koje je pomogao osnovati. Mnoga od njih napisana su nakon što je prošao kroz veliku patnju zbog Istine. Vjerujemo da je sva njegova iskustva posebno usmjeravao Nebeski Otac.

Taj isti duh ljubavi i brige za duhovne interese njegove braće vidljiv je i kada je pisao braći u Solunu. Ohrabrio ih je riječima:

„Uostalom, braćo, molimo vas i opominjemo u Gospodinu Isusu: primili ste od nas kako vam treba živjeti da biste ugodili Bogu. Vi tako već i živite; no uznapređujte u tome još više! Ta znate koje smo vam zapovijedi dali u ime Gospodina Isusa. Doista, ovo je volja Božja: vaše posvećenje, da se uzdržavate od bludnosti, da svaki od vas zna svoje tijelo posjedovati u svetosti i časti.“ — 1. Sol. 4:1-4

TRAŽENJE BOŽJE VOLJE

Kako se apostolova služba bližila kraju, vjerujemo da ga je Nebeski Otac već počeo pripremati za njegovo konačno svjedočanstvo za Istinu, ono koje će se ostvariti pod znatno drugačijim okolnostima od onih s kojima se do tada susretao. Događaji koji su trebali uslijediti i način na koji će on na njih reagirati, u konačnici će utjecati na njegov rast kao vjernog sljedbenika Krista Isusa. Bez sumnje je predosjećao da će mu život biti u opasnosti dok služi Nebeskom Ocu i našem Gospodinu Isusu. Mali uvid u to dobivamo iz biblijskog izvještaja. Luka je napisao: „Nakon što se to ispunito, Pavao nakani u duhu proći kroz Makedoniju i Ahaju te otići u Jeruzalem, govoreći: 'Nakon što budem ondje, valja mi vidjeti i Rim.'“ — Djela apostolska 19:21

Apostol je po Svetom Duhu znao da će njegova prisutnost u Jeruzalemu u konačnici dovesti do uhićenja, brojnih vatrenih kušnji i na kraju do svršetka njegovog zemaljskog života. Braća ga više nikada neće vidjeti. Znao je, možda dublje od bilo kojeg drugog apostola, da će, kada svi posebno imenovani vođe rane Crkve završe svoj put u smrti, Protivnik stvoriti mnoge probleme među njima te da će se pojaviti ambiciozni vođe koji će ih odvlačiti novim i lažnim učenjima.

PUTOVANJE U JERUZALEM

Iz biblijskog zapisa doznajemo neke zanimljive detalje o Pavlovom putovanju. „Nakon što smo se rastali s njima i isplovili, plovili smo ravno te stigli u Kos, a sutradan u Rod, odakle smo produžili u Pataru. Našavši lađu koja je plovila u Feniciju, ukrcasmo se i otplovismo. Kad smo ugledali Cipar, ostavismo ga s lijeve

strane te zaplovismo prema Siriji. Pristali smo u Tiru jer je tu lađa trebala iskrcati teret.“ — Djela apostolska 21:1-3

Kada je brod pristao na sedmodnevno zadržavanje u Tiru radi iskrcaja tereta, Pavao i njegovi suputnici iskoristili su priliku za susret s učenicima koji su živjeli u tom gradu. Kada su saznali da apostol putuje u Jeruzalem, pokušali su ga odgovoriti od odlaska, strahujući od onoga što bi mu se tamo moglo dogoditi. Crkva u tom gradu sastojala se uglavnom od Židova, od kojih su mnogi pobjegli iz Judeje zbog progonstva, te su bili vrlo svjesni opasnosti koje su tamo vrebale.

ZADRŽAVANJE U TIRU

Na kraju sedmodnevnog boravka u Tiru, cijela se zajednica okupila kako bi se oprostila od apostola. „Kad su nam istekli ti dani, izađosmo i krenusmo na put. Svi nas, sa ženama i djecom, ispratiše do izvan grada. Tada kleknusmo na obali i pomolismo se“ (r. 5). Cijela je skupina kleknula na obalu pred brodom, moleći se i grleći putnike prije nego što su se tužni vratili svojim domovima. Bio je to uistinu prizor pun ljubavi, brižnosti i duboke vjere u našeg Gospodina. Značajno su se razvili u plodovima Svetog Duha i u Istini.

POSJETI PTOLEMAIDI I CEZAREJI

Pavao i njegovi suputnici nastavili su put u Ptolemaidu i ostali jedan dan s tamošnjom braćom. Sljedećeg dana apostol i njegovo društvo krenuli su u Cezareju gdje su odsjeli kod Filipa. Nekoliko godina ranije, crkva u Jeruzalemu izabrala je Filipa za jednog od sedam đakona (Djela apostolska 6:5). Iz biblijskog zapisa doznajemo da je sada bio oženjen i otac četiri kćeri, a sve su bile posvećene Gospodinu i aktivno služile Istini.

Skupština u Cezareji prvotno se sastojala samo od Židova, ali nakon što je završila Božja isključiva naklonost Izraelu, Kornelije i njegova obitelj, kao i drugi pogani, uvedeni su u Božju obitelj. Izvještaj nam govori da je Kornelije živio u Cezareji (Djela 10:24), no o njemu nema ni spomena tijekom ovog posljed-

njeg Pavlovog posjeta. Vjeruje se da je i Filip Cezareju učinio svojim domom. — Djela 8:39

AGABOVA PORUKA

Pavao i njegovi suputnici ostali su u Cezareji nekoliko dana: „Dok smo se ondje zadržali više dana, siđe iz Judeje neki prorok imenom Agab“ (Djela 21:10). Bog je upotrijebio proroka koji je Pavlu i ostalima prenio jasnu poruku o tome što mogu očekivati u Jeruzalemu. „Dođe k nama, uze Pavlov pojas, sveza sebi noge i ruke pa reče: 'Ovo govori Sveti Duh: Ovako će Židovi u Jeruzalemu svezati čovjeka čiji je ovo pojas i predati ga u ruke poganima.' Kad smo to čuli, počesmo ga i mi i tamošnja braća zaklinjati da ne uzlazi u Jeruzalem.“ — r. 11, 12

Reakcija na Agabovo proročanstvo bila je vrlo emotivna. Braća iz Cezareje, kao i oni koji su putovali s Pavlom, preklinjali su ga da ne ide u Jeruzalem. Plakali su zbog teških kušnji koje su čekale apostola. Međutim, Pavao je znao da Gospodin uređuje okolnosti za svog vjernog slugu. Oni koji su s njim putovali sada su razumjeli da on mora poći u Jeruzalem i mnogo toga pretrpjeti.

„Tada Pavao odgovori: 'Što činite, plačući i parajući mi srce? Jer ja sam spreman ne samo biti svezan, nego i umrijeti u Jeruzalemu za ime Gospodina Isusa'" (r. 13). Njegovi su suputnici shvatili da ne mogu promijeniti Pavlove planove. „Kako se nije dao nagovoriti, ušutjesmo rekavši: 'Neka bude volja Gospodnja!' Nakon tih dana spremismo se i pođosmo u Jeruzalem. S nama pođoše i neki učenici iz Cezareje te nas odvedoše k nekom Mnasonu Cipraninu, starom učeniku, kod kojega smo trebali odsjesti.“ — r. 14-16

U JERUZALEMU

Kada su stigli u Jeruzalem, braća su toplo dočekala Pavla i njegove suputnike. Ubrzo po dolasku, Pavao je otišao posjetiti Jakova i ostale apostole te starješine u mjesnoj ekleziji. Iz prve ruke podnio je izvještaj u vezi s Gospodnjim blagoslovom njegove službe i širenja poruke o nebeskom pozivu. Kad su braća čula taj izvještaj, proslavila su Boga. Međutim, neki kršćani koji su živjeli u Jeruzalemu čuli su glasine o apostolu, da on uči Židove kako ne bi trebali poštovati Zakon. Iako ta glasina nije bila istinita, situacija se morala riješiti. — r. 15-21

GLASINE KRUŽE

Od vremena Pedesetnice, crkva u Jeruzalemu uvelike je narasla. Veliku većinu činili su Židovi koji su odgojeni da drže Zakon i da ga duboko poštuju. Apostoli su bili zabrinuti da bi vjera mnogih od njih mogla biti uzdrmana ako povjeruju tim lažnim glasinama o Pavlovom stajalištu prema Zakonu. Predložili su Pavlu da pokaže svoje poštovanje prema Mojsijevu zakonu tako što će se pridružiti četvoriци braće koja su imala nazirejski zavjet. „Uzmi ih, očisti se s njima i plati za njih da obriju glave, pa će svi znati da nema ništa od onoga o čemu su obaviješteni glede tebe, nego da i ti živiš uredno i držiš Zakon.“ — Djela apostolska 21:24

Obred je trajao sedam dana, a završio je brijanjem glave i prinošenjem odgovarajućih žrtava. Potkraj dana očišćenja, neki su Židovi iz Azije došli u Hram na bogoslužje. „Kad se onih sedam dana već primicalo kraju, Židovi iz Azije, vidjevši ga u Hramu, uzbuniše sav narod te staviše ruke na njega vičući: 'Izraelci, pomoć! Ovo je čovjek koji posvuda sve uči protiv naroda, protiv Zakona i protiv ovoga mjesta. Još je i Grke uveo u Hram te oskrvnuo ovo sveto mjesto.'" — r. 27, 28

SPAŠEN OD RIMSKIH VOJNIKA

Potaknuli su i druge Židove da uhvate Pavla te su ga optužili da propovijeda protiv Zakona. Tvrdili su da je oskrvnuo Hram uvodeći u njega pogane, što je bila optužba utemeljena na pogrešnim zaključcima jer je Pavao ranije viđen s jednim poganinom. Kako se svjetina povećavala, počeli su ga tući. Da nije bilo intervencije rimskog zapovjednika i njegovih vojnika, Pavao bi možda bio i ubijen.

Biblijski izvještaj opisuje taj prizor. „Sav se grad uzbuni i narod se zgrnu, uhvatiše Pavla te ga izvukoše iz Hrama i odmah zatvoriše vrata. I dok su ga htjeli ubiti, stiže dojava tisućniku čete da je sav Jeruzalem u pobuni. On odmah uze vojnike i stotnike pa potrča dolje k njima. Kad oni ugledaše tisućnika i vojnike, prestaše udarati Pavla. Tada tisućnik pristupi, uhvati ga, zapovjedi da ga okuju u dvoje verige pa poče ispitivati tko je i što je učinio.“ — r. 30-33

Kada su Pavla okovali, zapovjednik je pokušao saznati tko je on i što je učinio. Dok je svjetina vikala „Smakni ga!“, apostola su pod vojnom pratnjom odveli u tvrđavu kako bi ga

zaštitili (r. 36, 37). Tik prije no što su ga trebali uvesti u tvrđavu, obratio se zapovjedniku na grčkom jeziku. Uvjerio ga je da ga se ne smije miješati s ozloglašanim vođom pobunjenika, već da je on građanin Tarza koji poštuje zakon. Zatražio je i dobio dopuštenje da se obrati narodu. — r. 39

PREDIVNO SVJEDOČANSTVO

Pavao se obratio narodu stojeći na stepenicama tvrđave. Svjetina se utišala kad im je počeo govoriti na hebrejskom. Iznio im je kratak osvrt na svoje porijeklo, naglašavajući svoju revnost za Zakon i progon prvih kršćana. Zatim je prešao na detaljan opis svog susreta s proslavljenim Isusom i objasnio kako je to u potpunosti promijenilo njegov život. Ispričao je kako je otišao u Jeruzalem želeći svima posvjedočiti o velikoj promjeni koja se dogodila u njegovom životu. — Djela 22:1-21

RIMSKI GRAĐANIN

Unatoč svojim okovima, apostol je postigao ono što mu nikada nije uspjelo dok je bio slobodan. Dobio je priliku svjedočiti mnoštvu Židova u Jeruzalemu. Nije nam rečeno je li itko od onih koji su ga slušali promijenio svoj životni put kao on, ali moguće je da je nekolicina njih, koji su tog dana slušali Pavla, postala dio Gospodnjeg naroda.

„Slušali su ga do te riječi, a onda digoše glas: 'Smakni takvoga sa zemlje! Nije pravo da živi! Kako su oni vikali, bacali sa sebe ogrtače i vitlali prašinu u zrak, zapovjedi tisućnik da ga uvedu u tvrđavu te odredi da ga se ispita bičevanjem kako bi doznao zašto tako viču na njega. Dok su ga vezali remenjem, reče Pavao stotniku koji je tu stajao: 'Zar vam je dopušteno bičevati rimskog građanina, i to neosuđenog?'“ (r. 22-25). Kad je to tisućnik čuo, upitao je Pavla kako je stekao svoje građanstvo, a Pavao mu je odgovorio da je „kao takav rođen“ (r. 28). Zapovjednik se uplašio saznajući to. Njegova ranija naredba da se Pavla veže nije bila zakonita ako je on Rimljanin, pa je pušten.

Međutim, rimski namjesnik držao je apostola Pavla u pritvoru dvije godine radi njegove vlastite zaštite. Kao rimski građanin, Pavao je uložio priziv da bude saslušan pred carem u Rimu, te je bilo nužno da ostane u pritvoru dok se njegov slučaj ne iznese caru i ne naprave aranžmani za njegov odlazak iz Jeruzalema (Djela 25:10-12). Zanimljivo je da je on još rani-

je spomenuo svoju namjeru da nakon posjeta Jeruzalemu ode u Rim (Djela 19:21). Teško je povjerovati da je ikada mogao predvidjeti okolnosti koje će mu omogućiti to putovanje.

PUTOVANJE U RIM

Luka je zabilježio taj događaj: „Kada je odlučeno da otplovimo u Italiju, predadoše Pavla i neke druge sužnje stotniku, imenom Juliju, iz carske čete. Ukrcasmo se na adramitijsku lađu koja je trebala ploviti uz obale Azije, te isplovismo; s nama je bio Aristarh, Makedonac iz Soluna. Sutradan pristadosmo u Sidon.“ (Djela 27:1-3). Božja predivna providnost zasigurno se očitovala Pavlu i njegovim suputnicima pri dolasku u Sidon. Stotnik koji je bio zadužen za Pavla i ostale zatvorenike ljubazno je dopustio apostolu i njegovim suputnicima da posjete grupu braće koja je tamo živjela. „Julije je s Pavlom postupao čovječno i dopustio mu da ode k prijateljima te se pobrine za sebe“ (r. 3). Apostol je bio zadržan u pritvoru dvije godine i zasigurno mu je bila velika radost ponovno dijeliti zajedništvo s braćom u Sidonu.

Kada je došlo vrijeme za nastavak puta prema Rimu, već je bilo prekasno u sezoni za putovanje tim dijelom svijeta. Nakon vjetrovite plovidbe, stigli su u lučki grad u Liciji, gdje su se ukrkali na brod koji je plovio za Italiju. Probijajući se do Krete, potražili su utočište u Dobrim Pristaništima gdje su čekali da oluje prestanu. Pavao je upozorio vlasnika broda da je preopasno nastaviti, ali su svejedno isplovili. Jaki vjetrovi skrenuli su ih s rute te je postalo nužno bacati teret u more kako bi olakšali plovilo.

BOŽJI ANĐEO OHRABRUJE PAVLA

Kako je situacija postajala sve očajnija, apostol se obratio onima na brodu: „Nakon dugog neuzimanja hrane, Pavao stade među njih i reče: 'Ljudi, trebali ste me poslušati i ne isploviti s Krete te tako izbjeći ovu nevolju i štetu. A sada vas opominjem da budete vedra srca jer nijedna duša od vas neće propasti, nego samo lađa.'“ — Djela 27:21, 22

Nebeski Otac poslao je svog anđela da ohrabri apostola i zajamči mu da će biti sigurno doveden pred cara te da na brodu neće biti ljudskih žrtava. „Noćas mi je, naime, pristupio anđeo Boga kojemu pripadam i kojemu služim, te rekao: 'Ne boj se, Pavle! Pred cara mo-

raš stati i evo, Bog ti je darovao sve koji plove s tobom.' Zato, ljudi, budite vedra srca! Vjerujem Bogu da će biti onako kako mi je rečeno. Moramo biti izbačeni na neki otok." — r. 23-26

Situacija je postajala sve bezizlaznija. Brod se nasukao, razbio o stijene i raspao. Međutim, svi koji su bili na unesrećenom brodu sigurno su stigli do obale, baš kao što je Božji anđeo i rekao. Našli su se na otoku Meliti, a lokalno ih je stanovništvo primilo s velikom ljubaznošću (Djela 28:1, 2). Pavao i njegovi suputnici proveli su zimu na otoku, tijekom koje je apostol izliječio mnoge oboljele od raznih bolesti.

DOLAZAK U ITALIJU

O završnom dijelu putovanja od Melite do Italije saznajemo iz biblijskog zapisa. Čitamo: „Nakon tri mjeseca isplovismo na aleksandrijskoj lađi koja je prezimila na otoku i imala znak Dioskura. Doplovivši u Sirakuzu, ostadismo tamo tri dana. Odande, ploveći uokolo, stigismo u Regij. A kad je sutradan zapuhao južnjak, stigismo drugi dan u Puteole." — r. 11-13

Po dolasku u Puteole, dočekala ih je skupina braće kod kojih su ostali u zajedništvu sedam dana. Kasnije su nastavili put za Rim, gdje su mu u susret došla i druga braća. Stotnik je potom predao zatvorenike zapovjedniku straže (r. 16). Ubrzo nakon zatvaranja, Pavao je stupio u kontakt sa židovskim vjerskim vođama u gradu i objasnio im zašto je doveden u Rim. Također im je rekao da su ga Židovi u Jeruzalemu lažno optužili.

KONAČNA PORUKA ISTINE

Sveto Pismo ne bilježi događaje onako kako su se odvijali u posljednjim danima Pavlova

života. Vjeruje se da je izveden pred Nerona i osuđen na smrt. U svojoj poslanici Timoteju je napisao: „Jer ja se već prinosim za žrtvu ljevanicu i prispjelo je vrijeme mog odlaska. Dobar sam boj vojevao, trku završio, vjeru sačuvao. Odsada mi je pripravljen vijenac pravednosti koji će mi u onaj dan dati Gospodin, pravedni sudac; i ne samo meni, nego i svima koji ljube njegovo pojavljivanje. Požuri da dođeš k meni što prije." — 2. Tim. 4:6-9

Znamo da je Pavao svoju sve slabiju fizičku snagu koristio objavljujući predivnu poruku Istine onima koji su imali uho da čuju poziv Nebeskog Oca i nebeski poziv u Kristu Isusu. Apostol je bio jedan od najsnažnijih glasova ikad slušanih tijekom ere rane Crkve. Njegova neumorna postignuća tijekom mnogih godina opsežne službe bila su usmjerena na osnivanje novih skupina posvećenih sljedbenika Krista Isusa na mnogim, široko rasprostranjenim mjestima. Odigrao je ključnu ulogu u odašiljanju poruke Istine maloj, ali probranoj skupini vjernika u Kristu Isusu, često pod vrlo teškim okolnostima. Dok razmišljamo o njegovoj revnosti i vjernosti ovom velikom cilju, ostvarivalo se i jedno često previđano, ali jednako važno djelo u duhovnom rastu i razvoju njegovog vlastitog posvećenog hoda u novosti života, kao vjernog člana u tijelu Kristovom.

„Pavao je ostao pune dvije godine u svom unajmljenom stanu, i primao je sve koji su dolazili k njemu, propovijedajući kraljevstvo Božje i poučavajući o Gospodinu Isusu Kristu sa svom slobodom, i nitko mu nije branio." — Djela apostolska 28:30, 31

Poglavlje 9

Održavani Božjom rukom

„Ipak nije sebe ostavio bez svjedočanstva, iskazujući dobročinstva, dajući vam kišu s neba i plodonosna vremena, ispunjavajući vaša srca hranom i radošću.” — Djela apostolska 14:17

Nakon smrti apostola Pavla, poruka koja je naviještala nebeski poziv sljedbenicima koji idu stopama našeg Gospodina Isusa ušla je u novu fazu. Brojne skupine (zajednice) koje je on osnovao i mnogobrojna posvećena braća u Kristu više nisu imali priliku za njegovo kršćansko zajedništvo, snažnu službu i mudre duhovne savjete. Članovi rane Crkve morali su proći kroz mnoštvo teških iskustava u ime svog ljubljenog Spasitelja. To je uključivalo fizičku patnju i zlostavljanje od strane onih koji su nastojali iskvariti slavnu poruku Istine.

Međutim, naš ljubljani Nebeski Otac nije namjeravao napustiti svoj posebno sazvani narod niti ostaviti svijet bez pravog svjedočanstva. Znamo da je Bog podržavao svoje duboko voljene i cijenjene vjerne slugu u svim dobima i na svim mjestima, pa čak i tijekom najmračnijeg razdoblja srednjeg vijeka.

Upravo je blagoslovljeni apostol proglasio: „Pitam dakle: je li Bog odbacio svoj narod? Nipošto! Ta i ja sam Izraelac, iz potomstva Abrahamova, iz plemena Benjaminova. Nije Bog odbacio naroda svoga koga predviđje. Ili zar ne znate što veli Pismo o Iliji? Kako se žali Bogu na Izraela: Gospodine, proroke tvoje pobiše, žrtvenike tvoje razoriše; ja ostadoh sam i traže mi život.” (Rimljanima 11:1-3). Tako nas uvjerava veliki apostol koji je potom istaknuo da je Božja ruka svemoguća i da pruža podršku. Nastavio je: „A što mu veli Božji glas? Ostavim sebi sedam tisuća ljudi koji ne prignuše koljena pred Baalom. Tako dakle i u sadašnje vrijeme postoji Ostatak po milosnom izabranju.” (reci 4,5). Mnogo dragog kamenja sakupljeno je tijekom dugih stoljeća

sadašnjeg poziva evanđeoskog doba da sačinjavaju „Krista” (1. Petrova 2:5). Oni će odražavati čudesnu milost i slavu ljubljenog Nebeskog Oca pod upravom Kristovog budućeg kraljevstva pravednosti.

CRKVA EVANĐEOSKOG DOBA

Gotovo dvije tisuće godina nebeski je poziv upućivan istinskim i iskrenim sljedbenicima našeg dragog Gospodina Isusa. Tijekom cijelog tog vremena postojala je zajednička vjera i svrha među posvećenim vjernicima u Krista. U svojoj kratkoj poslanici Juda se osvrnuo upravo na to kada je napisao: „Ljubljeni, dok sam svom revnošću nastojao pisati vam o našem zajedničkom spasenju, osjetih potrebu da vam napišem i potaknem vas da se borite za vjeru koja je jednom zauvijek predana svetima.” (Juda 3). Pozvani u Kristu dragovoljno su prihvatili poziv da prikažu svoje živote u potpunom posvećenju Nebeskom Ocu. On ih je podržavao snagom i prosvjetljenjem Svetog Duha Istine i svojom brižnom rukom tijekom cijelog ovog vrlo dugog i teškog razdoblja.

Tako su vjerni očuvali Istinu uz veliku cijenu, podnoseći dugotrajnu patnju s puno strpljive ustrajnosti. Bili su podržani predivnim Božjim obećanjima. „Uistinu, što je nekoć napisano, nama je za pouku napisano da po postojanosti i utjesi Pisama imamo nadu.” (Rim. 15:4) „Ovdje je postojanost svetih: onih koji čuvaju Božje zapovijedi i vjeru Isusovu.” — Otkr. 14:12

POJAVIT ĆE SE LAŽNI KRISTOVI

Kada se Isusova zemaljska služba bližila kraju, govorio je o lažnim Kristovima koji će se pojaviti kako bi prevarili posvećeni Božji narod. Bio je vrlo svjestan žestokih kušnji koje su još uvi-

jek čekale njegovo malo stado vjernika. „Ako vam tada tko rekne: 'Evo Krista ovdje' ili 'Evo ga ondje', ne vjerujte! Jer ustat će lažni kristovi i lažni proroci i izvoditi velike znake i čudesa, tako da, bude li moguće, zavedu i same izabrane." (Matej 24:23,24). Isus je poznao Sotoninu moć i stupanj zla koji je on bio sposoban nanijeti njegovim vjernim sljedbenicima.

U svojoj drugoj poslanici crkvi u Solunu, apostol Pavao također je upozorio braću da se ne daju prevariti od onih koji nemaju ispravan duh Istine i koji će posljedično širiti lažna učenja, bilo riječima ili djelima (2. Solunjanima 2:2). Zatim je proglasio: „Neka vas nitko ni na koji način ne prevari. Jer taj dan neće doći ako prije ne dođe otpad i ne otkrije se čovjek bezakonja, sin propasti, koji se protivi i uzdiže sebe iznad svega što se zove Bog ili svetinja, tako da sjedne u hram Božji pokazujući se kao da je Bog.” — reci 3,4.

Pavao je upozoravao braću da se duh otpada već manifestirao i da je prisutan u njihovoj sredini. „Tajna bezakonja već je na djelu, samo dok se ne ukloni onaj koji je sada zadržava. I tada će se otkriti onaj bezakonik kojega će Gospodin ubiti dahom svojih usta i uništiti pojavom svoga dolaska; to jest, onaj čiji je dolazak u skladu sa Sotoninim djelovanjem, sa svom moći, znakovima i lažnim čudesima, i sa svom prijevarom nepravde za one koji propadaju, jer nisu prihvatili ljubav prema istini kako bi se spasili.” — reci 7-10.

Evandeosko doba bilo je u svojim ranim fazama, a apostol je upozorio na otpadnički sustav koji će mnoge prevariti i uzrokovati veliko otpadništvo od prave vjere. Međutim, objasnio je da se to nužno mora dogoditi kako bi se iskušali Kristovi sljedbenici prije nego što dođe obećani Gospodnji dan na kraju doba. Uvući će se zablude, a sebičnost i ponos zamijenit će predivan Gospodnji duh. Poruka Istine i poziv na sudjelovanje u Kristovom budućem kraljevstvu bit će stavljeni na stranu kako se svjetovni duh bude pojačavao.

OTKRIVENJE

Knjiga Otkrivenja posljednja je poruka našeg Gospodina članovima crkve — onima koji će se odazvati na nebeski poziv tijekom ovog sadašnjeg evandeoskog doba. Apostol Ivan dobio je niz vizija koje su sadržavale složene simbole, a koji su otkrivali predivnu brigu

i vodstvo našeg Gospodina prema njegovom posvećenom narodu. U drugom i trećem poglavlju, Otkrivaču je dan pregled crkvenih iskustava, kušnji i duhovnog rasta koji su se u to vrijeme nalazili gotovo dvije tisuće godina u budućnosti. Moćna ruka Nebeskog Oca podržat će njegov narod Svetim Duhom Istine i dovesti ih do pobjede unatoč stalnom Sotoninom protivljenju. „I začuh jak glas na nebu gdje govori: Sada nastaje spasenje, snaga i kraljevstvo našega Boga i vlast njegova Krista! Jer zbačen je tužitelj naše braće, koji ih je dan i noć optuživao pred našim Bogom.” — Otkr. 12:10

Sveto pismo je ukazivalo ne samo na određene povijesne događaje koji su se trebali dogoditi, već je poslužilo i u proročanskom smislu kako bi predočilo duhovni rast i razvoj Kristove crkve tijekom njihovog hoda u novosti života. Dok su se te vizije trebale otkriti Ivanu, rečeno mu je: „Napiši ono što si vidio, i ono što jest, i ono što će se dogoditi poslije ovoga. Tajna sedam zvijezda koje si vidio u mojoj desnici, i sedam zlatnih svijećnjaka: sedam zvijezda jesu anđeli sedam crkava, a sedam svijećnjaka koje si vidio jesu sedam crkava.” — Otkr. 1:19,20

ISUSOVE PORUKE NJEGOVOM NARODU

U Ivanovo vrijeme postojalo je sedam crkava u sedam gradova koji su navedeni u Otkrivenju 1:11. Ipak, sasvim je jasno da su one poslužile kako bi prikazale uzvišenije značenje te da su namijenjene predstavljanju važnih aspekata duhovnog rasta crkve kroz njezinu dugu i tešku povijest, obuhvaćajući dvije tisuće godina od njegovog doba. U širem smislu, ova iskustva donose vrijedne pouke za cjelokupnu klasu crkve tijekom ovog sadašnjeg evandeoskog doba. Opomena našeg Gospodina Isusa glasila je: „Budi vjeran do smrti i dat ću ti krunu života.” (Otkr. 2:10). Iako su ove inspirativne riječi bile upućene crkvi u Smirni, one predstavljaju nadu za svakog pojedinog člana cijelog posvećenog tijela Kristovog tijekom ovog evandeoskog doba. Broj „sedam” također služi za označavanje duhovnog razvoja ovih crkava na vrlo poseban način. U Knjizi Otkrivenja broj „sedam” pojavljuje se mnoštvo puta — uključujući sedam pečata, sedam truba, sedam zala i druga spominjanja broja sedam — a prisutan je i na mnogim dru-

gim mjestima u Božjoj Riječi.

PRVA PORUKA

Prva poruka iz ove skupine od sedam bila je upućena ranoj crkvi u Efezu (Otkr. 2:1-7). Poslao ju je naš Gospodin Isus koji drži „sedam zvijezda u svojoj desnici“ i koji hoda „posred sedam zlatnih svijećnjaka“ (redak 1). Riječ Efez znači „prvi“ ili „poželjan“ i opisuje duhovno stanje crkve u vrijeme apostola Pavla. On je bio predivan sluga u promicanju Istine ranoj crkvi, i primio je vizije od Boga. U ovoj poruci Efezu, braća koja su tada živjela pohvaljena su za njihov trud iz ljubavi, strpljivu us trajnost i za to što su mrzili djela nikolaita — onih koji su postajali umorni od Božjih uređenja za vođenje Njegovog naroda te su favorizirali postojanje klera koji bi vladao nad njima. Međutim, oni u Efezu su također bili ukoreni zbog napuštanja svoje „prve ljubavi“ prema Gospodinu te su potaknuti da se pokaju za svoju grešku kako svjetlo njihovog svijećnjaka ne bi bilo uklonjeno od njih. — reci 4,5.

Najblagoslovljenije obećanje dano je vjernim članovima crkve u Efezu: „Tko ima uho, neka čuje što Duh govori crkvama! Pobjedniku ću dati jesti od stabla života koje je u središtu Božjeg raja.“ — redak 7.

DRUGA PORUKA

Naš Gospodin Isus, koji je „prvi i posljednji“, i onaj koji je bio „mrtav“, a sada „živi“, uputio je ovu drugu poruku crkvi u Smirni (Otkr. 2:8-11). Riječ Smirna znači „gorčina“ i ukazuje na gorka progonstva koja su pretrpjeli oni koji su voljeli Istinu i odazvali se slavnom nebeskom pozivu tijekom tog ranog razdoblja povijesti crkve. Apostol Ivan bio je poseban sluga Gospodnjem narodu tijekom tog razdoblja.

Pismo lijepo govori o braći koja su tada živjela. U vezi s njima čitamo: „Znam tvoja djela, i tvoju nevolju, i tvoje siromaštvo (ali ti si bogat) i znam huljenje onih koji govore da su Židovi, a nisu, nego su sinagoga Sotonina.“ (redak 9). Braća su mnogo patila za Istinu, ali su se pokazala vjernima Visokom pozivu koji su primili u Kristu Isusu. Ovi su se događaji odvijali tijekom okrutne vladavine cara Dioklecijana. Izvještaj nam također govori da su ove vjerne Isusove sljedbenike optužila lažna braća za koju se kaže da pripadaju Sotoninoj sinagogi zbog njihovog okaljavajućeg duha.

Ponovno, braći je dano blagoslovljeno obećanje da će primiti veliku nagradu ako budu vjerni svom Visokom pozivu: „Tko ima uho, neka čuje što Duh govori crkvama! Pobjedniku nipošto neće nauditi druga smrt.“ — Otkr. 2:11.

TREĆA PORUKA

Kada se Gospodin obratio trećoj crkvi u Pergamu (Otkr. 2:12-17), objavio im je da posjeduje „oštar dvosjekli mač“ (redak 12). Ime Pergam ukazuje na „zemaljsko uzvišenje“. Odnosi se na ono razdoblje u ranoj povijesti crkve u kojemu je došlo do duhovnog opadanja i rastućeg odnosa između članova crkve i državnih vlasti. Gubili su duh svoje prve ljubavi prema Istini. U biblijskom izvještaju čitamo: „Znam tvoja djela i gdje prebivaš, tamo gdje je Sotonino prijestolje: a čvrsto držiš moje ime i nisi zatajio moju vjeru ni u onim danima u kojima je Antipa, moj vjerni mučenik, ubijen među vama, gdje Sotona prebiva.“ (redak 13). Nekolicina vjerne braće suprotstavila se usponu otpada i tako zaslužila titulu „moj vjerni mučenik“.

Saznajemo da su neki počeli padati pod utjecaj Bileamovog (Balaamovog) učenja, što je dovelo do duhovnog nemoralna i činjenja bluda — nečega što je bilo potpuno neprihvatljivo Nebeskom Ocu. Bili su i ukoreni zbog okretanja učenjima nikolaita, na što su već ranije bila upozorena braća u Efezu. To ih je vodilo ka razvoju klase klera i njihovom gospodarenju nad Gospodnjim narodom.

Vjerni u Pergamu također su primili posebno obećanje: „Tko ima uho, neka čuje što Duh govori crkvama! Pobjedniku ću dati od skrivene mane, i dat ću mu bijel kamen, i na kamenu napisano novo ime, koje nitko ne zna osim onoga koji ga prima.“ — redak 17.

ČETVRTA PORUKA

Četvrtu poruku crkvi u Tijatiri (Otkr. 2:18-29) poslao je Sin Božji, koji ima oči kao „plamen ognjeni“, i noge „kao mjed (fina mjed)“. Ta riječ znači „slatki miris žrtve“ i opisuje duhovno stanje onih nekoliko poniznih članova crkve koji su živjeli tijekom razdoblja srednjeg vijeka. Bilo je to vrijeme koje se može usporediti s višestrukim zlima Izabele (Jezabele), samoproglashene proročice koja je nastojala zvesti Božje slugu da počine blud.

Iako ozbiljno iskušavan, duhovni život is-

tinski posvećenog djeteta Božjeg Gospodin je prihvatio kao slatki miris žrtve, čak i u vrijeme kada je otpadnički sustav vladao potpunom moći i vlašću uz pomoć države. Isus im je rekao: „Znam tvoja djela, i tvoju ljubav, i službu, i vjeru, i tvoju postojanost, i tvoja djela; i da je tvojih posljednjih djela više od prvih.” — redak 19.

Blagoslovljena obećanja pružena su onim vjernim članovima malog stada koji su se radovali svom nebeskom pozivu: „Onome tko pobijedi i do kraja održi moja djela, dat ću vlast nad narodima. I vladat će njima željeznom palicom; kao glineno posuđe bit će razbijeni: kao što sam i ja primio od Oca svoga. I dat ću mu zvijezdu zornicu.” — Otkr. 2:26-28.

PETA PORUKA

Poruku crkvi u Sardu poslao je onaj koji ima „sedam Božjih duhova i sedam zvijezda”, onima koji su imali ime da su živi, a ipak se činilo da su mrtvi (Otkr. 3:1-6). Riječ Sard znači „ojačati ono što je preostalo” i ukazuje na najcrniji sat Mračnog doba (srednjeg vijeka). Bilo je to vrijeme kada je glas Istine bio gotovo ugašen. Nekolicina preostalih vjernih bila je probuđena promjenjivim okolnostima tog vremena te djelom ranih reformatora koji su se suprotstavljali otpadničkom sustavu.

„Sjeti se dakle kako si primio i čuo, pa to čuvaj i pokaj se. Ako dakle ne budeš bdio, doći ću na tebe kao lopov i nećeš znati u koji ću čas doći na tebe. Ipak, imaš u Sardu nekoliko imena koja nisu okaljala svojih haljina; oni će hoditi sa mnom u bjelini, jer su dostojni.” — reci 3,4.

Zbog svoje vjernosti Istini i nepokolebljive hrabrosti primili su predivna obećanja: „Tko pobijedi, bit će tako odjeven u bijele haljine; i neće izbrisati njegovo ime iz knjige života, nego ću priznati njegovo ime pred svojim Ocem i pred njegovim anđelima.” — redak 5.

ŠESTA PORUKA

Isus je poslao šestu poruku crkvi u Filadelfiji (Otkr. 3:7-13). On je bio svet i istinit i imao je „ključ Davidov”. Mogao je otvoriti tako da nitko ne može zatvoriti, i mogao je zatvoriti tako da nitko ne može otvoriti (redak 7). Značenje riječi Filadelfija je „bratska ljubav” i ukazuje na novu eru reformacije i slobode koja se odvijala. To se također odražavalo u duhovnom životu i rastu sljedbenika našeg Gospodina Isu-

sa. Stoljeća ropstva, zbuđenosti i propadanja bila su osporena, a novo vrijeme oživljavanja i obnove postalo je dostupno putem proučavanja Svetog pisma.

Izraz „Gle, stavio sam pred tebe otvorena vrata koja nitko ne može zatvoriti” sugerira nove slobode za razmišljanje i priliku da se posvjedoči o Istini koja im je prethodno bila uskraćena (redak 8). Isus je rekao: „Budući da si očuvao moju riječ o postojanosti, i ja ću tebe sačuvati od časa iskušenja koji će doći na sav svijet da iskuša one koji žive na zemlji.” — redak 10.

Nagrade za vjernost obećane su iz riznice Božjih obećanja: „Pobjednika ću učiniti stupom u hramu svoga Boga i više neće izaći odande: i napisat ću na njemu ime svoga Boga i ime grada svoga Boga, novog Jeruzalema, koji silazi s neba od moga Boga: i napisat ću na njemu svoje novo ime.” — redak 12.

SEDMA PORUKA

Sedmu i posljednju poruku Božjem narodu poslao je Isus koji je bio „Amen” te „vjerni i istiniti svjedok” Božji. On je bio „početak Božjeg stvaranja”. Poslao ju je Laodiceji (Otkr. 3:14-22), što znači „pravda za narod”. Ona označava drugu prisutnost našeg Gospodina nakon Njegovog obećanog povratka, a one koji su bdjeli vodila je služba pastora Charlesa T. Russella. Više od stoljeća poruka Istine širila se po cijelom svijetu do nebrojenog mnoštva Gospodnjeg naroda tijekom završnih godina ovog sadašnjeg evanđeoskog doba i njegove žetve.

Crkva u Laodiceji bila je ukorena zbog svoje mlakosti. Bili su „ni hladni ni vrući” i smatrali su se „bogatima”. Nisu prepoznavali svoje stanje duhovnih slabosti te će zbog toga biti ispljunuti iz Gospodnjih usta (reci 15-17). Stoga su bili opomenuti da traže nebesko bogatstvo i da pomažu svoje oči predivnom „očnom mašču” Božje Riječi i njezinog bogatstva koje se sve više otkriva (redak 18).

U sklopu poruke našeg Gospodina rečeno im je: „Evo, stojim na vratima i kucam: ako tko čuje moj glas i otvori vrata, ući ću k njemu i večerati s njim, i on sa mnom.” — redak 20.

U svakoj od sedam Gospodinovih poruka Njegovim sljedbenicima obećana je bogata nagrada za njihovu vjernost. Crkvi u Laodiceji se poručuje: „Pobjedniku ću dati da sjed-

ne sa mnom na moje prijestolje, kao što sam i ja pobijedio i sjeo sa svojim Ocem na njegovo prijestolje.” — redak 21.

HRANA U PRAVO VRIJEME

Gospodinovo „kucanje” kao dio Njegove poruke laodicejskoj crkvi jedan je od dokaza Njegove prisutnosti na kraju ovog evanđeoskog doba. To je potaknulo Njegove sljedbenike na svježe, novo proučavanje Svetog pisma, a posebno onih proročanstava koja ukazuju na obećani povratak našeg Gospodina i završne značajke poziva evanđeoskog doba upućenog crkvi.

Tijekom svoje zemaljske službe Isus je naučavao: „Budite poput ljudi koji čekaju svoga gospodara kada se vraća sa svadbe; da mu odmah, čim dođe i pokuca, otvore. Blago onim slugama koje gospodar, kada dođe, nađe budne: zaista, kažem vam, on će se opasa-

ti, smjestiti ih za stol i pristupiti da ih posluži.” — Luka 12:36,37.

Oni od Njegovih sljedbenika koji su pratili proročanske događaje naviještenog kraja doba imali su privilegiju da ih naš Gospodin usluži za Svojim stolom uz obilnu duhovnu gozbu osvježavajuće Istine. „Doista, tko je god još pri mlijeku, neiskusna je u riječi pravednosti, jer je dojenče. A za zrele je tvrda hrana, za one koji su iskustvom izvježbali svoja osjetila za razlikovanje dobra i zla.” — Heb. 5:13,14.

Oni koji gladuju i žedaju za Istinom i pravednošću blagovat će duhovnu hranu koja je osigurana. Neka bismo svi bili ojačani i tako obnovili svoje zavjete posvećenja, te se još marljivije trudili učiniti svoj poziv i izabranje sigurnima. Hvalimo Ga za sve načine na koje nas je podržavao Svojom moćnom i brižnom rukom.

Poglavlje 10

Patnja za Krista

"Ako ustrajemo, s njime ćemo i kraljevati; ako ga zatajimo, i on će zatajiti nas." — 2. Timoteju 2:12

Riječi ovog Pisma pokazuju izravan odnos između vjernosti u kušnji i sudjelovanja s našim Gospodinom Isusom u njegovom budućem kraljevstvu radi blagoslova ljudske obitelji. Oni koji su voljni izdržati ispit poslušnosti tijekom ovog sadašnjeg evanđeoskog doba imat će udio kao sunasljednici s našim proslavljenim Gospodinom. "Sam Duh svjedoči s našim duhom da smo djeca Božja: Ako smo pak djeca, onda smo i baštinici; baštinici Božji, a subaštinici Kristovi; ako doista s njime trpimo, da se s njime i proslavimo. Smatram, doista, da patnje sadašnjeg vremena nisu ništa prema slavi koja se ima objaviti u nama." — Rimljanima 8:16-18

Tijekom svoje zemaljske službe, Isus je govorio o duhovnoj nagradi koja će biti dana onima koji pate zbog njegovog imena i koji su vjerni svom Visokom pozivu. "Blago progonjenima zbog pravednosti: njihovo je kraljevstvo nebesko. Blago vama kad vas zbog mene progone i lažno vam pripisuju svaku vrstu zla. Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima! Ta progona su tako i proroke prije vas." — Matej 5:10-12

Sljedbenici našeg Gospodina moraju uzeti svoj križ kada su mu se posvetili u potpunom predanju, čak i do smrti. "Tada Isus reče svojim učenicima: 'Ako tko hoće ići za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. Jer tko hoće spasiti svoj život, izgubit će ga; a tko izgubi svoj život poradi mene, naći će ga.'" (Matej 16:24, 25). Onaj tko nastoji sačuvati svoj život i njegovu udobnost jest onaj koji neće dijeliti sunasljedstvo s našim proslavljenim Gospodinom u njegovom budućem kraljevstvu. Samo kroz mnoge nevolje možemo imati udjela u nebeskoj slavi i sudjelovati u blagoslovu svih obite-

lji na zemlji.

BOG OVOGA SVIJETA

Apostol Pavao također je ukazao na činjenicu da je Sotona, Đavao, bog ovoga svijeta te da će mu biti dopušteno da oštro iskuša njih i sve ostale koji će se odazvati nebeskom pozivu tijekom ovog sadašnjeg evanđeoskog doba. "U onima kojima je bog ovoga svijeta oslijepio pameti nevjerničke da im ne zasvijetli svjetlost evanđelja slave Krista, koji je slika Božja." — 2. Korinćanima 4:4

Vjerni Isusovi sljedbenici odazvali su se predivnom pozivu na nebesko zvanje u Kristu Isusu. Tijekom svog hoda uskim putem žrtve, bili su na kušnji s obzirom na svoju odanost Istini njegove Riječi. Oni koji se pokažu vjernima do smrti primit će "vijenac života". (Otkrivenje 2:10) To je najveličanstveniji od svih darova našeg ljubljenog Nebeskog Oca njegovoj vjernoj djeci.

KUŠAČ BOŽJEG NARODA

Načelo našeg iskušavanja, ukoravanja i strpljive ustrajnosti zabilježeno je u Svetom pismu za našu opomenu. To je bilo zapisano davno prije nego što je upućen poziv na Visoki poziv u Kristu Isusu. U spisima o Jobu učimo o određenoj prigodi kada se Sotona predstavio pred Nebeskim Ocem. Čak i u to rano doba bilo je očito da je Sotona moćna i suprotstavljena sila za koju je naš Nebeski Otac dopustio da se obruši na pravednog čovjeka. Sotoni je dana sloboda da kuje urote protiv Joba i da mu nanese veliku bol i patnju. Međutim, nije mu bilo dopušteno oduzeti mu život.

O tom susretu čitamo: "Jednoga dana dođu sinovi Božji da stanu pred Jahvu, a među njima pristupi i Sotona. Jahve upita Sotonu: 'Odakle dolaziš?' Sotona odgovori Jahvi: 'Pro-

šao sam zemljom i obišao je.' Nato Jahve reče Sotoni: 'Nisi li zapazio slugu moga Joba? Njemu na zemlji nema ravnoga. Čovjek je to neporočan i pravedan, boji se Boga i kloni zla.' A Sotona odgovori Jahvi: 'Zar se Job uzalud Boga boji? Nisi li ogradio njega, kuću njegovu i sve što je njegovo svuda unaokolo? Blagoslovio si djelo njegovih ruku, stoka se njegova namnožila po zemlji. Ali pruži ruku svoju i dotakni se svega što ima: u lice će te prokleti.' Tada Jahve reče Sotoni: 'Neka ti bude! Sve što ima, neka je u tvojoj vlasti; samo na njega ne diži ruke svoje.' I Sotona ode ispred lica Jahvina." — Job 1:6-12

Kasnije se Sotona vratio predstaviti se Nebeskom Ocu te je bio ispitan o Jobovoj odanosti pravednosti. "Jednoga dana dođu opet sinovi Božji da stanu pred Jahvu, a među njima pristupi i Sotona da stane pred Jahvu. Jahve upita Sotonu: 'Odakle dolaziš?' Sotona odgovori Jahvi: 'Prošao sam zemljom i obišao je.' Nato Jahve reče Sotoni: 'Nisi li zapazio slugu moga Joba? Njemu na zemlji nema ravnoga. Čovjek je to neporočan i pravedan, boji se Boga i kloni zla! On je još postojan u svojoj neporočnosti, a ti si me potaknuo protiv njega da ga na propast nagnam ni za što.' A Sotona odgovori Jahvi: 'Koža za kožu! Sve što čovjek ima dat će za svoj život. Ali pruži ruku svoju i dotakni se kosti njegove i mesa njegova: u lice će te prokleti!' Tada Jahve reče Sotoni: 'Neka ti bude! U tvojoj je vlasti; samo mu život sačuvaj.'" — Job 2:1-6

ISUS ISKUŠAN

Kada je naš Gospodin Isus napustio svoj nebeski dom da bi postao savršen čovjek i Otkupitelj ljudske obitelji, i njemu je bilo dopušteno da ga Sotona iskuša. To se dogodilo ubrzo nakon što je Isusa krstio Ivan Krstitelj u rijeci Jordanu i nakon što je primio Sveti Duh Istine od svog Nebeskog Oca. (Matej 3:13-17) Evanđeoski izvještaj donosi detalje: "Tada Duh odvede Isusa u pustinju da ga đavao iskuša. I pošto je postio četrdeset dana i četrdeset noći, naposljetku ogladnje." — Matej 4:1, 2

Sotona je iskoristio priliku da iskuša Isusa kada je ovaj bio u oslabljenom stanju zbog četrdesetodnevnog i četrdesetonoćnog pos-

ta. "Pristupi mu tada kušač i reče: 'Ako si Sin Božji, reci da ovo kamenje postane kruhom.' A on odgovori i reče: 'Pisano je: Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi iz Božjih usta.'" (stihovi 3, 4). Đavao je izazivao Isusovo sinovstvo s Bogom. Posjedujući savršene ljudske osobine uma, pamćenja i tijela, odgovorio je kušaču ukazujući na predivne riječi Pisma koje su izašle iz Božjih usta.

"Tada ga đavao povede u Sveti grad, postavi ga na vrh Hrama i reče mu: 'Ako si Sin Božji, baci se dolje! Ta pisano je: Anđelima će svojim zapovjediti za tebe i na rukama će te nositi da se gdje nogom ne spotakneš o kamen.' Isus mu kaza: 'Pisano je također: Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega.'" (stihovi 5-7). Hram je gledao na dolinu Hinom visoko iznad okolnog područja. Sotona je želio da se naš Gospodin bezobzirno izloži opasnosti i dobi je čudesno izbavljenje iz nje, ali on se za svoj odgovor ponovno pozvao na Božju Riječ.

"Đavao ga onda povede na goru vrlo visoku i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu pa mu reče: 'Sve ću ti ovo dati ako padneš ničice i pokloniš mi se.' Tada mu Isus reče: 'Odlazi, Sotono! Ta pisano je: Gospodinu, Bogu svom se klanjaj i njemu jedinom služi!' Tada ga đavao ostavi i gle, anđeli pristupili i služili mu." (stihovi 8-11). Kao "bog ovoga svijeta", Sotona je pokušao pokazati svoju moć i uvjeriti Isusa kako bi mu bilo u najboljem interesu da surađuje s njim — Protivnikom crkve — umjesto da preda svoj život za grijehove svijeta.

NAŠ MOĆNI NEPRIJATELJ

Sotona je veliki obmanjivač i neprijatelj ljudske obitelji, a posebno Gospodinova naroda koji je pozvan tijekom ovog sadašnjeg evanđeoskog doba. On je moćan neprijatelj te je mnogo snažniji i lukaviji od bilo koga od nas. Isus mu je također zapovjedio da odstupi od Petra: "A on [Isus] se okrenu i reče Petru: 'Nosi se od mene, Sotono! Sablazan si mi jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!'" (Matej 16:23). Luka je zapisao: "Tada Sotona uđe u Judu zvanog Iškariotski, koji je bio iz broja dvanaestorice." (Luka 22:3). Otkrovitelj je napisao da se Sotona također naziva "Đavao", te je inače poznat kao "veliki zmaj" i ona

lukava "stara zmija". (Otkrivenje 12:9). On posebno cilja na Gospodinove sljedbenike i on je "tužitelj braće naše" "pred Bogom našim dan i noć." — stih 10.

DUHOVNA PAKOST

Osim Sotone, velikog neprijatelja Gospodinova naroda i "kneza vlasti zraka" (Efežanima 2:2), apostol Pavao ukazuje na sile tame — mnoštvo moćnih demona i zlih duhova — koje se protive uskom putu posvećenog Novog Stvorenja u Kristu Isusu. Ovi nevidljivi agenti velikog Protivnika vrše nesvete utjecaje i također kuju planove kako bi namamili u zamku i uhvatili članove Kristovog tijela.

Pavao nas stoga opominje: "Obucite svu opremu Božju da se mognete oduprijeti lukavstvima đavlovim. Jer nije nam se boriti protiv krvi i mesa, nego protiv Vrhovništava, protiv Vlasti, protiv upravljača ovoga mračnoga svijeta, protiv zlih duhova po nebesima. Zbog toga posegnite za svom opremom Božjom da se mognete oduprijeti u dan zli i održati se kada sve nadvladate." — Efežanima 6:11-13

STEGA JE POTREBNA

Jedno od velikih načela koje upravlja pozivanjem, odabirom i proslavljanjem vjerne Kristove klase jest to da su iskušavanje i stega sredstva kojima će Gospodinov narod biti oblikovan i pripremljen za mjesto u Kristovom kraljevstvu. Apostol Pavao osvrnuo se na ovo pitanje u svojoj poslanici braći u Korintu, govoreći: "Koga Gospodin ljubi, onoga i stegom odgaja, šiba sina koga prima. Za odgajanje trpite. Bog s vama postupa kao sa sinovima: a ima li kojeg sina kojeg otac stegom ne odgaja? Pa ako niste pod stegom, u kojoj su svi sudjelovali, onda ste kopilad, a ne sinovi." (Hebrejima 12:6-9). Ipak, posvećenom djetetu Božjem obećana je sva potrebna pomoć našeg ljubljenog Nebeskog Oca, pa čak i anđeo čuvar da pazi na svakoga iz njegova naroda. Psalmist je napisao: "Anđeo Jahvin taboruje oko onih koji ga se boje, i izbavlja ih." — Psalm 34:7

ZARUČNICA NA KUŠNJI

Pavao je napisao: "Bog koji reče: Neka iz tame zasja svjetlost!, on zasja u srcima našim da nam spoznanje slave Božje zasvijetli na licu Isusa Krista. To pak blago imamo u glinenim posudama da izvanredna ona snaga bude očito Božja, a ne od nas." (2. Korinćanima

4:6, 7). Budući da su vjerni sljedbenici našeg Gospodina još uvijek u tijelu, moraju poslušati apostolovu opomenu: "U svemu pritisnuti, ali ne pritiješnjeni; dvoumeći, ali ne zdvajajući; progonjeni, ali ne napušteni; obarani, ali ne oboreni; uvijek umiranje Isusovo u tijelu nosimo da se i život Isusov očituje u našem tijelu." — stihovi 8-10

Apostol je smatrao potpunom radošću trpjeti nevolje svake vrste, znajući da će te kušnje proizvesti mirotvorne plodove i milosti Božjeg Svetog Duha u njegovom karakteru i životu. S drugog gledišta, on povezuje svoje nevolje sa sudjelovanjem u patnjama našeg Gospodina i kao članova njegova tijela.

MNOGOVRSNE KUŠNJE

U svojoj prvoj poslanici, apostol Petar usmjerava našu pozornost na mnoge kušnje koje nas okružuju. "Zbog toga se radujte, makar se sada možda trebalo malo i žalostiti zbog raznih kušnja: da prokušanost vaše vjere — dragocjenija od propadljivog zlata, koje se ipak u vatri kuša — stekne hvalu, slavu i čast o Objavljenju Isusa Krista. Njega vi ljubite iako ga ne vidjeste; u njega, iako ga još ne gledate, vjerujete te kličete od radosti neizrecive i proslavljene što postizete svrhu svoje vjere: spasenje duša." (1. Petrova 1:6-9). Tako smo uvjereni da će posvećeno Božje dijete koje hoda uskim putem žrtve proći kroz teška iskušavanja svoje vjere.

Petar dalje u svojoj poslanici govori o našim kušnjama te kaže: "Ljubljeni! Ne čudite se požaru što bukti među vama da vas iskuša, kao da vam se događa nešto neobično! Naprotiv, radujte se kao zajedničari Kristovih patnja, da i o Objavljenju njegove slave mognete radosno klicati. Pogrđuju li vas zbog imena Kristova, blago vama, jer Duh Slave, Duh Božji u vama počiva!" (1. Petrova 4:12-14). "Stoga oni koji po volji Božjoj trpe, neka dobrim djelima povjere duše svoje vjernom Stvoritelju." — stih 19.

PODNIJETI SVE

Kada je pisao svom ljubljenom Timoteju, apostol pruža uvid u svoje kušnje kao Novog Stvorenja u Kristu. "Za koje trpim zla sve do okova, kao zločinac; ali riječ Božja nije okovana. Stoga sve podnosim radi izabranih, da i oni postignu spasenje, spasenje u Kristu Isusu, skupa s vječnom slavom. Vjerodostojna je

riječ: Ako s njime umrijesmo, s njime ćemo i živjeti. Ako ustrajemo, s njime ćemo i kraljevati. Ako ga zatajimo, i on će zatajiti nas. Ako ne budemo vjerni, on vjeran ostaje. Ta ne može sebe zatajiti!" — 2. Timoteju 2:9-13

"A ti si pratio moj nauk, moje življenje, moju namjeru, moju vjeru, moju strpljivost, moju ljubav, moju postojanost; moja progonstva i moje patnje što su me zadesile u Antiohiji, u Ikoniju i u Listri. Kakva li sam progonstva podnio! Ali iz svih me izbavio Gospodin. A i svi koji hoće pobožno živjeti u Kristu Isusu, bit će progonjeni." — 2. Timoteju 3:10-12

POSTALI SMO PRIZOROM

Pavao je govorio o svojim iskustvima kao apostola. "Smatram da je nas apostole Bog stavio na posljednje mjesto, kao osuđene na smrt, jer postali smo prizor svijetu, i anđelima, i ljudima. Mi ludi poradi Krista, a vi mudri u Kristu! Mi slabi, a vi jaki! Vi viđeni, a mi prezreni!" — 1. Korinćanima 4:9, 10

Apostol je zatim ponovio neke od načina na koje nas iskušavaju za položaj u budućem Kristovom kraljevstvu. Rekao je: "Sve do ovoga časa i gladujemo, i žeđamo, i goli smo, i pljuskaju nas, i beskućnici smo, i trudimo se radeći svojim rukama. Proklinjani blagoslivljamo, proganjani ustrajemo, pogrđivani tješimo. Postali smo kao smeće svijeta, svačiji izmet sve do sada. Ne pišem ovoga da vas posidim, nego da vas kao svoju ljubljenu djecu opomenem. Jer da imate i deset tisuća učitelja u Kristu, ipak nemate mnogo otaca: ta u Kristu Isusu po evanđelju ja vas rodih. Zaklinjem vas, dakle: nasljedovatelji moji budite!" — stihovi 11-16

DOPUNJAVANJE KRISTOVIH PATNJI

Apostol je isticao da naš hod u novosti života vide i drugi, pa čak i anđeli. Kada je pisao pozvanoj braći u Kolosima, također je naglasio da oni koji idu stopama našeg Gospodina Isusa tijekom ovog sadašnjeg evanđeoskog doba imaju privilegiju sudjelovati u patnjama i smrti našeg Gospodina Isusa. Objasnio im je: "Samo ako ostanete u vjeri utemeljeni i stalni, te se ne odvajate od nade evanđelja koje ste čuli, koje se propovijedalo svakom stvorenju pod nebom, a kojem ja, Pavao, postadoh poslužiteljem. Radujem se sada u svojim

patnjama za vas i u svom tijelu dopunjam što nedostaje Kristovim mukama, za Tijelo njegovo, koje je Crkva." (Kološanima 1:23, 24). Tako postajemo prizorom dok hodimo u novosti života s našim dragim Gospodinom Isusom.

Pavao je naglasio da trebamo biti "utemeljeni i stalni" u istini i pravednosti. Moramo biti ukorijenjeni u Istini Božje Riječi, a naša bi nam uvjerenja trebala omogućiti da budemo utemeljeni do te mjere da nas ne ponesu učenja i tradicije palog čovječanstva — "Dok svi ne prispijemo k jedinstvu vjere i spoznaje Sina Božjega, k savršenu čovjeku, k mjeri rasta punine Kristove: da više ne budemo nejačad kojom se valovlje poigrava i koje goni svaki vjetar nauka u ovom ljudskom kockanju, u lukavosti što put krči zabludi; nego da istinujući u ljubavi u svemu uzrastemo u Njega, koji je Glava, Krist." — Efežanima 4:13-15

NE ODBACUJTE SVOJE POUZDANJE

Pišući hebrejskoj braći, apostol Pavao podsjetio ih je na veliku borbu u kojoj svi rastemo u Gospodinovoj stezi. Rekao je: "A prisjetite se onih prvih dana kada ste, tek prosvjetljeni, izdržali veliku i mučnu borbu: s jedne strane, sami ste bili izvrgnuti ruglu i nevoljama, a s druge, postali ste suzajedničari onih s kojima se tako postupalo. Doista, sa sužnjevi- ma ste suosjećali i s radošću prihvatili otime- nje svojih dobara, znajući da imate bolji, tra- jan posjed. Ne odbacujte, dakle, svoga pouz- danja; ono donosi veliku nagradu! Treba vam doista postojanosti da, vršeći volju Božju, za- dobijete obećanje." — Hebrejima 10:32-36

Kroz približno dvijetisućljetnu povijest sadašnjeg evanđeoskog doba, poziv na nebesko zvanje primili su pojedini sljedbenici našeg Gospodina Isusa čija je glavna životna svrha bila učvrstiti svoj poziv i izbor. Bilo je to dugo i teško putovanje, ali vjerujemo da se sve više približava vrijeme dovršetka tog veličanstvenog djela koje je započelo predivnom služ- bom našeg ljubljenog Gospodina Isusa. Nemojmo se obeshrabriti niti okretati nazad, već idimo naprijed dok se približavamo ostvarenju svih naših nada i želja u pozivu koji je upućen svakome od nas koji hodamo uskim pu- tem.

Poglavlje 11

Učiteljev povratak i svršetak doba

„Dok je sjedio na Maslinskoj gori, pristupiše mu učenici nasamo i upitaše: 'Reci nam kada će to biti i koji će biti znak tvoga dolaska i svršetka svijeta?'” — Matej 24:3

Jedna od završnih scena ovozemaljske službe našeg Gospodina zabilježena je u ovom stihu. Isusovi učenici ispitivali su ga o njegovom povratku, njegovoj kasnijoj službi i događajima koji će se zbiti u tom budućem vremenu. Bili su posebno nestrpljivi saznati što je mislio pod uništenjem Hrama i hoće li biti ikakvih naznaka kada će se taj veliki događaj odigrati. — Mat. 24:1,2

POSLEDNJA PORUKA ŽIDOVIMA

U svojoj posljednjoj javnoj službi u Jeruzalemu, Isus je rekao Židovima da će, zbog neposlušnosti i manjka zahvalnosti za Božju predivnu providnost nad njima kao narodom, njihov dom ostati pust. „Zaista, kažem vam, sve će to doći na ovaj naraštaj. Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one što su k tebi poslani! Koliko li puta htjedoh okupiti djecu tvoju kao što kvočka okuplja piliće pod krila, a ne htjedoste! Evo, vaša će vam kuća biti prepuštena pusta.” (Mat. 23:36-38) Također je otkrio činjenicu da će ih uskoro napustiti: „Kažem vam, odsada me nećete vidjeti dok ne reknete: Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodnje!” — st. 39

OPROŠTAJNI GOVOR

U Isusovom oproštajnom govoru svojim učenicima u gornjoj sobi, on je konkretnije govorio o svom budućem povratku. Rekao je: „Neka se ne uznemiruje srce vaše! Vjerujte u Boga i u mene vjerujte! U kući Oca mojega ima

mного stanova. Da nema, zar bih vam rekao: 'Idem pripremiti vam mjesto'? Kad odem i pripravim vam mjesto, ponovno ću doći i uzeti vas k sebi da i vi budete gdje sam ja.” — Ivan 14:1-3

Ponovno je rekao: „Čuli ste da vam rekoх: 'Odlazim i vraćam se k vama.' Kad biste me ljubili, radovali biste se što idem Ocu, jer Otac je veći od mene. Kazao sam vam to sada, prije nego se dogodi, da vjerujete kad se dogodi. Neću više s vama mnogo govoriti, jer dolazi knez ovoga svijeta [Sotona, 2. Kor. 4:4]. On u meni nema ništa, ali neka svijet upozna da ja ljubim Oca i da činim onako kako mi je zapovjedio Otac. Ustanite, pođimo odavde!” — st. 28-31

OD TADA NADALJE

Kada je Sin Božji započeo svoju ovozemaljsku službu, apostol Petar ga je prepoznao i shvatio tko je on. Upravo u to vrijeme, počeo je pripremati svoje učenike sa sigurnom spoznajom da ga je njegov Nebeski Otac poslao u svijet s vrlo posebnom svrhom. Objasnio im je da je neophodno da on umre za svijet, a zatim će uskrsnuti i biti visoko uzvišen. Iz sveto-pisamskog izvješća čitamo: „Kaže im: 'A vi, što vi kažete, tko sam ja?' Šimun Petar prihvati i reče: 'Ti si Krist, Sin Boga živoga.' Nato Isus reče njemu: 'Blago tebi, Šimune, sine Jonin, jer ti to ne objavi tijelo i krv, nego Otac moj, koji je na nebesima.'” — Mat. 16:15-17

Zatim čitamo: „Otada poče Isus upućivati svoje učenike kako treba da pođe u Jeruzalem, da mnogo pretrpi od starješina, glavara svećeničkih i pismoznanaca, da bude ubijen i treći dan da uskrsne.” — st. 21

SVETI DUH

Isusovim učenicima povremeno su se pružali uvidi u konačnu svrhu njegove službe i bez sumnje su često razmišljali o kraljevstvu o kojem je tako često govorio. Međutim, njihovo razumijevanje ostalo je površno i vrlo ograničeno sve dok nisu primili silu Svetog Duha.

Nakon što je Isus umro, uskrsnuo i pripremao se uzaći na nebo kako bi se ponovno ujedinio sa svojim Nebeskim Ocem, njegovim učenicima još uvijek nije bilo jasno što se zapravo događa. „Nato ga oni koji bijahu sabrani upitaše: 'Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme Izraelu opet uspostaviti kraljevstvo?' On im odgovori: 'Nije vaše znati vremena i zgrade koje je Otac podredio svojoj vlasti. Nego priimit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje.' Kada to reče, bi uzdignut na njihove oči i oblak ga ote njihovim pogledima." — Djela 1:6-9

Kad su učenici posvjedočili ovom čudnom prizoru, pridružila su im se još dva čovjeka koja su također došla biti s Isusom u ovom vrlo posebnom trenutku njegove ovozemaljske službe. Njihova blistavo bijela odjeća sugerira da su to bili anđeli koje je poslao Bog. Učenici su bili jedini koji su vidjeli kako Isus uzlazi i nestaje u oblacima iznad njih. Dva su anđela objavila da će se on vratiti na isti način na kraju ovog sadašnjeg evanđeoskog doba. Tako smo obaviješteni da bismo našeg Gospodina trebali očekivati u nevidljivom stanju kao duhovno biće. — st. 10,11

Učenici su tek počinjali shvaćati pravo značenje čudesnih događaja koji su se zbili, ali će jasnije razumjeti kada prime blagoslovljeni dar Svetog Duha Istine od svog ljubljelog Nebeskog Oca. O tom posebnom vremenu i mjestu čitamo: „Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I ukazaše im se jezici kao ognjeni, koji su se razdijelili, i siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im je već Duh davao zboriti." — Djela 2:1-4

PUT U EMAUS

Kada je Isus uskrsnuo, naišao je na dvojicu

svojih učenika koji su išli prema Emausu. Njih trojica su zatim nastavili zajednički put, a učenici nisu shvaćali da je njihov suputnik uskrsnuli Isus, sve dok kasnije nisu zajedno lomili kruh. Dok su razgovarali putem, Kleofa (Luka 24:18) je govorio o nedavnoj i tragičnoj smrti njihovog Učitelja Isusa od ruke glavarave svećeničkih i izraelskih vladara. Njihov ih je suputnik tada podsjetio da su Pisma i proročanstva, ista ona kojima ih je možda i sam poučavao tijekom svoje službe, jasno pretkazivala njegovu smrt. Rekao je: „Nije li trebalo da Krist to pretrpi i uđe u svoju slavu? Počevši tada od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu." — st. 26,27

APOSTOLOVO UPOZORENJE

Tijekom vremena Učiteljeve odsutnosti, Sotoni, Đavlu, bit će dopušteno da strogo iskušava Gospodinov narod i da ih odvrati, ako je to moguće, od Istine i predivnog poziva na nebesko zvanje. U svojoj poslanici crkvi u Solunu, apostol Pavao upozorio je braću da se čuvaju Sotone te je napisao: „Molimo vas, braćo, s obzirom na Dolazak Gospodina našega Isusa Krista i naše okupljanje oko njega, ne dajte se brzo pokolebati u svom shvaćanju niti uznemiriti ni nekim duhom, ni nekom riječju, ni nekim pismom, tobože našim, kao da je već tu Dan Kristov. Neka vas nitko ne zavede ni na koji način. Jer taj dan neće doći ako prije ne dođe otpad i ne otkrije se Čovjek bezakonja, Sin propasti." — 2. Sol. 2:1-3

Čak i u to vrijeme povijesti rane crkve, apostol je mogao vidjeti vidljive dokaze nadolazećeg otpada, kada ih je upozorio: „Doista, otajstvo bezakonja već je na djelu, samo dok se ukloni onaj koji ga sada zadržava." — st. 7

PITANJE UČENIKA

Kada su se učenici raspitali o vremenu Isusovog povratka (Mat. 24:1-3), učinili su to koristeći riječ [parousia , grčki] koja zapravo znači „biti prisutan" radije nego „dolazak", kako je ta riječ prevedena u našem navedenom stihu. Osim toga, govorili su o svršetku svijeta te su upotrijebili riječ [aion , grčki] koja znači „doba" umjesto svijet.

Njihov odabir riječi bez sumnje je bio božanski usmjeren kako bi se otkrilo mnogo veće i dublje značenje, jer su one ukazivale stoljećima unaprijed na vrijeme nevidljive Druge Prisutnosti našeg Gospodina. To vrlo poseb-

no vrijeme također će označiti jedno od završnih obilježja ovog sadašnjeg evanđeoskog doba tijekom kojeg se nebeski poziv trebao uputiti vjernim Kristovim sljedbenicima. Nakon što se taj poziv dovrši, on će uspostaviti svoje kraljevstvo pravednosti po cijeloj zemlji.

Tijekom tog prijelaznog razdoblja, Isus je uzašao u prisutnost svog Nebeskog Oca i ondje mu ponudio zaslugu svog žrtvenog života koji će prvo biti dan u ime njegovih pravih sljedbenika. To je objasnio apostol Pavao kada je napisao: „Krist, doista, ne uđe u rukotvorenu svetinju, protusliku one istinske, nego u samo nebo, da se sada pojavi pred licem Božjim za nas.” — Heb. 9:24

STRAŽARI

Isusovi učenici nisu mogli znati da se njegova Druga Prisutnost neće dogoditi još gotovo dvije tisuće godina, iako je obećao biti s njima u duhu kroz duga prijelazna stoljeća ovog sadašnjeg evanđeoskog doba. (Mat. 28:20) Međutim, taj će veliki događaj na vrlo poseban način označiti novu eru u duhovnom životu i iskustvima njegovih vjernih sljedbenika. Bili bi blagoslovljeni većom svjetlošću i razumijevanjem Pisama te bi sudjelovali u pojačanoj aktivnosti širenja otključanih tajni Istine onima koji bi imali uho da čuju.

U tom čudesnom trenutku u povijesti svijeta, samo bi stražari prepoznali važne događaje koji bi označili završne godine ovog evanđeoskog doba. Imamo zabilježene Isusove vlastite riječi, kada je rekao: „A o onom danu i času nitko ne zna, pa ni anđeli na nebu, ni Sin, nego samo Otac. Pazite, bdijte i molite se, jer ne znate kad je to vrijeme! Kao kad ono čovjek neki, polazeći na dalek put, ostavi svoju kuću i vlast povjeri slugama – svakomu njegov posao – a vrataru zapovjedi da bdije.” — Marko 13:32-34

Isusova opomena bila je da sav njegov narod treba „bdjeti”, a posebno oni koji će živjeti na kraju prorečenog doba. „Bdijte dakle, jer ne znate kad će se gospodar kuće vratiti – uvečer, ili u ponoć, ili o pijetlovu pjevu, ili ujutro – da ne bi došao iznenada i našao vas kako spavate. Što vama kažem, svima kažem: Bdijte!” — st. 35-37

Ova je opomena značila da njegovi sljedbenici moraju biti na oprezu i spremni prepoznati znakove vremena. Bili su potaknuti pro-

učavati proročke događaje koji će se odvijati u svijetu oko njih. Opet čitamo Isusove riječi u Lukinom evanđelju: „Pazite na se da vam srca ne otežaju u proždrljivosti, pijanstvu i životnim brigama te vas onaj Dan ne zatekne iznenada. Jer kao zamka oborit će se na sve žitelje po svoj zemlji. Stoga bdijte i molite se u svako doba, da biste se smatrali dostojnima izbjeći svemu ovome što se ima dogoditi i uspravni stati pred Sina Čovječjega.” — Luka 21:34-36

LAODICEJSKA CRKVA

Poruka laodicejskoj crkvi bila je posljednja od sedam poruka upućenih Božjem narodu tijekom ovog sadašnjeg evanđeoskog doba. Ona je ukazivala na povratak našeg Gospodina Isusa te na prorečeno vrijeme kada će se svetopisamska blaga otključati i objaviti „stražarima”. Otkrovitelj je napisao: „Evo, na vratima stojim i kucam; poslušaj li tko glas moj i otvori vrata, ući ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom.” (Otkr. 3:20) Bilo je to vrlo posebno obećanje posvećenim Isusovim sljedbenicima da je stiglo vrijeme da prime bogatstvo skrivene Istine koja se trebala otključati i otkriti im.

Uputa stražarima bila je da im bokovi budu opasani i svjetiljke upaljene. Također su se trebali pripremiti za povratak svog Gospodina kako bi mu, kada dođe i pokuca, bez oklijevanja otvorili vrata. Bogat bi blagoslov čekao njegov narod, jer bi naš nevidljivi povratili Gospodin bio prisutan s njima i posluživao ih obilnom duhovnom hranom. — Luka 12:35-37

Ovaj blagoslov bio je obećana „hrana” u pravo vrijeme koja se trebala dati crkvi, a o kojoj je prorok Daniel pisao mnogo stoljeća prije. „A ti, Daniele, drži u tajnosti ove riječi i zapečati ovu knjigu do vremena svršetka! Mnogi će pretraživati i spoznaja će se umnožiti.” (Dan. 12:4) Daniel bi volio znati značenje onoga što je napisao: „Slušao sam, ali nisam razumio. Zato upitah: ‘Gospodaru moj, kakav će biti ishod toga?’ A on odgovori: ‘Idi, Daniele, jer ove su riječi zatvorene i zapečaćene do vremena svršetka.’” — st. 8,9

OTKLJUČANE TAJNE

Vjerna braća bila su prisutna u određeno „vrijeme svršetka”, marljivi proučavatelji predivne riječi Istine Nebeskog Oca. Bili su tako-

đer spremni i voljni raditi u njegovom vinaru te sudjelovati u širenju dragocjenih Istina koje su bile zaključane i stoljećima skrivane od svjetski mudrih. Poruka je stoga obznanjena i poslana usmenom predajom i tiskanom stranicom onima koji su imali uho da čuju riječi Istine.

Značaj Druge Prisutnosti našeg Gospodina Isusa i druga važna proročanstva o vremenu svršetka počela su se proučavati s većim zanimanjem i jasnoćom. Postojalo je pojačano iščekivanje otkrivene činjenice da će Krist Isus uskoro uspostaviti slavno kraljevstvo pravednosti i mira po cijeloj zemlji. Štoviše, oni koji su vjerno hodili uskim putem žrtvovanja imat će privilegiju sudjelovati s Učiteljem, kao udovi Krista, u pružanju životvornih blagoslova sirotom ljudskom stvorenju koje uzdiše. Stražari su shvatili da se približava vrijeme za uspostavu dugo prorečenog kraljevstva našeg Gospodina Isusa.

OTKUPNINA, USKRSNUĆE I OBNOVA

Došlo je do novog proučavanja temeljnih i osnovnih doktrina Istine, s posebnom pažnjom posvećenom svetopisamskim učenjima u vezi s otkupninom, uskrsnućem i obnovom (restitucijom). S naprednim i jasnijim svjetlom Kristove prisutnosti, uvidjelo se da je Gospodinova otkupna žrtva dana u ime cijelog svijeta čovječanstva, a ne samo za odabranu manjinu. Razmotrena je Pavlova poslanica Timoteju, u kojoj je napisao: „To je dobro i ugodno pred Spasiteljem našim Bogom, koji hoće da se svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine. Jer jedan je Bog i jedan posrednik između Boga i ljudi, čovjek Krist Isus, koji daje samog sebe kao otkupninu za sve, za svjedočanstvo u svoje vrijeme.” — 1. Tim. 2:3-6

Uskrsnuće za sve koji su u grobovima glavno je obilježje Kristova slavnog budućeg kraljevstva, kao što je i obećao. „Zaista, zaista, kažem vam: dolazi čas, i već je tu, kad će mrtvi čuti glas Sina Božjega, i koji čuju, živjet će. Jer kao što Otac ima život u sebi, tako je i Sinu dao da ima život u sebi.” (Ivan 5:25-27) Ovo predivno djelo bit će ostvareno pod upravom Krista. „Ne čudite se tome, jer dolazi čas u koji će svi koji su u grobovima čuti njegov glas i izaći će: oni koji su činili dobro – na uskrsnuće života, a oni koji su radili zlo – na uskrsnuće suda.” — st. 28,29

Blagoslovi obnove bit će dostupni svima koji budu dragovoljno poslušni pod pravednom vladavinom Kristova kraljevstva. (Djela 3:20,21) Ovo je veliko djelo prikazano pod uvjetima Abrahamskog saveza, gdje stoji: „Svoj ću blagoslov na te izliti i učiniti tvoje potomstvo brojnim poput zvijezda na nebu i pijeska na obali morskoj! Tvoji će potomci zaposjesti vrata svojih neprijatelja; i u tvom će se potomstvu blagoslivljati svi narodi zemlje, zato što si poslušao moj glas.” — Post. 22:17,18

POTOMSTVO OBEĆANJA

Isus je bio antitipsko potomstvo (sjeme) obećanja, kako je to objasnio apostol Pavao u svojoj poslanici braći u Galaciji. „A obećanja su dana Abrahamu i njegovom potomstvu. Ne kaže: ‘I potomcima’, kao o mnogima, nego kao o jednom: ‘I tvom potomstvu’, a to je Krist.” (Gal. 3:16) Onima koji su pozvani tijekom ovog sadašnjeg doba žrtvovanja i koji će se pokazati vjernima svom nebeskom pozivu obećano je da će imati udjela u potomstvu blagoslova tijekom vremena Kristovog budućeg kraljevstva. Ovu je točku Pavao naglasio kada je rekao: „A ako ste Kristovi, onda ste Abrahamovo potomstvo, baštinici po obećanju.” (st. 29) Radi daljnjeg pojašnjenja, rekao je: „Zato više nisi sluga, nego sin; a ako si sin, onda si i baštinik Božji po Kristu.” — Gal. 4:7

ŽRTVA ZA GRIJEH

Naučivši ispravno razlučivati Riječ Istine, nauk o dva spasenja sagledan je s većom jasnoćom. Prvo spasenje ukazivalo je na duhovnu nagradu za one koji će se odazvati nebeskom pozivu tijekom ovog sadašnjeg evanđeoskog doba. Drugo spasenje ukazuje na grijehom oboljelu i umiruću ljudsku obitelj koja će biti blagoslovljena pod Kristovim budućim kraljevstvom pravednosti ovdje na zemlji.

Pored toga, stražari su bili prosvjetljeni jasnijim razumijevanjem doktrine o udjelu crkve u žrtvi za grijeh. Počeli su detaljnije proučavati levitske praslike, gdje je prikazano da žrtva junca predstavlja Isusa (Lev. 16:14), a jarac predočava razred crkve (st. 15). Riječi apostola Pavla u vezi s time dobile su dodatno značenje. Govoreći o vlastitom žrtvenom životu, istaknuo je da i on sudjeluje u Učiteljevim patnjama. „Ako doista ostanete u vjeri utemeljeni i čvrsti te se ne odvajate od nade evanđelja koje ste čuli, koje se propovijedalo svakom

stvorenju pod nebom, a kojem sam ja, Pavao, postao služitelj. Radujem se sada dok trpim za vas i u svom tijelu nadopunjujem ono što nedostaje Kristovim mukama za njegovo tijelo, koje je crkva." — Kol. 1:23,24

U tom je smislu apostol također objasnio: „Tijela onih životinja kojih krv veliki svećenik unosi u svetinju za grijeh spaljuju se izvan tabora. Zato je i Isus, da bi posvetio narod vlastitom krvlju, trpio izvan vrata. Izađimo dakle k njemu izvan tabora i nosimo njegovu sramotu." — Heb. 13:11-13

SAVEZI

Bolje razumijevanje temeljnih doktrina o savezima također je bio poseban blagoslov za stražare. Spomenuli smo predivno Potomstvo obećanja koje će u konačnici osigurati izbavljenje za cijelu grijehom oboljelu i umiruću ljudsku obitelj. (Post. 22:17,18) Božji je Zakon dan Izraelcima preko Mojsija pri uspostavi Zakonskog saveza na brdu Horebu (Izl. 19:16-19) te je bio potvrđen krvlju junaca i jaraca. Apostol Pavao to potvrđuje u svojoj poslanici Hebrejima. — Heb. 12:18-21

Prorok Jeremija (Jer. 31:31-34) prerekao je Božju pripremu Novog saveza za ljudsku obitelj, a apostol Pavao o tome je govorio u svojoj poslanici braći Hebrejima. (Heb. 8:6-13) Stari Zakonski savez bio je samo prasluka novog i

boljeg saveznog uređenja koje će biti uspostavljeno i posredovano pod upravom Kristovog budućeg kraljevstva. U to vrijeme, Krist će imati ovlast i moć položaja da podari život ljudima koji nauče biti poslušni. Umjesto krvi predočenih životinjskih žrtava, Novi će savez za svoj temelj imati dragocjenu i spasonosnu krv našeg Gospodina Isusa.

POTPUNI KRIST

Već gotovo dvije tisuće godina nebeski se poziv upućuje onim kršćanima koji su dragovoljno prihvatili poziv. Zajedno s našim proslavljenim Gospodinom Isusom oni će sudjelovati u velikom djelu blagoslivljanja ljudske obitelji pod uspostavom Kristova budućeg kraljevstva. Nebeski je Otac odvojio tisuću godina kako bi osigurao pomirenje onima iz ljudske obitelji koji su poslušni, uključujući sve koji su još u svojim grobovima. Kada se ovo slavno djelo dovrši pod posredništvom Kristova kraljevstva, svi će biti predani natrag Nebeskom Ocu, kako je objasnio apostol Pavao.

„Potom – svršetak, kada preda kraljevstvo Bogu, Ocu, nakon što uništi svako vrhovništvo i svaku vlast i moć. Jer on mora kraljevati dok ne položi sve neprijatelje pod svoje noge. Posljednji neprijatelj koji će biti uništen jest smrt." — 1. Kor. 15:24-26

Poglavlje 12

Žetva Evanđeoskog doba

„Ovo evanđelje o kraljevstvu propovijedat će se po svem svijetu za svjedočanstvo svim narodima; i tada će doći kraj.“ — Matej 24:14

Isus je izgovorio ove proročanske riječi svojim učenicima dok se njegova zemaljska služba bližila kraju. Uzevši ih nasamo, rekao je da će se poruka Istine i poziv Nebeskog Oca na nebesko zvanje nastaviti propovijedati tijekom ovog sadašnjeg Evanđeoskog doba svima koji imaju uši da čuju. Nadalje, rekao je da će njegovim posvećenim sljedbenicima biti dana privilegija sudjelovanja u širenju ove evanđeoske poruke o njegovom slavnom budućem kraljevstvu, kao i o ulozi koju će njegovi vjerni sljedbenici u njemu imati.

Nalog dan njegovim sljedbenicima bio je: „Pođite stoga i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio! I evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta [doba].“ — Matej 28:19, 20

Učitelj je na taj način pripremao svoje učenike na to da će uskoro otići od njih. Želio je da znaju kako će fizički biti odsutan dugo vremena, čak i tijekom mračnih stoljeća Evanđeoskog doba, sve do svog obećanog povratka. Međutim, također ih je uvjerio da će njegova duhovna prisutnost i vodstvo biti s njima i u tom razdoblju. To je bilo vrlo očito u njegovim ohrabrujućim riječima: „Ja sam s vama u sve dane do svršetka doba.“

ISPUNJENJE VREMENSKOG PROROČANSTVA

Zabilježena povijest, kao i proročanske riječi Svetog pisma, ukazuju na to da bi sredina 1870-ih označavala vrijeme kada će se Isus vratiti i biti nevidljivo prisutan sa svojim narodom. Zapisi su nagovještavali posebno vri-

jeme duhovnog probuđenja i obnovljenog zanimanja za proučavanje Pisma, dok bi Gospodinov narod provodio opsežno žetveno djelo. To bi se činilo putem tiskane stranice, usmenom predajom i na druge načine.

Isus je govorio o ovom posebnom vremenu kada su mu učenici prišli tražeći da im objasni značenje njegovog učenja o žitu i kukolju. (Matej 13:36) Biblijski izvještaj bilježi njegov odgovor i njegovo spominjanje svršetka doba. Rekao je: „Sijač dobroga sjemena jest Sin Čovječji. Njiva je svijet. Dobro sjeme sinovi su Kraljevstva, a kukolj sinovi Zloga. Neprijatelj koji ga posija jest đavao. Žetva je svršetak svijeta [doba], a žeteoci anđeli.“ — stihovi 37-40

DUHOVNA HRANA

Posebna značajka vezana uz vrijeme o kojem je Isus govorio, jasno ukazuje na davanje blagoslovljene hrane u pravo vrijeme. Istina o mnogim temama bila je skrivena od svjetovno mudrih, a u to bi je vrijeme, po njegovom povratku, primili pravi Isusovi sljedbenici. Izraz „hrana u pravo vrijeme“ sugerira obilje bogate duhovne hrane, te da će sam naš povratnički Gospodin u to vrijeme posluživati svoje vjerne stražare. Rekao je: „Blago onim slugama koje gospodar, kada dođe, nađe budne! Zaista, kažem vam, pripasat će se, posaditi ih za stol pa će pristupiti i posluživati ih.“ — Luka 12:37

U vezi s Božjom proročanskom Riječi, apostol Petar navodi da su oni koji su pisali proročanstva rijetko razumjeli njihovo pravo značenje. „Tako imamo još pouzdaniju proročku riječ, i dobro činite što na nju pazite kao na svjetiljku koja svijetli na mračnome mjestu, dok ne osvane dan i zvijezda zornica ne ograne u vašim srcima. Ponajprije znajte ovo: nijedno se proročanstvo Pisma ne može tumačiti samovoljno, jer nikada proročanstvo ne bi

doneseno ljudskom voljom, nego su ljudi govorili od Boga, potaknuti Duhom Svetim.“ — 2. Petrova 1:19-21

U svojoj prvoj poslanici Petar je također govorio o tome kada je napisao: „To su spase-nje istraživali i ispitivali proroci koji su proricali o milosti vama namijenjenoj.“ (1. Petrova 1:10) Apostol je dalje izjavio da čak ni anđeli nisu znali divne planove Nebeskog Oca. „Njima je objavljeno da ne služe sebi, nego vama u onome što vam je sada naviješteno po onima koji su vam propovijedali evanđelje po Duhu Svetom poslanom s neba — u što anđeli žude zaviriti.“ — stih 12

To je ranije priznao i Danijel, kada je napisao: „I čuh čovjeka odjevena u lan, koji stajao je nad vodama rijeke; podiže desnicu i lijevicu prema nebu i zakle se Onim koji živi vječno: 'Bit će za jedno vrijeme, dva vremena i polovicu vremena; i kad se završi raspršivanje snage svetog naroda, sve će se to ispuniti.' Ja čuh, ali ne razumjeh. Tada rekoh: 'Gospodaru, kakav će biti ishod toga?' A on reče: 'Idi, Danijele, jer su ove riječi tajne i zapečaćene su do vremena svršetka.'“ — Danijel 12:7-9

SKRIVENO BLAGO

Prorok Izaija također je navijestio divan blagoslov Istine koji će Bog u određeno vrijeme dati svom posebnom narodu. „Dat ću ti blaga skrivena u tami i bogatstva spremljena na tajnim mjestima, da spoznaš da sam ja Jahve koji te zovem tvojim imenom, Bog Izraelov.“ — Izaija 45:3

Mudra Salomonova opomena pruža daljnju perspektivu svima koji žele proniknuti u divne Božje tajne. Ispravan stav srca neophodan je za primanje obilnih blagoslova koje Bog priprema za svoj narod. „Sine moj, ako primiš moje riječi i pohraniš moje zapovijedi kod sebe, tako da prikloniš svoje uho mudrosti i obratiš svoje srce razboritosti; da, ako prizoveš razum i digneš svoj glas za razboritošću; ako je tražiš kao srebro i tragaš za njom kao za skrivenim blagom; tada ćeš shvatiti strah Gospodnji [strahopoštovanje] i naći Božje znanje.“ — Mudre izreke 2:1-5

DUH SLOBODE

Vjerni dugo iščekivanim Božjim obećanjima o proročkom svršetku ovog doba, postojali su poštteni tragatelji za Istinom koji su pretraživali kronološke zapise Svetog pisma u nastojanju da pronađu dokaze o Drugom dolasku našeg Gospodina Isusa. Nakon dramatičnih i strašnih događaja koji su se odvijali tijekom tada nedavne Francuske revolucije, počeo se osjećati novi osjećaj slobode, ne samo u Europi, već posebno u kolonijalnoj Americi. Novotkriveni osjećaj vjerske slobode doveo je do općeg buđenja i zanimanja za proučavanje Pisma. Ta je sloboda misli tijekom devetnaestog stoljeća dobivala na zamahu u cijeloj zemlji.

EKLEZIJA U ALLEGHENYJU

Oko 1870. godine, mala skupina kršćanskih vjernika počela se sastajati u Alleghenyju u Pennsylvaniji sa svrhom proučavanja Božje Riječi. Oni koji su se tada tamo okupljali bili su Charles T. Russell, njegov otac Joseph, njegova sestra Mae, William I. Mann, A. D. Jones, W. H. Conley i možda još nekolicina.

Kao mladić, brat Russell bio je vrlo ozbiljan i pridružio se grupi s iskrenom željom da pronađe biblijske odgovore i pojašnjenja nekih doktrina koje su u to vrijeme naučavale crkve. U tim ranim danima pokreta Istine i u proučavanju Biblije, došao je do zaključka da je naš Gospodin Isus dao svoj život kao žrtvu za cijelu ljudsku obitelj koja je bila pod osudom smrti. Na temelju Svetog pisma uspio je zaključiti da će svima koji su u grobovima biti udijeljen blagoslov uskrsnuća prema uvjetima konačnog plana i nauma Nebeskog Oca za pomirenje njegovog ljudskog stvorenja. Postigavši jasnije razumijevanje temeljnih doktrina o otкупnini i uskrsnuću, nekoliko godina kasnije izabran je za starješinu i duhovnog vođu eklezije (skupštine).

JUTARNJE SVJETLO

Otprilike u isto vrijeme, Nelson H. Barbour izdavao je časopis pod nazivom *The Midnight Cry* (Ponoćni poklik) u Rochesteru, u New Yorku. Kasnije je promijenio ime časopisa u *The*

Herald of the Morning (Vjesnik jutra) kako bi se točnije osvrnuo na razočaranje koje se dogodilo u vezi s određenim očekivanjima koja je imao, kao i na promjenjiva vremena koja su bila pred njima. Ozbiljno proučavajući biblijsku kronologiju, Barbour je utvrdio i obradio koncept da žive u prorečenom svršetku doba te da će se Drugi dolazak našeg Gospodina Isusa uskoro dogoditi.

Brat Russell stupio je u kontakt s Barbourom kako bi razgovarali o Pismu, posebno u vezi s Drugom prisutnošću našeg Gospodina. Njihov je razgovor doveo do toga da je brat Russell dobio dodatno prosvjetljenje o svrsi i načinu nevidljivog povratka našeg Gospodina, kao i o drugim vremenskim proročanstvima. Kasnije su Barbour, te Russell kao pomoćni urednik, objavili knjižicu pod naslovom *Tri svijeta i plan otkupljenja*. Ova je rasprava povezala učenja o restituciji (obnovi), uskrснуću i Drugoj prisutnosti. John H. Paton, koji je živio u Almontu u Michiganu, također je bio Barbourov suradnik, pa su on i brat Russell pisali članke za časopis i promicali poruku Istine putujući u službi.

Taj se dogovor nastavio sve dok Barbour nije otvoreno zanijekao doktrinu o otkupnici, a tada su brat Russell i Paton obojica napustili Barboura i otišli svojim putevima. Kasnije se Paton nije složio ni oko Gospodinove nevidljive Druge prisutnosti te je počeo promicati svoja uvjerenja u knjizi *Day Dawn* (Zora dana), a potom i u vlastitoj publikaciji *The World's Hope* (Nada svijeta). Brat Russell se više nije mogao s njim složiti pa su se i oni razišli. Tijekom tog vremena, bilo je još nekoliko onih koji su sudjelovali u početnom žetvenom djelu doprinoseći člancima ili propovjedničkim aktivnostima, ali unutar nekoliko godina brat Russell postao je najistaknutija i najutjecajnija osoba unutar pokreta Istraživača Biblije, kako u Americi, tako i u inozemstvu.

HRANA ZA KRŠĆANE KOJI RAZMIŠLJAJU

Godine 1881. brat Russell napisao je *Hranu za kršćane koji razmišljaju* (Food for Thinking Christians) s podnaslovom „Zašto je dopušteno zlo“. Naveo je da je svrha pamfleta bila

opskrbiti onim što vjerujemo da je „hrana u pravo vrijeme“ potpuno posvećene kršćane koji gladuju i žedaju za potpunijom spoznajom o našem Nebeskom Ocu i njegovim planovima. Time se izravno osvrnuo na stihove koji su ukazivali na Gospodinov povratak i dodatni blagoslov njegova posluživanja vjernih stražara duhovnom hranom Istine. (Luka 12:37; Otkrivenje 3:20) Kasnije je ovaj naslov promijenjen u *Božanski plan vjekova*, koji je postao prvi od šest svezaka *Studija Svetog pisma*. Iako je poruka Istine u suštini bila ista, njezin je stil promijenjen kako bi postala prihvatljivija stražarima i široj čitalačkoj publici te kako bi se lakše razumjela i cijenila.

SJENE ŠATORA SASTANKA

Kao odraz njegovog ozbiljnog proučavanja duhovnih pouka predstavljenih u levitskim slikama, 1881. godine objavljene su i *Sjene šatora boljih žrtava* (Tabernacle Shadows of the Better Sacrifices). To je djelo poslužilo kao važno buđenje dubljeg značenja i važnosti koja se nikada prije nije cijenila, ali je u to posebno vrijeme obznanjena Božjem kraljevskom svećenstvu. „A vi ste izabrani rod, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stečeni, da naviještate hvale Onoga koji vas pozva iz tame u svoju divnu svjetlost.“ — 1. Petrova 2:9

Ova je knjiga otkrila činjenicu da se levitske slike i sjene odnose na zemaljsku službu našeg Gospodina Isusa i njegovu žrtvenu smrt, ali i na život žrtve kućanstva vjere. Pavao je opomenuo: „Zaklinjem vas, braćo, milosrđem Božjim: prikažite svoja tijela za žrtvu živu, svetu, Bogu milu — kao svoje duhovno bogoslužje [vašu razumnu službu].“ — Rimljanima 12:1

ČASOPIS ISTINE

Prvo izdanje vrlo posebnog časopisa Istine pojavilo se u srpnju 1879. godine pod naslovom: *Sionska Kula stražara i vjesnik Kristove prisutnosti* (Zion's Watch Tower and Herald of Christ's Presence). Popraćen je prikladnim i značajnim Izaijinim riječima koji je napisao: „Stražaru, što je od noći? ... Dolazi jutro.“ (Izaija 21:11,12) Izdavan je u Pittsburghu, u Penn-

sylvaniji, s bratom Russellom kao urednikom i uz pet suradnika koji su redovito doprinosili. Počeo je kao mjesečnik s nakladom od približno 6.000 primjeraka.

Kula stražara ističe se kao prvi objavljeni časopis posvećen najavljivanju povratka i Druge prisutnosti našeg Gospodina Isusa. Autor je naveo da je cilj publikacije bio proglasiti da sada živimo u završnim godinama ovog sadašnjeg Evanđeoskog doba. Nadalje, rekao je da je časopis osmišljen ne samo kako bi probudio Gospodinov narod da shvate ovu važnu činjenicu, već i da im pomogne da obuku svu Božju opremu kako bi se mogli oduprijeti u zli dan koji će posebno obilježiti završne značajke ovog doba — „veliki dan Gospodnji“. Kroz časopis *Kula stražara*, brat Russell uspio je promicati temeljne doktrine Istine, s posebnim naglaskom na otkupninu, restituciju i uskrsnuće u skladu sa svrhom povratka našeg Gospodina i uspostavom njegovog budućeg kraljevstva.

ŽETVENO DJELO

Iako se žetveno djelo od ranih dana pokreta Istine odvijalo iz središnje točke na području Alleghenyja u Pennsylvaniji, odlučeno je da bi bilo funkcionalnije formirati pravno organizirano i centralizirano tijelo za upravljanje, izdavanje i distribuciju poruke Istine. Godine 1884. korporacija je osnovana kao *Sionsko društvo Kule stražara za traktate* (Zion's Watch Tower Tract Society) i stavljena pod zakone države Pennsylvanije. Nekoliko godina kasnije ime je promijenjeno u *Biblijsko i traktatno društvo Kula stražara* (Watch Tower Bible and Tract Society). Bila je to neprofitna korporacija čija je glavna svrha bila širenje Istine putem časopisa, knjiga, pamfleta, traktata i drugog vjerskog materijala.

Žetvena poruka tako se naširoko proširila tijekom posljednjih desetljeća 19. stoljeća, a njezino se širenje dramatično povećalo s dolaskom 20. stoljeća. Ovo razdoblje u povijesti pokreta Istine svjedočilo je velikom zanimanju za poruku o nebeskom pozivu i drugim važnim doktrinama Istine koje su postale poznate zbog Druge prisutnosti našeg Gospodina.

BIBLIJSKA KUĆA

Kako su aktivnosti Istine rasle, postalo je nužno proširiti postojeće objekte, pa je 1889. godine u Alleghenyju, u Pennsylvaniji, podignuta moderna četverokatnica. Služila je kao sjedište *Kule stražara* i među braćom je od milja postala poznata kao „Biblijska kuća“. Bila je opremljena mehanizacijom potrebnom za obavljanje posla, stambenim prostorom za stalno osoblje te blagovaonicom u kojoj su se radnicima posluživali redoviti obroci. S te je lokacije brat Russell nadgledao sve aktivnosti povezane sa žetvenim djelom.

Kako su skupštine Istraživača Biblije rasle i postajale bolje organizirane, kvalificirana braća govornici slani su iz Biblijske kuće da služe različitim eklezijama s porukom Istine i da po potrebi vode javne sastanke. Ovaj se potihvat pokazao kao predivan način održavanja kontakta s braćom koja su živjela na drugim područjima te je s vremenom prerastao u hodočasničku službu (pilgrim service) s redovito zakazanim govorničkim posjetima.

PROŠIRENJE DJELA

Do velikog proširenja žetvenog djela došlo je 1908. godine kada je kupljena zgrada misije u Brooklynu, u New Yorku, u kojoj se prije nalazila Plymouthska kongregacionalistička crkva. Zgrada je u potpunosti renovirana i postala poznata kao „Bruklinski tabernakul“ (The Brooklyn Tabernacle). U podrumu je bilo dovoljno prostora za otpremu i skladištenje, a u prizemlju za urede. Na prvom se katu nalazila velika dvorana kapaciteta oko osamsto sjedećih mjesta.

Članovi osoblja bili su smješteni u obližnjem, zasebnom objektu u kojem je prije boravio Henry Ward Beecher. Bila je to četverokatnica koja je postala dom mnogoj braći koja su tamo došla služiti Gospodinu te je postala poznata kao „Betelski dom“. Govorilo se da je vrijeme obroka bio poseban događaj jer je uključivao molitvu, pjevanje hvalospjeva te biblijska pitanja i komentare.

ŠIRENJE ISTINE

Više od četrdeset godina brat Russell bio je aktivno uključen u širenje poruke Istine na

sve moguće načine. Obznanjivao je poziv Nebeskog Oca tijekom ovog sadašnjeg Evanđeoskog doba onima koji će prihvatiti nebeski poziv i prinijeti svoje živote Bogu kao živu žrtvu. (Rimljanima 12:1) Oni koji su radili zajedno kao jedna obitelj tijekom ovog dugog razdoblja bili su bogato blagoslovljeni sudjelovanjem u ovom žetvenom djelu.

Istina o budućem Kristovom kraljevstvu, kao jedinoj nadi za grijehom oboljeli svijet čovječanstva, proglašavana je diljem svijeta na mnogo načina i na mnogim jezicima. Nebrojeno mnoštvo ljudi čulo je utješnu poruku i saznalo za Kristovo buduće 1000-godišnje kraljevstvo koje će donijeti obećane blagoslove svim obiteljima na zemlji, uključujući i one koji počivaju u svojim grobovima.

POSLJEDNJE HODOČAŠĆE

Tijekom svojih brojnih godina proglašavanja žetvene poruke, brat Russell nikada nije posustao niti mu je ponestalo snage u vjernoj službi Bogu. U listopadu 1916. ostavio je po strani slabosti svog tijela i krenuo na ono što će postati njegovo posljednje hodočašće. Bilo je to transkontinentalno putovanje vlakom koje ga je trebalo odvesti u najudaljenije dijelove Amerike.

Gotovo od samog početka putovanja pojavile su se poteškoće, uključujući kašnjenja, izgublenu prtljagu, nestale telegrame i mnoge druge incidente koji su iscrpili njegovu fizičku snagu. U roku od nekoliko dana neka su braća koja su putovala s njim shvatila da mu nije dobro. Kasnije je postalo još očitije da mu se fizičko stanje pogoršalo, pa je predloženo da se vrate u New York, no brat Russell bio je odlučan nastaviti svoje hodočašće.

Nakon što je posljednji put poslužio braću u Los Angelesu u Kaliforniji, brat Russell i njegovi suputnici ukrcali su se na vlak za povratak u Betel. Njegovo se fizičko stanje neprestano pogoršavalo, sve dok nije završio svoj posvećeni put u smrti u državi Teksas, 31. listopada 1916. Zemaljski ostaci brata Russella stigli su u Betelski dom u Brooklynu, New York, 4. studenog.

TEŠKA VREMENA

Velik broj braće i skupštine Istraživača Biblije diljem svijeta doživjeli su dubok šok i tugu kada se doznalo da je brat Russell preminuo. Izgubili su svog voljenog pastora i izne-

nada se suočili sa zbunjenošću i velikom zabrinutošću za svoju duhovnu budućnost. Ubrzo su drugi preuzeli kontrolu nad Društvom, no nitko nije mogao preuzeti posao za koji je brat Russell bio odgovoran tijekom svojih brojnih godina službe. Javljalo se sve veće neprihvatanje novog vodstva te su se mnoga dugogodišnja braća počela osjećati nelagodno zbog novih aranžmana i počela odlaziti kako bi osnovali nove grupe ili ostali izolirani.

Tek mnogo godina kasnije, 1929. godine, braća u Pittsburghu u Pennsylvaniji organizirala su u listopadu konvenciju ponovnog okupljanja u sjećanje na brata Russella. Bila je vrlo posjećena te su od tada nadalje i druge skupštine počele organizirati dodatne konvencije. Intenzivirao se novi duh duhovnog buđenja, a braća su bila blagoslovljena novim prilikama za zajedništvo, proučavanje i željom za nastavkom žetvenog djela.

SVANUĆE

Nakon uspjeha konvencije iz 1929. godine, odlučeno je da se takva održava svake jeseni u Pittsburghu. To je također dovelo do daljnjeg zanimanja za nastavak službe u žetvenom djelu. Brat Norman Woodworth, koji je radio u Betelu s bratom Russellom, ohrabrio je braću u bruklinskoj ekleziji da 1931. godine sponzoriraju trinaestotjednu radijsku poruku preko postaje WOR u New Yorku. Za format su upotrijebili program „Frank i Ernest“ koji je on razvio za Društvo Kula stražara 1920-ih, a kojeg su oni u međuvremenu odbacili. Dijalozi iz programa tiskali su se i nudili zainteresiranim slušateljima kao traktat na četiri stranice pod nazivom *Odjeci Radija*. Kada je ugovor za radio istekao, program je obustavljen zbog nedostatka financijskih sredstava, ali je traktat i dalje bio slan onima koji su ga primali.

Sljedeće godine traktat *Radio Echoes* proširen je i preimenovan u časopis *Svanuće*. Izlazio je početkom svakog mjeseca, počevši od listopada 1932. godine. Originalni radijski traktat na četiri stranice i dalje se slao 15. u mjesecu pod imenom *Svanuće*, što ga je učinilo dvomjesečnim časopisom. Taj se raspored nastavio do kraja 1933. godine, kada je ukinut traktat koji je izlazio sredinom mjeseca. Časopis *Svanuće* izlazi neprekidno od 1932. godine te je izdanjem iz listopada 2022. proslavio svoju 90. obljetnicu. Cijelo to vrijeme proglašavao

je poruku Istine i poziv na nebesko zvanje svima koji imaju uši da čuju.

Od ovih malih početaka, osnovana je Udruga Istraživača Biblije "Svanuće" (Dawn Bible Students Association), pri čemu je brat Woodworth preuzeo odgovornost kao glavni urednik. Braća su jedva čekala da sudjeluju u žetvenom djelu koje je započelo u ranim danima brata Russella. Ponovno su tiskani njegovi spisi Istine, uključujući šest svezaka *Studija Svetog pisma, Sjene šatora* i mnoge druge publikacije. Radijski rad emisije „Frank i Ernest“ uvelike se proširio, a putujuća služba „Svanuća“ ponovno je okupila mnogu izoliranu i raštrkanu braću otkako je pastor preminuo. Kasnijih godina pripremali su se i TV programi, a danas se internet i drugi elektronički mediji koriste kao sredstvo za proglašavanje Istine.

Mnogi od Isusovih vjernih sljedbenika ra-

dili su u Gospodnjem vinogradu tijekom proteklih 90 godina. Tako su sudjelovali u objavljivanju poruke o nebeskom pozivu koja je odjekivala tijekom žetvenog razdoblja ovog sadašnjeg Evandeoskog doba. Vjerujemo da će se ovo djelo nastaviti sve dok konačni broj Kristove klase ne završi svoj put u smrti. Trudimo se još vjernije pripremiti za veliku nadu koja je pred nama.

Zapisivač Otkrivenja pružio nam je uvid u onu vjernu braću koja su čula nebeski poziv i pripremila se za nebesko nasljedstvo. „Radujmo se i kličimo i odajmo mu čast, jer dođe svadba Jaganjčeva i žena se njegova pripremila! I dano joj je da se odjene u lan sjajan i čist; jer lan su pravedna djela svetih. I reče mi: 'Piši: Blago onima koji su pozvani na Jaganjčevu svadbenu gozbu!' Reče mi još: 'Ove su riječi istinite, Božje.'“ — Otkrivenje 19:7-9